

MIGRANTEN, VLUCHTELINGEN & DIVERSITEIT IN KINDERBOEKEN & JEUGDLITERATUUR

VLUCHTEN

Algemeen

Meertalige jeugdliteratuur

(Auto-)biografische publicaties

Fictie over gevluchte kinderen

Non-fictie

- Muziek
- Eten
- Overige non-fictie

EUROPA

- België
- Duitsland
- Griekenland
- Oost-Europa / Rusland

AFRIKA

- Angola
- Congo
- Eritrea
- Gambia
- Ghana
- Kaapverdische eilanden
- Kameroen
- Liberia
- Mozambique
- Oeganda
- Rwanda
- Sierra Leone
- Somalië

MIDDEN-OOSTEN, TURKIJE & NOORD-AFRIKA

- Algerije
- Armenië
- Irak
- Iran
- Koerdistan
- Marokko
- Palestina
- Syrië
- Turkije

AZIË

- Afghanistan
- Birma
- China
- India
- Molukken
- Noord-Korea
- Pakistan
- Sri Lanka
- Tibet
- Vietnam

LATIJS AMERIKA

- Antillen & Curaçao
- Honduras
- Suriname

OVERIGE PUBLICATIES

- Roma & Sinti
- Geschiedenis
- Slavernij, ras & racisme
- Tweede Wereldoorlog
- Religie
- Ongedocumenteerd, uitgeprocedeerd & mensenhandel
- Stripverhalen & graphic novels
- Verzamelbundels
- Bibliografie
- Secundaire literatuur
 - Over auteurs
 - Over slavernij, racisme, zwart
 - Indië / Indonesië
 - Islam & moslims
 - Roma & Sinti
 - Internationale literatuur
 - Overige literatuur
- Bronnen

VLUCHTEN

- Hetty van Aar, **Het dagboek van Ellen**

Ill. José da Cruz.

Antwerpen: Manteau. Serie For girls only! 2015. 143 blz.

[10+]

Ellen schrijft in haar dagboek over het halfjaar dat ze met haar ouders in het buitenland is. Ze vindt het vreselijk, tot ze in het vluchtelingenkamp het bijzondere meisje Ezra ontmoet.

- Tosca Agterberg, **Tom en Samira**

Ill. Ann De Bode.

Alkmaar: Kluitman. 2019. 101 blz.

[4-8]

Korte verhaaltjes over Tom en zijn buurmeisje Samira, die samen kleine avonturen beleven op school in groep twee en thuis. Zo wordt Tom door Samira uitgenodigd voor het Suikerfeest. Dan wil hij er wel mooi uitzien en daarom gaat hij met mama nieuwe kleren kopen. Met veel kleurenillustraties.

- Erni van Aerts, **In Takkendonk**

Culemborg: Brave New Books. 2016. 30 blz.

[4+]

In Takkendonk wonen de Stroeken, hardwerkende vogels die trots zijn op hun nesten. Op een nacht valt een vreemde vogel uitgeput neer bij hun boom. De Stroeken raken in paniek en bouwen een hoge muur van takken. Prentenboek met zwart-witte linoleumsnedes met enkele kleuraccenten.

- Senad Alić, **Rare vogels**

Senad Alić. 40 blz.

Prentenboek voor kinderen en volwassenen. Een boek over twintig jaar reizen langs asielzoekerscentra in Nederland en ontmoetingen met kinderen en volwassenen in die azc's.

- Mark Arrigo & Steven Chatterton, **Adnan**

die nog wist wat zijn moeder was vergeten.

Etten-Leur: Maretak Kleuters. 2024. 40 blz.

[4+]

Adnan en zijn moeder moesten vluchten omdat het in hun land niet meer veilig was. Zijn moeder is veranderd en weet niet meer wat er allemaal is gebeurd. Adnan besluit haar te helpen en bedenkt telkens een nieuw plan om haar te helpen herinneren. Prentenboek met kleurenillustraties.

- Klaas van Assen, **Een verhaal voor Hizzel**

Tekeningen Marit Törnqvist.

Amsterdam: Querido. 1994. 166 blz.

[10+]

--- Vert. in Deens (1998); Duits (1996).

Hizzel is een levende pop. Om te ontkomen aan een slechte poppenman gaat ze op de vlucht en bereikt na veel moeite en inspanning de vrijheid.

- Hannah Aukes, **Operatie Bloemenbuurt**

Ill. Gertie Jaquet.

-- Oorspr. uitgave: Barneveld: Boekenbent, 2021.

-- Alkmaar: Clavis. 2023. 107 blz.

[9+]

--- Daisy streaming audio. (2:44:00). 2023. Dedicon, Grave.

Een inclusief kinderboek over de aannames die mensen over elkaar hebben en over keuzes maken. Serkans school in de Bloemenbuurt is de wereld in het klein. De kinderen in zijn klas hebben allemaal een andere achtergrond, en ieder heeft zijn eigen grote of kleine problemen.

- Nic Balthazar, **Neeland**

Tielt: Lannoo. 2013. 64 blz.

[15+]

--- Ebook. 2013.

Een jongeman ontvlucht zijn land. Na een moeilijke reis komt hij in België terecht. Zou hij daar kunnen blijven? Verhaal in korte zinnen en gemakkelijke woorden.

- Ashok Banker, **Ik ben bruin**

Oorspr. titel: I am Brown.

Ill. Sandhya Prabhat.

Vert. uit Engels: Monique ter Berg & Fatih Achatibi.

Amsterdam: ROSE Stories. 2020. 36 blz.

[4+]

Een meisje vertelt welke huidskleur ze heeft, en hoe mooi ze die vindt. Daarna vertellen allerlei mensen in diverse bruintinten iets over zichzelf, bijvoorbeeld waar ze wonen, welk beroep ze hebben en wat ze leuk vinden. Vierkant prentenboek met kleurrijke illustraties.

- Adam Baron, **Dit ga je niet geloven**

Oorspr. titel: You won't believe this. London: HarperCollins Children's Books, 2019.

Ill. Benji Davies.

Vert. Anneke Bok.

Amsterdam. Billy Bones. 2019. 379 blz.

[9+]

--- Daisy streaming audio. (6:39:00). 2020. Dedicon, Grave.

Timon Titus (10) wil uitzoeken waarom de oma van zijn vriendin Veronica is gestopt met eten. Houdt zij iets uit haar verleden verborgen? O.a. een geschiedenis van vluchtelingen waarin indirect integratie, afkomst en de vraag waar je thuis is, aangestipt worden.

- Barroux, **Welkom!**

Amsterdam: Meis & Maas. 2016. 26 blz.

[4+]

IJsbeer drijft samen met twee vrienden op een afgebroken ijsschots rond. Ze zijn op zoek naar een nieuw huis. Maar ze zijn nergens welkom. Wat nu? Prentenboek met kleurrijke illustraties.

- Mieke Baudalet & Nic Gil, **Beno zoekt een huis**

Dendermonde: Uitgeverij Het Punt. April 2022. 24 blz.

Beno zoekt een thuis is een ideaal verhaal om gesprekken in de klas op gang te brengen rond de vluchtelingenproblematiek en palmolieplantages.

- Abdelkader Benali, **Mijn broer en ik**

Amsterdam: Uitgeverij Querido. Maart 2019. 80 blz.

Publicatie in het kader van de Maand van de filosofie.

[10+]

--- Daisy streaming audio. (1:21:00). 2019. Dedicon, Grave.

--- Luisterboek. (1 uur 22 minuten). 2022.

--- Vert. in Italiaans. (2022)

Amira wil met haar broer Adam op een warme vakantiedag gaan zwemmen. Eindelijk gaat Adam een keer mee, maar na het zwemmen begint hij zich vreemd te gedragen.

- Ingrid Bilardie, **De week waarin Bastiaan Nobel zich vreselijk vergiste**

III. Merel Corduwener.

Deventer: Van Tricht uitgeverij. 2014. 109 blz.

[13+]

--- Daisy streaming audio. (2:16:00). 2014. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2015.

Bastiaan is boos vanwege de dood van zijn moeder. Dat reageert hij af op twee Marokkaanse klasgenoten. Dat heeft veel gevolgen. Verhaal in korte zinnen en gemakkelijke woorden.

- Marion Bloem, **Matabia, of Een lange donkere nacht**

-- Baarn: De Fontein. 1981.

-- Amsterdam: Leopold. 1995. 149 blz.

[10+]

--- Daisy streaming audio. (2:33:00). Dedicon, Grave.

--- Luisterboek. 2006.

--- Vert. in Duits (1991); Japans (1997).

Als Sylvia voor het eerst op haar broertje en zusje moet passen, is het zo stil en donker in huis dat ze allemaal nare gedachten krijgt. Bijvoorbeeld hoe moeilijk het soms is om als Indisch meisje in Nederland te wonen

- Marion Bloem, **Geen gewoon Indisch meisje**

-- Haarlem: In de Knipscheer. 1983. 250 blz.

-- Amsterdam: Muntinga. 1985. 238 blz.

-- Amsterdam: De Arbeiderspers. 2001. 228 blz.

--- Daisy streaming audio. (5:51:00) 1989. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2011.

--- Luisterboek. (5:47:23). 2019.

Een meisje worstelt met het besef dat zij zichzelf, haar verleden en daarmee haar culturele achtergrond altijd heeft verloochend. Aan de hand van herinneringen en verhalen probeert ze erachter te komen wie zij is. Daartoe maakt zij ook twee reizen naar Indonesië, de eerste met haar Nederlandse vriend, de tweede met haar moeder.

- Marion Bloem, **Brieven van Souad**

-- Haarlem: In de Knipscheer. 1986. 96 blz.

-- Amsterdam: Leopold. 2004. 3e, herziene druk. 106 blz.

--- Luisterboek. 1991.

Een 13-jarig Marokkaans meisje schrijft aan haar Indische vriendin over haar belevenissen in haar tweede vaderland Nederland.

- Annemarie Bon, **Waar is Yasmine?**

Tekeningen van Gertie Jaquet.

Tilburg: Leesleeuw. 2007. 91 blz.

[11+]

Na de meivakantie is Yasmine niet meer op school teruggekomen. Meester Peter doet er erg geheimzinnig over.

- Gershwin Bonevacía, **Toen ik klein was, was ik niet bang**

Amsterdam: Dag Mag Uitgevers. Augustus 2021. 93 blz.

Diepgravend onderzoek naar familiebanden, de kracht van verhalen, kind-zijn, migratie, en je anders voelen dan de rest. Bonevacía is schrijver en sinds maart 2019 stadsdichter van Amsterdam.

- Mark Boode, **Winnen van de wereld**

Ill. Ineke Goes.

Rotterdam: Lemniscaat. 2023. 223 blz.

[15+]

Yanna's leven bestaat uit rampen. Haar broer is net een alien, en haar huis staat over twintig jaar onder water. Dan vertelt een meisje uit haar klas dat ze gevlucht is, en voegt Yanna zich bij de Green Rebels. Met enkele zwart-witillustraties.

- Leo Bormans, **Recht op geluk**

Een jongen steekt de grens over.

Tielt: Lannoo. 2016. 142 blz.

[10-12]

De circusjongen Amir (14) raakt verzeild in een land waar kinderrechten niet vanzelfsprekend zijn. Als hij hier iets aan wil doen, wordt hij verjaagd.

- Khalid Boudou, **Pizzamafia slaat door**

Amsterdam: Moon. 2019. 221 blz.

[15+]

--- Daisy-rom (05 uur, 29 minuten). 2020. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2019.

--- Luisterboek. (5 uur 3 minuten). 2020.

Hero, bijgenaamd Slipper (17), werkt als stagiair bij pizzeria Melodia. Er breekt paniek uit als een van hun vrienden, vluchteling Ziad, wordt beschuldigd van aanranding en er enkele beruchte motorboys op de stoep staan.

- Vyara Boyadjieva, **Nieuw land, nieuwe woorden**

Oorspr. titel: Word trouble. London: Walker Books Ltd, 2022.

Vert. Ineke Ris.

Antwerpen / Rotterdam: C. de Vries-Brouwers. 2022. 34 blz.

[4+]

Ronnie verhuist naar een nieuw land en vindt het spannend om een andere taal te leren. Gelukkig duurt het niet lang voor hij ontdekt dat vriendelijkheid en plezier overal hetzelfde zijn. Prentenboek met kleurenillustraties.

- Annemarie van den Brink, **Amigos!**

Ill. Harmen van Straaten.

Haarlem: Uitgeverij Holland. 2018. 126 blz.

[7+]

--- Daisy streaming audio. (2:51:00). 2018. Dedicon, Grave.

Als de Spaanse jongen Manoe tegenover Tijn (8) komt wonen, worden ze al gauw de beste vriendjes. Maar dan krijgt Manoe heimwee naar Spanje en wordt ziek.

- Mike Brownlow, **Pinguïn en Pinguïn**

Wil jij met ons spelen?

Oorspr. titel: Meet the penguins. (2019)

Amsterdam: Leopold. 2019. 28 blz.

[4+]

Pinguïn en Pinguïn willen graag nieuwe vrienden maken. Maar Vos, Nijlpaard, Haas en de andere dieren hebben het te druk of hebben geen zin in die nieuwkomers. Dan nodigt een beertje de pinguïns uit om samen te spelen. Al gauw hebben ze vreselijk veel plezier. Prentenboek met expressieve, grappige tekeningen.

- Ellen Brudet, **Nine & Mella – Overall feest**

Ill. Maruga Koops.

Amsterdam: Leopold. Mei 2024. 64 blz.

[4-6]

Het is feest! Nine en Mella vieren Keti Koti in het park met al hun vrienden en Tante Pop. Ze feestten mee met Holi-Phagwa, en ze vieren rode-haren-dag met Benthe. Amir nodigt Mella uit voor Eid-al-fitr, maar het is daar thuis een saaie boel, want Amirs oma is er niet bij. Totdat Mella een oplossing bedenkt!

- Dick Bruna, **Nijntje en Nina**

Amsterdam: Mercis Publishing. 2018. 28 blz.

[2+]

--- Vert. in Surinaams.

Nijntje heeft een donker vriendinnetje in een heel ver land. Als Nina komt logeren, is Nijntje heel erg blij. Vierkant prentenboekje met eenvoudige tekeningen in heldere kleuren en tekst op rijm.

- Kristin Butcher, **De vluchtelingen**

Aartselaar: Deltas. 1999. 173 blz.

[11+]

Wanneer Nick van huis wegloopt, leert hij de zwerver Luther kennen. Door deze ontmoeting gaat Nick anders tegen de gebeurtenissen thuis aankijken.

- Federica de Cesco, **Aischa**

Oorspr. titel: Aischa oder die Sonne des Lebens. Würzburg: Arena, 2001.

Oorspr. uitgave: Solothurn: Aare, 1985.

Vert. Lidi Luursema.

Hasselt / Amsterdam: Clavis. 2008. Tweede, herziene druk. 249 blz.

[14+]

De 16-jarige Aischa, dochter van Algerijnse immigranten, woont in Parijs en wordt daar verliefd op de Vietnamees Kim. De verschillen in cultuur en godsdienst zorgen voor de nodige problemen.

- Carolien Ceton & Sergej Kreso, **Ik hoor er niet meer bij**

Rotterdam: Lemniscaat. 2022. 169 blz.

[13+]

--- Daisy streaming audio. (3:45:00). 2023. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2022.

Leila, Amina, Sam, Wahid en zijn zusje Hawa waren onafscheidelijk toen ze in hetzelfde azc woonden, maar gaan inmiddels allemaal hun eigen weg. Als Amina ontdekt dat een van hen verdwenen is, zoeken de oude vrienden elkaar op om uit te vinden wat er is gebeurd.

- Benjamin Chaud, **Het nieuwe nest van de Kleine Marsus**

Oorspr. titel: Le nouveau nid des petit Marsus. Little Urban. 2017.

Vert. Anne Marie Westra-Nijhuis.

Lierderholthuis: Leonon Kinderboeken. 2018. 32 blz.

[5+]

Tijdens een storm verliezen papa en mama Marsu en hun kinderen hun veilige huis hoog in de bomen. Ze proberen in een ander bos onderdak te vinden, maar alle bomen zijn al bezet. Zijn de Marsupilami's dan nergens welkom? Prentenboek met kleurrijke tekeningen.

- Helen Cooper, **Volg de vlinder**

Oorspr. titel: Saving the butterfly. London: Walker Books Ltd. 2022.

Ill. Gill Smith.

Vert. Edward van de Vendel.

Amsterdam: Uitgeverij Samsara. 2022. 26 blz.

[5+]

Een jongetje en zijn oudere zus zijn gered van een boot op de open zee. Ze worden opgevangen in het nieuwe land. Het jongetje maakt al snel vriendjes, maar het meisje blijft verdrietig. Haar broertje wil dat veranderen en geeft haar een vlinder. Prentenboek met schilderijen.

- Tracey Corderoy & Jane Chapman, **Genoeg plek voor iedereen!**

Vert. uit Engels: Kirsten Verhagen.

Utrecht: Veltman Uitgevers. 2016. 26 blz.

[4+]

Muis vindt een vervallen huisje en besluit er te gaan wonen. Dan blijkt dat er al een beer, een krokodil en een tijger wonen. Zij beweren dat er niet genoeg ruimte is. Is dat wel zo? Prentenboek met vrolijke kleurenillustraties en uitvouwbare pagina.

- Alex Cousseau, **De berenbroers**

Ill. Anne-Lise Boutin.

Haarlem: J.H. Gottmer. 2023. 36 blz.

[4+]

De vluchtelingenproblematiek wordt in dit prentenboek op een originele en voor jonge kinderen inleefbare manier gebracht. Iemand onderdak bieden is een opgave maar kan ook een frisse wind laten waaien en zorgen voor gezelligheid en vrolijkheid die in dit verhaal mooi samengaat met een humoristische, soms absurde verteltoon.

- Marijke Creemers, **Mooie wereld, soms gaat het even niet zo goed met je**

Soest: Uitgeverij Boekscout. 2022. 43 blz.

[4+]

Lees- en praatboek over thema's als oorlog, vluchten, ruzie en verdraagzaamheid. Met gekleurde illustraties.

- Karen Curé, **Naar IJzland**

Alkmaar: Clavis. 2023. 291 blz.

[15+]

Zaza en Mirko vluchten uit een zwaar vervuild België dat geteisterd wordt door natuurrampen. In IJsland moeten ze leren omgaan met een vreemde cultuur.

- Evy Danckers, **Wa is da?**

Artan & Soukaina.

Ill. Nathalie Otter.

Deventer: Uitgeverij Van Tricht. 2020. 67 blz.
[13+]

--- Daisy-rom. (2:12:00). 2017. Dedicon, Grave.

De Belgisch-Marokkaanse Soukaina is verliefd op haar Albanese klasgenoot Artan (beide 13), maar ze wil geen seks. Artan komt in de problemen als hij een pakje naar zijn broer in de gevangenis brengt.

- Ann De Bode, **Mijn straat**

Ill. Jo van de Vijver.

Wielsbeke: De Eenhoorn. 2012. 16 blz.

[3+]

Kijk- en zoekboek over de kleurrijke samenleving waarin kinderen opgroeien. Yassir komt uit Marokko. In zijn huis vind je tapijten en theepotten. Lin Yao de restauranthouder is een Chinees, Jona de joodse bakker komt uit Israël. Moïse uit Congo zit aan de balie van de telefoonshop, en de Indische Chaz houdt een (nacht)winkeltje open waar je drankjes kan kopen. De Belgische Lisa verkoopt bloemen.

- Gerda Debyser, **Vreemdeling**

Dendermonde: Het Punt. Februari 2022. 216 blz.

[11+]

--- Daisy streaming audio. (5:42:00). 2023. Dedicon, Grave.

Het verhaal van een jonge vluchteling die een lange lijdensweg achter zich heeft en na twee jaar nog steeds niet wil praten over wat er precies gebeurd is.

- Michael De Cock & Judith Vanistendael, **Rosie en Moussa voor altijd**

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. Maart 2017. 368 blz.

Bevat: Rosie en Moussa; De brief van papa; Beste vrienden voor altijd; Het geheim van Rosie en Moussa. Oorspronkelijke uitgave: 2010, 2012, 2013, 2014.

[6+]

--- Beste vrienden voor altijd. Ebook. 2013.

Rosie verhuist met haar moeder naar een groot flatgebouw. Daar leert ze de jongen Moussa kennen. Samen beleven ze allerlei avonturen.

- Michael De Cock, **Morgen is een ander land**

Ill. Trui Chielens.

Amsterdam: Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij. 2017. 50 blz.

[8+]

--- Daisy streaming audio. (0:38:00). 2019. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2017.

Achter in een vrachtwagen vlucht een meisje met haar moeder uit een gebombardeerde stad. Ze gaan een onzekere toekomst tegemoet.

- Geertje De Ceulenaar, **Jij mag ook!**
Ill. Julie Vangeel.
Ekeren: Studio Sesam. 2024. 48 blz.
[6+]

--- Luisterboek. Brussel: Luisterpunt, 2024. (1:03).

Vertelling over drie kinderen met een eigen achtergrond en verhaal.

- Jan De Leeuw, **Mahmood en de gouden honden**
Ill. Noëmi Plateau.
Eke: De Eenhoorn. 2023. 214 blz.
[11+]

Mahmood probeert samen met zwerfmeisje Zuri de plannen van de mysterieuze Groene Nachtegaal te achterhalen, voor er nog meer gewonden vallen. In het boek krijgt de vluchtelingenproblematiek een bijzondere focus. Met zwart-wit-illustraties.

- Gerda Dendooven, **Stella**
Ster van de zee.
Amsterdam: Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij. 2016. 45 blz.
[7+]

Een visser en zijn vrouw vinden in hun net een klein meisje en nemen het mee naar huis. Het vrolijke meisje is anders dan de andere visserskinderen: ze groeit heel snel en zingt in een taal die niemand begrijpt. Prentvertelling met kleurrijke illustraties.

- Gerda Dendooven, **Op zoek naar Stella**
Amsterdam: Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij. 2018. 43 blz.
[7+]

Vervolg op Stella. Ster van de zee. Een visser en zijn vrouw gaan in hun bootje Groot Geluk op zoek naar hun dochter Stella. Onderweg stuiten ze op grote dieren, storm, kou, vijandige mensen en onbegrip, want niemand spreekt hun taal. Zullen ze Stella ooit vinden? Prentvertelling met kleurrijke illustraties

- Gerda De Preter, **Toen Alfie verdween**
Amsterdam: Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij. 2018. 128 blz.
[10+]

Alfie is met zijn vader gevlucht uit een ver land en dreigt uitgewezen te worden. Zijn diepste wens is te blijven en daarvoor bedenkt hij de wildste plannen.

- Astrid Desbordes, **Mijn huis**
Ill. Pauline Martin.
Oorspr. titel: Mon maison. Paris: Albin Michel Jeunesse. 2019.
Alkmaar: Clavis. Mei 2020. 48 blz.
[4+]

Een jongetje vertelt waarom zijn huis zo bijzonder is, en waarom hij er zoveel van houdt. De huizen van Marie, Hector, Natascha, Sam, Hugo, Baptiste, Jacob en Zoe

zijn allemaal heel anders maar net zo bijzonder. Prentenboek met fijn opgezette tekeningen in zachte, gedekte kleuren.

- Astrid Desbordes, **Het Ding**
Amsterdam: Boycott. 2024. 26 blz.
[4+]

Als eekhoorn Edmond en Guus de uil in het bos een eng, behaard Ding tegenkomen, vluchten ze naar huis. Maar al gauw blijkt dat het Ding minder eng is dan het lijkt. Prentenboek met kleurenillustraties.

- Marita De Sterck, **Mirakel**
Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2021. 189 blz.
[15+]

--- Ebook. 2021.

Ruben zoekt dringend een huisgenoot voor zijn opa Emiel, die sinds het overlijden van oma Lea alleen woont en erg vergeetachtig wordt. Met studente Nuri, een getraumatiseerde vluchteling, lijkt dat eindelijk te lukken. Als Emiel met Ruben op bedevaart wil, zoals Lea altijd deed, komen familiegeheimen naar boven.

- Joep van Deudekom, **De zwervende spits**
Tekeningen Michiel van de Vijver.
Amsterdam: Leopold. 2022. 149 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio. (2:56:00). 2022. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2022.
--- Luisterboek. (2 uur 38 minuten) 2022.

Jeugdvoetballer Pieter bedenkt een plan om zijn eigen team te redden én de Afrikaanse spelers die hij in Parijs heeft ontmoet. Met zwart-wit-illustraties.

- Danny De Vos, **Toegang geweigerd**
Amsterdam: Uitgeverij Ploegsma. 2016. 151 blz.
[11+]

--- Luisterboek. 4 uur 8 minuten. 2023.

Op vakantie op het Griekse eiland Argos, ontmoet Nick (14) de bootvluchteling Zaïd (13). Hij besluit om een dagje met Zaïd te ruilen, maar door dat plan komt Nick in groot gevaar.

- Tom Dewulf, **Pico de vreemde vogel in de klas**
Ill. Rik De Wulf.
Amsterdam: Clavis. Oktober 2023. 32 blz.
[4+]

Pico de kleine pinguïn is met zijn vader en moeder verhuisd naar een plek waar de zon schijnt en waar niemand vis eet. Nieuwe vriendjes maken op school is helemaal niet gemakkelijk. Maar als Pico een knuffel uit het water redt, verandert dat!
Prentenboek met illustraties in kleur.

- Jan van den Dool, **Stuur de drone!**

Ill. Roelof van der Schans.

Amersfoort: Kwintessens. 2017. 87 blz.

[10+]

--- Daisy streaming audio. (2:32:00). 2017. Dedicon, Grave.

Tim bouwt samen met zijn vader een drone. Als dronepiloot kan hij veel mensen helpen. Hij ontdekt zelfs wie spullen heeft gestolen uit het asielzoekerscentrum. Maar wat is deze dief met die spullen van plan?

- Peter Elliott, **Farwest**

Ill. Kitty Crowther.

Oorspr. titel: Farwest. Paris: l'école des loisirs. 2018.

Vert. Siska Goeminne.

Wielsbeke: De Eenhoorn. 2019. 25 blz.

Als een cowboy terugkomt van de jacht, is zijn plek ingenomen door een vreemdeling. Het is even wennen maar Koko blijkt reuze mee te vallen. Als Koko op zijn beurt even weggaat, zit Rosa op zijn plaats. Maar ach, er is plek zat in het Wilde Westen! Prentenboek met sfeervolle kleurpotloodtekeningen en tekst op rijm.

- Saloua El Moussaoui & Geert Nijs, **Knuffeldief**

Superdiverse kinderboeken.

Antwerpen: Studio Sesam vzw. 2022. 24 blz.

[0-3]

Oh nee! Mijn knuffel!' roept Ali. Wie gaat er met Waf vandoor? Ali gaat in huis op zoek naar de knuffeldief. Papa helpt Ali ...Een spannend prentenboek voor de allerkleinste peuters. Met zoekplaat en bijhorend memoriespel.

- Saloua El Moussaoui & Geert Nijs, **Knuffelfris**

Superdiverse kinderboeken.

Antwerpen: Studio Sesam vzw. Maart 2024. 24 blz.

[0-3]

Opvolger van Knuffeldief.

- Mirjam Eppinga, **Nieuw in Nederland**

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2015. 45 blz.

Alicia (14) komt uit Rio de Janeiro. Ze moet erg wennen in Nederland. Vooral ook aan de taal. Verhaal in korte zinnen en gemakkelijke woorden.

- Michel Faber, **D: een geschiedenis van twee werelden**

Oorspr. titel: D: a tale of two worlds. Transworld Publishers Ltd, 2020.

Vert. Harm Damsma & Niek Miedema.

Amsterdam: Podium. 2020. 299 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (8:58:00). 2021. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2020.

Het geadopteerde Somalische meisje Dhikilo, dat bij haar Engelse ouders woont, ontdekt dat de letter D uit de taal is verdwenen. Ze gaat op onderzoek uit en komt in een sprookjesachtige wereld terecht. Daar moet ze het opnemen tegen een dictator. Zal ze kunnen voorkomen dat de taal wordt vernietigd?

- Tiny Fisscher, **Mijn jaar in een tent**
Amsterdam: Volt. 2020. 295 blz.
[10+]

--- Ebook. 2021.
--- Luisterboek. 6 uur 11 minuten. 2021.

Zwaan (12) wil zich, net als haar school, inzetten voor kinderen in vluchtelingenkampen. Als challenge kiest ze ervoor om buiten in een tent te slapen. Dat valt niet mee. Hoeveel geld kan ze in een week ophalen en kan ze ook haar angsten overwinnen?

- Frits Florin, **Wat doen we met Boris?**
Amsterdam: VluchtelingenWerk. 1997. 38 blz.

- Timothée de Fombelle, **Het schrift van Perle**
Oorspr. titel: Le livre de Perle. Gallimard Jeunesse, 2014.
Vert. Eef Gratama.
Amsterdam: Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij. 2016. 263 blz.
[13+]

--- Daisy streaming audio (08 uur, 33 minuten). 2017. Dedicon, Grave.

Ooit was Joshua Perle een prins in een sprookjesrijk. Nu leeft hij als een aangenomen zoon, verbannen naar het Parijs van de jaren dertig. Zal hij ooit de weg terugvinden naar zijn geliefde?

- Zana Fraillon, **De wereld achter het hek**
Oorspr. titel: The bone sparrow. London: Hodder and Stoughton. 2016.
Vert. Aleid van Eekelen-Benders.
Amsterdam: Uitgeverij Luitingh-Sijthoff. 2017. 240 blz.
[12+]

--- Daisy streaming audio (07 uur, 30 minuten). 2018. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2017.

Subhi woont samen met zijn zusje en moeder in een vluchtelingenkamp. De omstandigheden zijn vreselijk, maar Subhi weet niet beter, want hij is in het kamp geboren. Dan ontmoet hij Jimmie, een meisje dat buiten het kamp woont. Fraillon baseerde zich bij het schrijven van dit boek op getuigenissen van mensen uit Australische detentiecentra.

- Ed Franck, **Vechten om een levend huis**

Ill. Anne Westerduin.

Leuven: Infodok, 1989. 103 blz.

[9+]

Een Belgische jongen zet zich samen met zijn Turkse vriend in om voor elkaar te krijgen dat er een buurthuis komt in hun wijk.

- Haryanti Frateur, **Yanti**

Over de reis van haar leven

Ill. Marie Van Praag.

Ekeren: Studio Sesam. 2018. 43 blz.

[9+]

Yanti wordt geboren in een land hier ver vandaan. Omdat haar ouders te arm zijn om voor haar te kunnen zorgen, belandt ze in een weeshuis. Ze groeit vervolgens op in een liefdevol adoptiegezin. Maar als ze ouder is, wil ze toch graag weten waar ze vandaan komt. Verhaal in dichtvorm.

- Mylo Freeman, **Aan tafel met Zaza**

Hasselt / Amsterdam: Clavis. 2009. 18 blz.

[2+]

Zaza is voor al haar knuffels aan het koken in haar keukentje. Dan gaat Zaza zelf lekker eten. Vierkant prentenboek met zachtkartonnen bladzijden, gekleurde verfillustraties en een korte tekst.

- Alice van der Geest & Sanne Thijs, **De fanfare**

Superdiverse kinderboeken.

Antwerpen: Studio Sesam vzw. 2019. 24 blz.

[3+]

We maken kennis met Omar. ROMMELDEBOM! Het is straatfeest. Asha trommelt haar vrienden op om samen muziek te maken. Mag Mhina de dirigent zijn? Een muzikaal verhaal over diverse kinderen die leuk samenspelen op straat. Met knutsel tips om sambaballen te maken.

- Gerard van Gemert, **Het gouden shirt**

Ill. Mark Janssen.

Amsterdam: Uitgeverij Clavis. 2019. 152 blz.

[10+]

De Keniaanse jongen Onesmus mag een week op proef voetballen in Engeland. Daar ontdekt hij dat de voetbalscout een mensensmokkelaar is die Afrikaanse jongens naar Engeland haalt om lid te worden van zijn criminele bende.

- Goedele Ghijsen, **Vluchtweg**

Leuven: Davidsfonds Infodok. 2021. 141 blz.

[13+]

--- Daisy streaming audio. (4:09:00). 2022. Dedicon, Grave.

Nadesh en Miro zijn nieuw in de klas, waarin Jana het populairste meisje is. Miro had op haar vorige school een afschuwelijk leven en Nadesh heeft als vluchteling, zonder familie, een traumatische reis gemaakt. Ze hebben alle drie hun geheimen en krijgen te maken met pesten en groepsdruk.

- Alan Gratz, **Vluchteling**

Oorspr. titel: Refugee. New York: Scholastic, 2017.

Vert. Carla Hazewindus.

Alkmaar: Kluitman. 2017. 303 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio (08 uur, 16 minuten). 2018. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2017.

Drie jongeren slaan op de vlucht, de Joodse Josef nazi-Duitsland uit, Isabel in 1994 vanuit Cuba naar Amerika en Mahmoud ontvlucht in 2015 Syrië, waar een oorlog het land verwoest.

- Els de Groen, **Witte raven, zwarte schapen**

Baarn: Fontein. 2002. 186 blz.

[13+]

Na de scheiding van haar ouders verhuist Iris met haar moeder naar een achterstandswijk, waar ze naar een zwarte school gaat; daar gebeuren allerlei gewelddadige dingen waar ze mee moet leren omgaan.

- Ben Groenendijk, **De jongen die giraffen laat blaffen**

Soest: Uitgeverij Boekscout. 2022. 171 blz.

[12+]

De Nederlandse minister van Vluchtelingen zaken wordt ontvoerd. Zijn zoontje Kesi (12) probeert de verborgen hints in zijn videoboodschappen te ontcijferen om hem te bevrijden.

- Hanneke Groenteman, **De battle**

Hoe een schoolproject hun levens veranderde.

Alkmaar: Kluitman. 2020. 127 blz.

[12+]

--- Daisy-rom (1 uur, 59 minuten). 2021. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2020.

Yara (15) - als vluchteling naar Nederland gekomen - moet wennen aan haar nieuwe klas en heeft nog weinig vrienden. Op school moet ze met Hanna aan een project werken. Ze komen erachter dat ze veel gemeen hebben. Verhaal in dagboekvorm.

- Virginie Gyselinck, **Mo en Noor**

Lezen op niveau A1.

Ill. Tamara Lodewijckx.

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2023. 53 blz.

Een man wordt verliefd op een vrouw die hij ziet op de markt en later ook in de Nederlandse les. Maar haar ouders hebben al iemand anders in gedachten voor hun dochter. Lukt het de twee om samen te komen? Met lijntekeningen in zwart-wit.

- Mark Haayeman, **Johannes de parkiet**

Ill. Medy Oberendorff.

Amsterdam: Rubinstein. 2018. 34 blz.

[5+]

Over vreemde vogels die het huis en voedsel van Johannes komen inpikken. Prentenboek over angst voor indringers met fotorealistische kleurenillustraties.

- Jetty Hage, **Een nieuwe vriend?**

Vierhouten: Uitgeverij Mes. 2016. 86 blz.

[7+]

Gijs krijgt nieuwe burens. Ze komen uit een ander land. Gijs' vriend Daan vertelt allemaal lelijke dingen over hen. Op een dag is de fiets van Gijs weg. Zouden de nieuwe burens dat hebben gedaan? AVI-M4.

- Veronica Hazelhoff, **Bezoek van Mister P**

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2006. 168 blz.

[10+]

--- Daisy streaming audio (04 uur, 46 minuten). 2007. Dedicon, Grave.

--- Ebook.

Jo-Jo (groep acht) heeft reuma en dit zorgt voor veel pijn en ongemak, vooral bij het voetballen. Zijn vriendin Lena is asielzoekster en moet misschien weg uit Nederland.

- Sacha Heemels, **De maan is overal dezelfde**

Ill. Sacha Heemels.

Rotterdam: Lemniscaat. 2024. 26 blz.

[3+]

Centraal staan de milieuproblematiek en de vluchtelingenproblematiek.

Een vluchteling moet op zoek naar een nieuwe thuis, moet wennen aan een nieuw land, nieuwe vrienden maken, heeft heimwee naar de vorige plek.

- Patricia Hegarty & Greg Abbott, **Iedereen is welkom**

Oorspr. titel: Everybody's welcome. London: Caterpillar Books, 2017.

Vert. Ellen Hosmar.

Utrecht: Veltman Uitgevers. 2017. 27 blz.

[4+]

Muis wil een mooi, groot huis bouwen. Hij ontdekt dat veel dieren in het bos hun huis zijn kwijtgeraakt. Iedereen mag meehelpen en samen bouwen ze een huis voor alle dieren. Oblong prentenboek.

- Kristien Hemmerechts, **Janne en Jamila samen op de fiets**

Foto's: Diana Putters.

Wielsbeke: De Eenhoorn. 2020. 86 blz.
[9+]

--- Daisy streaming audio. (1:34:00). 2021. Dedicon, Grave.

Vijf verhalen over Janne en Jamila, die bij elkaar in de klas zitten. Ze komen uit heel andere gezinnen, maar zijn elkaars beste vriendinnen. De meiden werken aan hun spreekbeurt, gaan met de ouders van Jamila naar Parijs en bezoeken de dierentuin.

- Pimm van Hest, **Op de vlucht**
Ill. Aron Dijkstra.
Amsterdam: Clavis. 2017. 28 blz.
[5+]

--- Vert. in Oekraiëns. (2022)

Een klein meisje woont in een oorlogsgebied. Ze is bang. Ze vlucht met haar knuffel op een vlot over zee. In haar nieuwe land voelt ze zich langzaam weer veilig. Prentenboek met sfeervolle, kleurrijke illustraties.

- Ayaan Hirsi Ali & Anna Gray, **Adan & Eva**
Ill. Fiel van der Veen.
Naarden: Gruppo Creativo. Mei 2008. 72 blz.

Over vriendschap tussen een jong Joods meisje en een Marokkaanse klasgenoot.

- Marian Hoefnagel, **Weg van jou**
Verliefd op een vluchteling.
Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2017. 87 blz.
[12+]

Owen en Jaap uit klas 2C nemen vluchteling Selda op in hun bandje. Owen wordt verliefd op haar, maar Selda moet terug naar Baskistan. Verhaal in korte zinnen en gemakkelijke woorden.

- Marjon Hoffman, **De dochters van sjeik Boul-Boul**
Tekeningen Annet Schaap.
Amsterdam: Uitgeverij Ploegsma. 2023. 110 blz.
[Eerste druk: 2005]
[9+]

--- Daisy streaming audio. (2:52:00). 2006. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2016.
--- Luisterboek. 1 uur 55 minuten. 2021.

De schatrijke sjeik Boul-Boul moet van zijn vrouw honderd dagen als een gewoon mens leven. Ze verhuizen naar Londen. Ook voor hun dochters Narous en Six verandert hierdoor alles.

- Erik Idema, **Milan ziet meer**
Ill. Michel de Boer.

Almere: Buddy Books. 2021. 31 blz.
[8+]

De vader van Milan heeft de kerstversiering aan het asielzoekerscentrum gegeven. Bij de kringloopwinkel halen ze 'oude' kerstspullen en ook een telescoop. Hiermee ziet Milan een herberg, herders en ook een engel! Vierkante prentvertelling met grappige kleurenillustraties.

- Susanna Isern & Sonja Wimmer, **De indringers**
Oorspr. titel: Los Intrusos.
Vert. Dorette Zwaans.
Etten-Leur: Mareta. April 2023. 42 blz.
[5+]

*Een groepje dieren uit een ver land vlucht door de droogte, maar in het nieuwe land zijn ze niet welkom. Is dit het einde van hun verhaal? Of een nieuw begin?
Prentenboek met gekleurde illustraties.*

- Elsbeth de Jager & Gerda Wierda, **Dawar**
Hilversum: Elsbeth de Jager & Gerda Wierda, 2017. 39 blz.
Beschikbaar in het Nederlands en in het Farsi.
[9-14]

- Elsbeth de Jager, **Reza**
Breda: Droomvallei Uitgeverij. 2017. 41 blz.
[9+]

Storm doet mee aan een uitwisselingsproject. Hij schrijft brieven naar Katerina in Griekenland. Ze blijken allebei een vriend te hebben die voor oorlog gevlucht is.

- Kolet Janssen, **De maan is overal**
Ill. Fatinha Ramos.
Wielsbeke: De Eenhoorn. 2019. 37 blz.
[7+]

--- Daisy-rom. (0:23:00). 2019. Dedicon, Grave.

*Nadat Rasha haar grote zus verliest door een bombardement, vinden haar ouders het niet langer veilig in hun thuisland. Alles wat hun lief is, laten ze achter en met weinig bagage slaat het gezin op de vlucht. Zullen ze een nieuw thuis vinden?
Prentvertelling met surrealistische kleurenillustraties.*

- Liz Jazenko, **De cello**
Nuenen: Liz Jazenko. 2023. 97 blz.

Dit verhaal gaat over een cellobouwer en zijn familie. Tijdens de oorlog worden Mischa, zijn kleinzoon en diens ouders, door soldaten weggevoerd. Pavel en zijn vrouw Sosja vluchten de bergen in. De Cello is de rode draad in het verhaal. Overleven zij met zijn allen de oorlog en zullen zij elkaar ooit weer terugzien?

- Karine Jekel, **De blauwe gitaar**
en andere verhalen.
Ill. Elisa Zee.

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2019. 50 blz.
[10-12]

Vier korte verhalen over Abdel, Ali, Isra, Hiba en hun klasgenoten. Verhalen in korte zinnen en makkelijke woorden.

- Emma-Ida Johansson, **Daria voelt zich thuis**

Oorspr. titel: Darias stigar. Helsingborg: Nypon Förlag, 2018.

Vert. uit Fins: Paulette van der Voet.

Amsterdam / Brussel: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren / Lezen voor Iedereen. 2018. 34 blz.

Daria's kinderen doen het goed op school. Zelf vindt ze de Nederlandse taal maar lastig. Ze voelt zich een beetje eenzaam. Dan ontmoet ze in het park Marit en haar hondje. Het is het begin van een mooie vriendschap. Verhaal in korte zinnen en makkelijke woorden.

- Dola de Jong, **Begin maar opnieuw**

Oorspr. titel: By marvelous agreement. (1960)

Vert. A. Rutgers van der Loeff-Basenau.

Amsterdam: Ploegsma. 1961. 162 blz.

De moeilijkheden voor het oorlogsweesje Rosa, die met haar te ernstige levensinstelling zich moet leren aanpassen aan het totaal verschillende leventje van haar tijdgenoten in Amerika.

- Joke de Jonge, **Kat Kaat is weg**

Illustraties van Juliette de Wit.

Amsterdam: Uitgeverij SWP. 2021. 40 blz.

[6+]

Bewerking van een eerder verschenen leesboek, nu bedoeld voor jonge nieuwkomers, met kleurrijke platen en eenvoudige woorden om het lezen te vergemakkelijken. Over alleen en samen zijn, trots en troost.

- Joke de Jonge, **Klaas Konijn is weg**

Illustraties van Juliette de Wit.

Amsterdam: Uitgeverij SWP. 2022. 40 blz.

[6+]

Klaas Konijn kan zijn weg naar huis niet vinden. Over verdwaald zijn en de zoektocht naar veiligheid.

- Joke de Jonge, **Ella Egel**

Illustraties van Juliette de Wit.

Amsterdam: Uitgeverij SWP. 2024. 40 blz.

[6+]

Ella Egel heeft honger en dorst tijdens een droge zomer. Over het belang van basisbehoeften zoals voedsel, water en een veilige plek om te wonen, waarbij de seizoenen sterk versimpeld langskomen.

- M.H. Karels-Meeuse, **Het weggeefplan van Mark en Marieke**
Houten: Den Hertog. 2002. 62 blz.
[7+]

De juf van groep 2 vertelt over vluchtelingen in een ver land. Mark en Marieke zetten zich in om spullen te verzamelen om aan die mensen te geven.

- Chee-Han Kartosen-Wong & Reza Kartosen-Wong, **Waar is mijn noedelsoep?!?**
III. Maria Koutamanis.
Amsterdam: ROSE stories. 2019. 32 blz.
[4+]

Sam-Ming heeft vandaag zijn lievelingseten mee naar school: noedelsoep. Maar... waar is de soep gebleven? Nikos eet zijn gemistà uit Griekenland, Simone heeft pom uit Suriname en Deniz eet Turkse dolma. Wie heeft toch de noedelsoep? Prentenboek met kleurrijke tekeningen.

- Rob Kelder, **Klein Beertje en de witte beer**
Rotterdam: Mijnbestseller.nl. Mei 2016. 48 blz.
--- Ebook. 2016.

Klein Beertje leeft in een bos met alleen bruine beren. Op een dag vindt hij een zielig wit beertje. Klein Beertje en zijn vrienden willen het witte beertje helpen, maar de andere bruine beren accepteren de witte beer niet. De huidige toestroom van asielzoekers en de discussies rond discriminatie en klimaatverandering zijn verwerkt met het aanspoelen van een witte ijsbeer in het bos van de bruine beren.

- Marja Kema, **De grenzeloze kus**
Tielt: Lannoo. 2005. 151 blz.
[12+]

--- Daisy streaming audio (03 uur, 57 minuten). 2006. Dedicon, Grave.

Michail zou wel altijd dicht in de buurt van Kasja willen zijn, maar hij is als vluchteling in Nederland beland en de asielaanvraag van zijn ouders is afgewezen. Michail vreest dat ze het land uit moeten.

- Jonas Hassen Khemiri, **Een kameel zonder bult**
Oorspr. titel: Ett öga rött. Stockholm: Norstedts, 2003.
Vert. uit het Zweeds: Bertie van der Meij.
Breda: De Geus. 2007. 222 blz.
[15+]

--- Daisy streaming audio. (6:08:00). Dedicon, Grave.

De van huis uit Arabisch sprekende Halim (15) woont in Zweden, maar vermoedt dat er een samenzwering is van de Zweedse staat tegen buitenlanders. Hij begint zijn Arabische achtergrond te idealiseren.

- Havva Koc, **Boechari gaat naar school**
Amsterdam: Witte Tulp / Kitap.nl. Het leven van een Moslim kind; 1. 2008.
40 blz.
[3+]

Boechari is bijna vier. Hij kan niet wachten tot hij naar school mag.

- Enne Koens, **Vandaag komen we niet meer thuis**

Ill. Maartje Kuiper.

Amsterdam: Uitgeverij Luitingh-Sijthoff. Februari 2024. 238 blz.

[9+]

--- Luisterboek. 6 uur. 2024.

Mirza (10) wordt door zijn vader meegenomen met de auto. Hij heeft geen idee waar ze naartoe gaan. Dan komt hij erachter dat ze op de vlucht zijn naar een ander land. Met kleurenillustraties.

- Jannie Koetsier-Schokker, **Uit het water getogen**

Leerdam: Gereformeerde Bijbelstichting. 2016. 105 blz.

[11+]

Verhalen over bootvluchtelingen die de overtocht maken vanuit Libië naar Sicilië en daarbij heel veel moeten doorstaan. In het vluchtelingenkamp worden bijbelclubs voor hen georganiseerd.

- Juultje Koffeman, **Nomen nescio**

Amsterdam: Uitgeverij Luitingh-Sijthoff. 2023. 92 blz.

[15+]

--- Ebook. 2023.

--- Luisterboek. 1 uur 59 minuten. 2023.

De broer van de 16-jarige Brent heeft zich aangesloten bij een groep extreemrechtse jongeren. Brent raakt bevriend met Hiba, een meisje uit het nieuwe asielzoekerscentrum, maar al snel wordt duidelijk dat deze vriendschap ze meer zal kosten dan hun lief is.

- J. Kranendonk-Gijssen, **Ruilen?**

Kinderen uit arme landen en hun verhaal.

Apeldoorn: De Banier uitgeverij. 2021. 87 blz.

[10+]

Veel kinderen leven in armoede of zijn gevlucht omdat ze christen zijn. Lees over Emir uit Syrië, die nu in kamp Moria op Lesbos zit, over de dove Jaafar en blinde Josephine uit Zimbabwe en over Karan en Omar die voor IS moesten vluchten uit Irak.

- Rindert Kromhout, **Kom maar bij mij**

Ill. Hugo van Look.

Tilburg: Zwijsen. 2019. 59 blz.

[6+]

Een golf komt uit zee. Nu is het huis van Boem weg. Waar kan Boem heen? Trip wil niet dat Boem komt. Neus, Tok en Kuuk ook niet. Wie zegt: kom maar bij mij? Verhaal in de vorm van een toneelstuk. AVI-M3.

- Rindert Kromhout, **De poppenspeler van Lampedusa**

Amsterdam: Leopold. 2022.

--- Daisy streaming audio. (4:10:00). 2022. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2022.
--- Luisterboek. (4:00:38) 2022.

Historische roman met actuele verhaallijn. Met enige aandacht voor zigeuners en vluchtelingen.

- Hollis Kurman, **Iedereen telt mee!**

Een telboek over elkaar helpen.

Oorspr. titel: Hello! : a counting book of kindness. Otter Barry Books. 2020.

Tekeningen: Barroux.

Amsterdam: Rubinstein. 2020. 26 blz.

[4+]

Over de reis van een vluchtelingenfamilie naar een veilig land, 'verpakt' als een telboek.

- Sjoerd Kuyper, **Alleen mijn verhalen nam ik mee**

Ill. Annemarie van Haeringen.

Amsterdam: Leopold. 1998. 102 blz.

[10+]

--- Daisy streaming audio (02 uur, 52 minuten). 2000. Dedicon, Grave.

Zeven korte verhalen in sprookjesvorm over vluchtelingen.

- Sjoerd Kuyper, **Mijn opa de bankrover**

Foto's: foto's: Dinand van der Wal.

Rotterdam: Lemniscaat. 2011. 55 blz.

Oorspr. titel: Mooi leven. Verschenen in: Vier over 8. Rotterdam: OGC Educatief. 2005.

--- Daisy streaming audio. (1:04:00). 2013. Dedicon, Grave.

Samen met Grace smeedt opa een woest plan: hij gaat een bank overvallen. En het lukt! Slimme Grace en onverschrokken opa gaan ervandoor met maar liefst veertienduizendvijfhonderdzesenzeventig euro... Laat dat nou precies genoeg zijn voor een reis naar Columbia, het land waar Grace vandaan komt!

- Sjoerd Kuyper, **Mensen met koffers**

Tekeningen van Annemarie van Haeringen.

Hoorn: Uitgeverij Hoogland & Van Klaveren. 2020. 26 blz.

[9+]

Gedicht over mensen die op zoek gingen naar een betere wereld omdat ze moesten vluchten voor honger of geweld. Prentenboek met grote somber gekleurde illustraties. Gedicht eerder verschenen in: Alleen mijn verhalen nam ik mee. Bekroond met een zilveren penseel 2021.

- Pim Lammers, **Kamiel de kameel**

Ill. Suzan T'hooff.

Wielsbeke: De Eenhoorn. 2021. 36 blz.

[4+]

Nieuwsgierig wachten de dieren van de boerderij op de komst van een nieuw dier. Wanneer Kamiel, de kameel, eindelijk verschijnt, zijn de reacties afwijzend en wat onbeleefd. Kamiel brengt zijn eigen, ongewone gebruiken met zich mee. Met dat anders-zijn hebben de boerderijdieren het best moeilijk. Dan krijgen ze een uitnodiging voor het kennismakingsfeest van Kamiel. Lukt het Kamiel om de verschillende tradities te verenigen?

- Azmi Latif, Sophia Honggokoesoemo, Marie Van Praag, **Mmmm, toch wel lekker...Bezoek op vier poten**

Superdiverse kinderboeken.

Antwerpen: Studio Sesam vzw. 2017. 52 blz.

In 'Mmm, toch wel lekker' volgen we Maya die bij het straatfeest allerlei vreemde gerechten moet proeven van mama. Een humoristisch verhaal over moeilijke eters, nieuwe gerechten en drie generaties. 'Bezoek op vier poten' gaat over de ontmoeting van Afif met Komo, een groot dier dat een nieuwe thuis zoekt. Een verhaal over vriendschap, jezelf mogen zijn en elkaar aanvaarden zoals je bent. Met speel- en leertips na elk verhaal.

- Joke van Leeuwen, **Toen mijn vader een struik werd**

Amsterdam: Querido. 2010. 104 blz.

[10+]

--- Daisy streaming audio (01 uur, 49 minuten). 2011. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2012.

--- Luisterboek. 1 uur 58 minuten. 2020.

--- Vert. Chinees (2018); Duits (2012 / 2015); Engels (2014); Frans (2016); Pools (2022); Sloveens (2012); Spaans (2013); Turks (2012).

Er is oorlog uitgebroken. Toda's vader moet weg om het land te verdedigen. Toda blijft bij oma, maar als het te gevaarlijk wordt, vlucht ze naar haar moeder die in een buurland woont.

- Carolijn Leisink, **Naima is hier nieuw**

Ill. Anne Schneider.

Alkmaar: Clavis. 2020. 75 blz.

[Voorlezen vanaf ca. 4 jaar]

Naima (5) is met haar mama uit een islamitisch land gevlucht voor de oorlog. Ze wordt beste vrienden met buurjongetje Anwer en leert veel in de kleuterklas van juf Loes.

- Martine Letterie, **Kinderen van ver**

Ill. Saskia Halfmouw.

Amsterdam: Leopold. 2022. 119 blz.

[Voorlezen 5+]

--- Daisy-rom (2 uur, 44 min.). 2023. Dedicon, Grave.
--- Luisterboek. 2 uur 29 minuten. 2023.

Samuel, Tamar, Azad en Fatima zijn doodgewone kinderen. Tot er oorlog uitbreekt en ze alles moeten achterlaten. Op waarheid gebaseerde verhalen.

- Dimitri Leue, **Boom-Boom over vreemden en vrienden**

Ill. Sabien Clement.

Tielt: Lannoo. 2017. 48 blz.

[Voorlezen vanaf ca. 7 jaar; lezen vanaf ca. 9 jaar]

--- Daisy-rom. (0:40:00). 2019. Dedicon, Grave.

De eekhoorns van Eikrijk denken dat hun boom de enige boom is. Als een vogel overvliegt met een takje van een andere boom, gaan Tamia en Soeslik op onderzoek uit. Prentvertelling met paginagrote, kunstzinnige kleurenillustraties.

- Inez van Loon, **Switchflip**

-- Hasselt / Amsterdam: Clavis. 2010. 160 blz.

-- Deventer: Uitgeverij Dyslexion. 2020. 129 blz.

[12+]

Levi en zijn skatevrienden overleggen met de gemeente over een eigen skatebaan. Ook maken ze kennis met twee uit een asielzoekerscentrum gevluchte jongeren die ijverig leren skaten.

- Paul van Loon, **Vluchten voor de oorlog**

Tilburg: Zwijsen. 2008. 43 blz.

[9+]

De 13-jarige Tark moet vechten voor zijn land. Hij wil niet vechten, dus besluit hij te vluchten. Maar dat is ook niet zonder gevaar. AVI-M5.

- Tahereh Mafi, **Een bijna eindeloze afstand**

Roman.

Oorspr. titel: A very large expanse of sea. New York: HarperTeen, 2018.

Vert. Merel Leene.

Utrecht: Blossom Books. 2018. 263 blz.

[15+]

Shirin (16) wordt op haar nieuwe school gezien als buitenstaander, omdat ze de enige is die een hoofddoekje draagt. Afgezien van haar broer is Ocean de enige die oprecht interesse in haar toont.

- Sari Mar & Humeyra Cetinel, **Vleugels van papier / Ridder van karton**

Ill. Soraya Namavar.

Antwerpen: Studio Sesam. 2017. 30 blz.

[5+]

Irfaan woont in het asielzoekerscentrum en mist zijn vader. Volgens Hamid moet hij duizend kraanvogels vouwen, want dan komt zijn wens uit. Amina wil ridder worden. Maar volgens Yunus kunnen meisjes geen ridder worden. Twee verhalen in keerdruk met kleurrijke illustraties.

- Ria Massy, **De taart van Tamid**

Antwerpen: Uitgeverij Vrijdag. 2014. 85 blz.
[16+]

Drie korte verhalen. Het eerste gaat over Tamid. Hij is 28 jaar, komt uit Syrië en woont nu in Antwerpen. Hij kent alleen Marina en Hilde, zijn burens. En dan is hij jarig. Moet hij nu zijn verjaardag alleen vieren?

Het tweede verhaal gaat over Fatna. Zij trouwt met Omar en komt naar België. Fatna leert Nederlands. Maar de moeder van Omar is tegen die lessen Nederlands.

Het derde verhaal gaat over Aras. Hij is 9 jaar en woont met zijn vader in Brussel.

Zijn moeder en twee zussen wonen nog in Irak. Hij verlangt enorm naar zijn moeder.

- Ria Massy, **De film van Abel**

Antwerpen: Uitgeverij Vrijdag. 2018. 87 blz.

Drie verhalen over hoe nieuwkomers het gastland België ervaren. Bij Abel uit Eritrea draait een film in zijn hoofd over zijn vlucht in een boot. Gelukkig begrijpt zijn vrouw hem. Een moslimgezin uit Marokko wordt geconfronteerd met burens die homoseksueel zijn en Ani uit Albanië moet de eerste dag in het AZC al met haar man naar het ziekenhuis.

- Laura Matthews, **Tijger en Vis**

Amsterdam: Pimento. Juni 2005. 160 blz.
[9+]

Op de dag dat Tijger Vis vindt, vechtend voor zijn leven, moet hij met zijn ouders op de vlucht slaan voor een burgeroorlog.

- Ibtihaj Muhammad, **Het mooiste blauw**

Ill. Hatem Aly.

Oorspr. titel: The proudest blue. New York: Little Brown and Company, 2019.

Vert. Najiba Abdellaoui.

Amsterdam: ROSE Stories. 2021. 36 blz.

Uitgave in samenwerking met Stichting Room for All.

[4+]

--- Vert. in Turks.

De eerste schooldag voor Asiya is dit jaar extra speciaal. Ze mag voor het eerst een hijab aan. Ze kiest voor een heldere blauwe, net als de oceaan en de lucht. Door de bewonderende ogen van haar jongere zusje Faizah volgen we hoe Asiya deze bijzondere dag beleeft.

- Hans Mijnders, **Strijd**

Tekeningen van Kees van Scherpenzeel.

Houten: Den Hertog. 2010. 121 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio. (3:16:00). 2011. Dedicon, Grave.

Daan en Sven zijn ontzettend boos als op hun voetbalveld huizen worden neergezet voor asielzoekers. Als ze Nasim in de klas krijgen, horen ze ook de andere kant van het vluchtelingenverhaal.

- Hans Mijnders, **Wegwezen!**
Heerenveen: Columbus. 2023. 96 blz.
[10+]

Arno raakt in tweestrijd wanneer er vluchtelingen in de straat komen wonen en zijn broer Koen vraagt of hij mee wil doen om de vluchtelingen weg te pesten.

- Tom Naegels, **Beleg**
of Hoe mijn lief mij bedroog met een Masaï, en Hoe dat ons huwelijk in gevaar bracht.
Amsterdam /Antwerpen: Meulenhoff/ Manteau. 2009. 228 blz.
[16+]

Een man in Antwerpen bedriegt zijn Eritrese vriendin, die het als allochtoon in België toch al niet zo makkelijk heeft.

--- Daisy streaming audio. (5:30:00). 2010. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2009.

- Martine Nijhoff, **Pieps en Peter moeten alles achterlaten in de oorlog**
Utrecht: Uitgeverij Stili Novi. 2020. 225 blz.
[10+]

1944. Het gezin van Peter (9) moet vluchten vanwege de naderende vuurlinie. Peter wordt ergens alleen ondergebracht. Zijn moeder is arts en blijft achter, met poes Pieps. Zal Pieps zich redden in die koude oorlogswinter? Gebaseerd op een waargebeurd verhaal. Met de belevenissen van poes Pieps in doorlopende zwart-witte tekeningen.

- Chris Naylor-Ballesteros, **De koffer**
Oorspr. titel: The suitcase.
Vert. J.H. Gevers.
Haarlem: Gottmer. 2020. 32 blz.
[4+]

Op een dag arriveert een vreemd dier met een grote koffer. Vogel, Haas en Vos zijn nieuwsgierig: wat zit er in die koffer? Ze vertrouwen het niet. Als het uitgeputte dier slaapt, maken ze de koffer open. Prentenboek met kleurentekeningen en tekst over wat het betekent te moeten vluchten.

- Martijn Niemeijer, **Otis**
Amsterdam: Leopold. September 2017. 248 blz.
[14-18]

--- Daisy streaming audio. (7:08:00). 2017. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2017.

Otis. Zeventien jaar. Vader onbekend. Moeder knettergek, of in ieder geval een egoïstisch kring met wie hij leeft in een flat met twaalfhonderd mensen en negentig nationaliteiten. Belangrijkste levensles: je moet het allemaal alleen opknappen. Dan vindt hij in de flat een klein meisje dat is achtergelaten door haar ouders.

- Rashid Novaire, **Isak en de wolf**
Breda: De Geus. 2000. 28 blz.

Uitgave in het kader van De Maand van de Vrijheid in de provincie Zeeland i.s.m. het Centrum voor Internationale Samenwerking (COS) Zeeland.

- Kees Opmeer, **Als twee druppels water**
Tekeningen Harmen van Straaten.
Baarn: Fontein. 2000. 101 blz.
[10+]

De hoofdpersoon van het boek is Kenny en hij denkt op het spoor te zijn van een ontvoering. Het blijkt om een onderduikadres te gaan voor een jonge asielzoekster, die niet veilig is in haar eigen land en teruggestuurd dreigt te worden.

- Beatrijs Peeters, **Puin**
Wielsbeke: De Eenhoorn. 2020. 114 blz.
[15+]

--- Daisy streaming audio. (3:08:00). 2021 Dedicon, Grave.

Tess heeft een gewelddadige gebeurtenis meegemaakt waarbij vluchtelingen waren betrokken en zij een heftig verlies moet verwerken. Ze is gevlucht naar het vakantiehuisje van haar familie op een eiland. Daar verschuilt ze zich in shock en doodsangst en probeert ze te begrijpen wat er is gebeurd.

- Reidar Plokker, **Het land van Pannekoek**
Een lekker verhaal voor jong en oud.
www.idodidid.com. 2011. 80 blz.

Humoristische prentvertelling over de multiculturele samenleving en inburgering in het land van Pannekoek.

- J. F. van der Poel, **Dolfi, Wolfi en de speurtocht met de drone**
De spannende avonturen met Dolfi; deel 26.
Utrecht: De Groot Goudriaan. 2016. 122 blz.

--- Ebook. 2019.

Jim Armstrong is een zoon van rijke ouders en gebruikt een drone om camerabeelden boven zee te maken. Hij ontdekt op zee een boot met vluchtelingen en komt samen met Dolfi en Wolfi in een spannend avontuur terecht waar mensensmokkelaars bij betrokken zijn.

- C.M. de Putter-Dekker, **De fiets van Romy**

Utrecht: De Banier. 2002. 88 blz.

[10+]

--- Ebook. 2016.

Romy is met haar moeder en broertje naar Nederland gevlucht; haar vader is dood. In haar nieuwe land kan ze niet vergeten wat er gebeurd is.

- Natalie Quintart & Myriam Berenschot, **Oscar en Nina redden Bamboe**

Alkmaar: Clavis. 2021. 26 blz.

[4+]

Muisje Nina en kat Oscar zijn vuurtorenwachters. Na een zware storm vinden ze op het strand een aangespoelde kooi met een aapje erin: Bamboe. Eerst zijn ze wat bang voor elkaar, maar dat blijkt nergens voor nodig. En dat Oscar goed kan klimmen is ook best handig! Prentenboek met sfeervolle kleurenillustraties.

- Myriam Roelandt, **Wie is toch die vreemde vogel?**

Ill. Annick Boosten.

Dendermonde: Uitgeverij Het Punt. Augustus 2022. 48 blz.

De dieren uit het grote dierenbos ontdekken op een dag een vreemde vogel in hun bos. Hij ziet er anders uit dan de andere dieren in het bos. De vriendjes weten niet goed hoe ze daarmee moeten omgaan. Ze vragen raad aan Uil. Maar kan Uil wel helpen?

- Lydia Rood, **Ali's oorlog**

Amsterdam: Leopold. 2014. 112 blz.

[10+]

--- Daisy streaming audio. (3:03:00). 2014. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2014.

Yessin (11) wil graag bij de andere jongens in de klas horen. Maar daar is Ali de baas en die probeert, met succes, Yessin mee te slepen in allerlei narigheid. Yessin wil geen verrader zijn, maar ook geen lafaard.

- Lydia Rood, **Juf Waz Noenka op de vlucht**

Ill. Florian Verhagen.

Amsterdam: Leopold. 2016. 197 blz.

[9+]

--- Ebook. 2016.

De klas van Bregje en Bo krijgt een invaljuf die een heel vreemde taal spreekt. Al gauw maken allerlei mensen jacht op de juf. Maar de kinderen zijn vastbesloten om hun juf te redden.

- Lydia Rood, **Xinia's wraak**
Amsterdam: Leopold. 2016. 97 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio. (2:52:00). 2016. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2016.

Xinia wordt door de hele klas buitengesloten en gepest, onder andere omdat ze bruin is. En nu laat ook haar enige vriendin Brit haar in de steek. Tijdens een schooluitje naar een pretpark loopt het uit de hand en neemt Xinia een besluit.

- Lydia Rood, **Didi's schuld**
Amsterdam: Leopold. 2020. 127 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio. (3:33:00). 2021. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2020.

Didi wordt gepest door Murat en zijn vrienden. Thuis vertelt ze er niet over, omdat ze haar chronisch zieke moeder niet wil belasten. Haar schoolvriend Rachid en haar broers willen wel helpen, maar kunnen niet tegen Murat en zijn criminele broer op. Op school vindt ze geen steun. Wie kan haar helpen?

- B. M. de Roos, **Knallen met de Kameleon**
Ill. Rudi Jonker.
Alkmaar: Kluitman. 2015. 174 blz.
[9+]

--- Daisy streaming audio. (4:51:00). 2015. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2020.

De ouders van Hielke en Sietse zijn binnenkort 25 jaar getrouwd. Maar dan horen de jongens dat een klasgenootje en haar familie geen verblijfsvergunning hebben en in de problemen zitten.

- M. de Roos, **De Kameleon**
Geheimzinnige zaken in Lenten.
Ill. Rudi Jonker.
Alkmaar: Kluitman. 2017. 175 blz.
[9+]

--- Daisy streaming audio (04 uur, 33 minuten). 2018. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2020.

De tweelingbroers Sietse en Hielke helpen mee aan de voorbereiding voor de ontvangst van een groep vluchtelingen op de camping. Maar in het dorp zijn ook tegenstanders.

Roozeboos, **Dank je, Daan!**
Een feestje van eetculturen in de grote stad.

III. Roozeboos.

Rijswijk: De Vier Windstreken. 2023. 42 blz.

[5+]

Daan is de snelste fietskoerier van de stad en hij is dol op zijn werk. Volg hem op zijn dag en leer over de verschillende eetculturen in de stad. Prentenboek met vrolijke tekeningen.

- Francesca Sanna, **Mijn vriendje Bang**

Oorspr. titel: Me and my fear. Flying Eye Books, Nobrow Ltd., 2018.

Vert. Trijnie Duut.

Amsterdam: Fontaine Uitgevers. 2019. 36 blz.

Als een klein meisje naar een ander land verhuist en naar een nieuwe school gaat, groeit haar vaste metgezel en vriendje Bang alsmaar groter en groter. Het meisje voelt zich alleen en ligt 's nachts in haar bedje te woelen. Hoe moet dat toch? Niemand vindt haar leuk. Ze begrijpt helemaal niemand en ze denkt dat ook niemand haar begrijpt. Maar is dat wel zo?

- Roger H. Schoemans, **Het mes van Milosh**

Leuven: Davidsfonds/Infodok. 2010. 126 blz.

[12-15]

De politie vindt het dode lichaam van Ellen in het tuintje van het college. Het is niet duidelijk wat er met haar is gebeurd: van de toren gevallen, gesprongen of geduwd. Er zijn genoeg mensen met een motief, zoals de Nigeriaanse Jaja, de Iraanse Jilla en Milosh uit Kosovo. Jaja en Jilla hebben er belang bij het mes van Milosh te vinden.

- Kevin Sezgin & Siska Goeminne, **De rode deur**

Eke: De Eenhoorn. 2024. 46 blz.

[6+]

Tomiko heeft een tovervonkje in haar hart, maar het lukt haar niet de warmte te vinden die ze zoekt. Ze besluit te vluchten, maar kan ze wel wegreppen van haar verdriet? Prentvertelling met sfeervolle kleurenillustraties.

- Shahrzad Shahrjerdi, **Wij zijn ontdekkingsreizigers**

III. Ghazal Fathollahi.

Oorspronkelijke Iraanse uitgave: Teheran: Fatemi Publishing Co, 2019.

Vert. uit het Farsi door Iris de Jager.

Amsterdam: Uitgeverij Luitingh-Sijthoff. 2022. 32 blz.

[6+]

Een jongen vertelt zijn kleine zusje dat ze op ontdekkingsreis gaan. Ze zullen hun huis moeten achterlaten, soms moeten rennen en eten wat ze maar kunnen vinden. Maar ze moeten vooral nooit opgeven, totdat ze een fijne, veilige plek hebben gevonden.

- Shel Silverstein, **Het verhaal van oom Shelby over Lafcadio de leeuw die terugshoot**

Oorspr. titel: Lafcadio, the Lion who shot back. Harpers Collins Publishers. New York. 1963. Renewed 1991 Evel Eye. LLC.
Vert. Kader Abdolah & Bahar Abdolah.
Zoetermeer: Uitgeverij Mozaïek. 2006. 111 blz.

--- Daisy Streaming Audio. (1:14:00. 2022. Dedicon, Grave.

- Ben Simmes, **Joyjoy's vlucht**

Amsterdam: Sjaloom i.s.m. VluchtelingenWerk Nederland. 1999. 224 blz.
[12+]

Het meisje Joyjoy woont samen met haar moeder en haar broertjes in een sloppenwijk. Net als haar vader gaat ze in verzet tegen de grote verschillen tussen arm en rijk. Op een dag wordt Joyjoy opgepakt om haar vader onder druk te zetten; ze wordt verhoord en gemarteld. Na de bevrijding door haar vader komt ze ook in het verzet, wordt gezocht door de regering en begint een asielaanvraag in Nederland samen met broers en moeder.

- Marlies Slegers, **Help me!**

Tilburg: Zwijsen. 2015. 54 blz.
[10+]

Eva loopt met haar hond op het strand. Dan ziet ze twee woorden in het zand: Help me! Eva maakt woorden van schelpen. Wie heeft er hulp nodig? AVI-M4.

- Yoeri Slegers, **Krokodil op weg naar beter**

Eke: De Eenhoorn. Maart 2019. **32 blz.**
[6+]

Krokodil is op weg. Hij is moe en bang. Thuis was het niet veilig meer. En dus moest Krokodil vertrekken. Hij is op weg naar beter. Waar dat is? Dat weet Krokodil nog niet. De reis is lang en gevaarlijk. En overal waar Krokodil komt, hoort hij hetzelfde: 'Krokodillen zijn gevaarlijk! Ga weg, Krokodil!' Zal hij ergens welkom zijn?

- Steve Tasane, **Kind i**

Oorspr. titel: Child I. : London: Faber & Faber Limited, 2018.
Vert. Jaap Slingerland.
Voorwoord Art Rooijackers.
Utrecht: KokBoekencentrum Uitgevers. 2021. 175 blz.
[11+]

--- Daisy streaming audio. (2:50:00) 2021. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2021

Kind I weet zeker dat hij op 3 juli 10 jaar is geworden. Maar niemand anders weet het want hij heeft geen papieren en hij is zonder familie in het vluchtelingenkamp terechtgekomen. Samen met zijn vrienden L en E bedenkt hij spelletjes en probeert hij eten te vinden.

- Karlijn Stoffels, **Stiefland**

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij B.V. 1997. 128 blz.

--- Vert. in Deens.

Een Noord-Afrikaanse jongen vertelt over zijn Turkse vriendin en hoe hij en zijn (allochtone) klasgenoten op zoek gaan naar de vader van zijn Ghanese vriend.

- Karlijn Stoffels, **Khalid**

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij B.V. 1998. 108 blz.

[10+]

--- Vert. in Duits.

Evelien verhuist aan het begin van de zomervakantie naar een flat in Amsterdam. Daar ontmoet ze een nieuwe vriend, Khalid, met wie ze een spannend avontuur beleeft.

- Kamalia Talhaoui, **Juf, wat voor haar heb je?**

Ill. Natascha Stenvert.

Amsterdam: Leopold. 2023. 28 blz.

[4+]

Blond, bruin, kaal, krullen of stekelhaar, het is allemaal niet raar. Maar wat voor haar heeft de juf? Wat zit er onder die hoofddoek? Goud, bruin als chocolade, blauw als de zee, de kleuren van de regenboog of kroeshaar, wat denk jij?

- Marijke Teeuw, **Team Rami**

Ill. & omslag: Lily Corver.

Leeuwarden: Elikser Uitgeverij. 2022. 259 blz.

[10+]

In een arme stad vol vluchtelingen ontmoet Rami vijf kinderen die gevlucht zijn voor de oorlog. Samen proberen ze de armoede en dakloosheid te overleven.

- Azize Tekines & Anne-Marro Huberts, **Saeed en Sam**

Amsterdam: Clavis. Oktober 2023. 36 blz.

[4+]

Saeed en Sam zitten samen in de klas. Ze zijn beste vrienden en spelen vaak bij Sam thuis. Op een dag vindt Saeed dat ze bij hem thuis moeten spelen. Dan ontdekt Sam dat Saeed op een wel heel bijzondere plek woont. Prentenboek met kleuren-illustraties.

- Kate & Jol Temple, **Deze rots is van ons**

Tekeningen van Merel Eyckerman.

Oorspr. titel: Room on our rock. Scholastic Australia Pty, 2018.

Vert. Lisette Ma Neza.

Tielt: Lannoo. 2022. 30 blz.

[4+]

Een zeeotter en haar kleintje is op zoek naar een nieuwe woonplek. Maar op de rots van de zeeotters mogen ze niet blijven. Prentenboek met gekleurde potlood-illustraties. Je kunt het verhaal zowel van voor naar achter als van achter naar voor lezen en bekijken. Met de klassieke leesrichting krijg je een verhaal van uitsluiting en afscherming, met de andere richting een verhaal van acceptatie en gastvrijheid.

- Khadija Timouzar & Lies Vervloet, **Overal cadeautjes**

Superdiverse kinderboeken.

Antwerpen: Studio Sesam vzw. Maart 2022. 24 blz.

[4+]

Het is feest, want Yasmina heeft twee nieuwe broertjes. Yasmina vindt het al snel stom, want iedereen brengt cadeautjes voor de baby's. Een kleurrijk prentenboek over baby's, jaloezie en kleuren. Bij het boekje zit een memoriespel.

- Khadija Timouzar & Lies Vervloet, **Mama doet gek**

Superdiverse kinderboeken.

Antwerpen: Studio Sesam vzw. 2022. 24 blz.

[3+]

Wat is er met mama aan de hand? Ze zingt heel hard in de badkamer, Amins oren doen er pijn van. Ze blijft maar planten kopen en geeft Amin taartjes als ontbijt! En ze zit de hele tijd op haar telefoon. Amin maakt zich zorgen. Waarom doet mama zo gek? Bij dit boekje hoort een memoriespel.

- Khadija Timouzar & Lies Vervloet, **Bij Babushka**

Superdiverse kinderboeken.

Antwerpen: Studio Sesam vzw. 2022. 24 blz.

[4+]

Sasha is een speelvogel, maar mama en papa bedenken de hele dag klusjes. Was ik maar bij oma, mijn Babushka, denkt Sasha. Daar mag ik altijd spelen. Bij Babushka is klusjes doen héél anders! Een verhaaltje over veel liefde en de bijzondere band tussen kleinkind en grootmoeder. Bij het boekje zit een memoriespel.

- Khadija Timouzar & Mijke Coebergh, **Feest voor Ilyas**

Antwerpen: Studio Sesam vzw. Oktober 2017. 24 blz.

[1-4]

Ilyas wordt 2 jaar. Papa bakt een taart. Mama, broer Selim en Ilyas versieren de taart. De gasten zijn aangekomen. Het is tijd om de kaarsjes uit te blazen. Maar ... waar is de taart? Een feestelijk verhaaltje om te leren tellen voor de allerkleinsten met vertaalde woordjes in het Arabisch, Turks, Frans, Pools, Sranantongo en Papiaments.

- Marit Törnqvist, **Schildpad en ik**

Amsterdam: Querido. 2022. 56 blz.

--- Daisy streaming audio.(0:10:00). 2023. Dedicon, Grave.

Opa vertelt over zijn leven met een schildpad als vriend. Prentenboek met gekleurde illustraties.

- Thrity Umrigar, **Suiker in melk**

Oorspr. titel: Sugar in milk. Verenigde Staten: Hachette Book Group, 2020.

Ill. Khoa Le.

Vert. Fatiha Achatibi.

Amsterdam: ROSE Stories. 2021. 48 blz.

[9+]

Een jong meisje voelt zich alleen in een onbekend, nieuw land. Een Perzische leider neemt mensen mee naar een buitenlandse oever. Een Indiase koning weet niet of hij zijn land open moet stellen voor nieuwe mensen. Een glas melk en een lepel vol suiker doen alles veranderen.

- Johan Unenge, **Mijn extra leven**

Oorspr. titel: Mitt extra liv. Stockholm: Bonnier Carlsen, 2009.

Vert. Maaïke Lahaise.

Hasselt / Amsterdam: Clavis. 2010. 255 blz.

[14+]

Een tiener krijgt te maken met de problemen die zich voordoen in een Zweeds stadje. Voor een belangrijk deel krijgen de vluchtelingen uit het asielzoekerscentrum daarvan de schuld. Is die verdachtmaking wel terecht?

- Hilde Van Cauteren, **De pigmentroute**

Leuven: Davidsfonds Infodok. 2014. 303 blz.

[15+]

Cobi (14) is de jongste telg van een cartografenfamilie. Als er pigmentvlekken met een route op haar voeten verschijnen, besluit ze de route te volgen. Onderweg ontmoet ze vluchtelingen die onbetrouwbare kaarten hebben. Waar komen die vandaan?

- Guido Van Genechten, **Stanneke sneeuwmanneke misschien kunnen we delen**

Hasselt / Amsterdam: Clavis. 2011. 26 blz.

[4+]

Op een dag komt in Vriesland een vreemdeling aan. Hij is verdrietig, want onderweg is hij zijn hoed kwijtgeraakt. Stanneke geeft de arme sneeuwman voor een paar dagen zijn muts. Maar hij krijgt hem niet meer terug. Wat nu? Stanneke vraagt raad aan de wijze, oude Alfred. Een kleine sneeuwman geeft het goede voorbeeld en uiteindelijk doet iedereen mee. Een winterknus prentenboek.

- R. Vanhoeck, **Zoeken**

Sint-Niklaas: Abimo, 2012. 231 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio.(6:21:00). 2014. Dedicon, Grave.

Ruan wordt op zijn tiende thuis weggehaald en opgeleid tot kindsoldaat. Nadat hij weet te ontsnappen wordt hij geadopteerd door een Belgisch gezin. Maar de heimwee knaagt.

- Bart Van Nuffelen & Kristina Ruell, **Amira**

De prinses komt thuis.

Wielsbeke: De Eenhoorn. 2017. 34 blz.

[4+]

Amira is samen met haar ouders gevlucht. In de grote stad in haar nieuwe land is alles anders. Niemand lijkt blij dat ze er is. Ook op school is in het begin alles vreemd, maar al gauw voelt Amira zich welkom. Prentenboek met kunstzinnige, kleurrijke collageachtige illustraties.

- Herman van Veen & Eva Schuurman, **Benjamin de beer**

Soest: Harlekijn Holland b.v. 2022. 40 blz.

[4+]

Het ijs smelt en de ijsberen hebben niet meer genoeg leefruimte. Ze besluiten te verhuizen maar zijn ze wel welkom in het bos? Actueel prentenboek.

- Max Velthuijs, **Kikker en de vreemdeling**

-- Amsterdam: Leopold. 1993. 26 blz.

--Tilburg: Zwijsen. 2002. 32 blz.

[4+]

--- Ebook. 2013.

--- Vert. in Bulgaars (2005); Chinees (2019); Engels (1993); Estisch (2005); Hongaars (2005); Italiaans (1999/2010); (Papiaments (2002); Lets (2005); Litouws (2005); Oekraïens (2005); Pools (2005); Roemeens (2005); Russisch (2005); Servisch (2005); Sloveens (2005); Tsjechisch (2005); Turks (2000/2005); Westerlanders Fries (2005); Wit-Russisch (2005).

Er is een vreemdeling in het bos komen wonen. Volgens Varkentje en Eend zijn ratten onbetrouwbaar, vies en lui. Maar langzaam ontdekken ze dat Rat juist heel schoon, behulpzaam en aardig is. Alle dieren willen graag dat hij blijft. Prentenboek met sfeervolle, krachtige kleurenillustraties.

- Edward van de Vendel, **Zootje was hier**

Ill. Carl Cneut.

Wielsbeke: De Eenhoorn. 2007. 64 blz.

[7-8]

Tepper heeft een hut, een hut voor hem alleen. Tot, op een dag, Kiko en Flam in zijn hut staan. De drie jongens worden vrienden. Kiko en Flam komen uit een ver land, een land waar het oorlog is. Dat ze hier zijn is geheim.

- Ada Verrips, **Asielzoekers in het dorp**

Houten: Den Hertog. 1994. 104 blz.

--- Daisy-rom (03 uur, 40 minuten) 1995. Dedicon, Grave.
--- Luisterboek. 3 audiocassettes. Christelijke bibliotheek voor aangepaste lectuur en informatie. 1996.

Niet iedereen in de plaats Vijfdorp vindt het leuk dat er asielzoekers uit Irak komen wonen. Maar Sander en Rudolf denken daar anders over: zij willen de nieuwe bewoners een hartelijk welkom bereiden.

- Hajo Visscher, **Verdronken geheimen**
Amsterdam: Clavis. 2016. 87 blz.
[10+]

Ruben en Isa vinden in de tuin van een oude zeeman een USB-stick. Er staat een verhaal op over bootvluchtelingen. Ze gaan op onderzoek uit en komen steeds meer te weten over de zeeman en over vluchtelingen.

- Rob Visser, **Vlucht!**
Ill. Walter Donker.
Zoetermeer: Mozaïek Junior. 2006. 160 blz.
[11+]

Erik Jan (14) raakt betrokken bij de acties tegen de komst van asielzoekers. Zijn nieuwe klasgenoot Joshua, een van de asielzoekers, heeft Erik Jan gezien bij die acties.

- Rob Visser, **Asiel voor Joshua**
Ill. Walter Donker.
Zoetermeer: Mozaïek Junior. 2007. 196 blz.
[11+]

Erik Jan en drie vrienden zijn veroordeeld tot een taakstraf in een asielzoekerscentrum. Samen met zijn klasgenoten organiseert hij allerlei acties om de vluchteling Joshua en zijn moeder te helpen.

- Jacques Vriens, **De ontvoering van de zwarte prinses**
Ill. van Annet Schaap.
Houten: Van Holkema & Warendorf. 2006. 92 blz.
[9+]

--- Daisy streaming audio. (2:11:00). 2006. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2011.

In hotel De Korenwolf oefenen Eefie en haar klasgenootjes hard op een toneelvoorstelling. Die voorstelling loopt anders af dan verwacht.

- Issa Watanabe, **Migranten**
Oorspr. titel: Migrantes. Barcelona: Libros del Zorro Rojo. 2019.
Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2020. 35 blz.
[6+]

--- Vert. in Pools. (2022)

Een diverse groep dieren is op de vlucht. Onderweg zorgen ze goed voor elkaar. Na een lange tocht stappen ze op een boot. Als die omslaat, komen niet alle dieren veilig aan land. Zullen ze een plek vinden waar het beter is? Tekstloos prentenboek.

- Renée Watson, **Stukjes van mezelf**

Oorspr. titel: Piecing me together. (2017)

Vert. Karien Gommers.

Amsterdam: Volt. 2019. 302 blz.

[15+]

--- Daisy-rom. (5:48:00). 2019. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2019.

De Afro-Amerikaanse Jade (16) woont in een arme zwarte buurt, maar gaat dankzij een studiebeurs naar een dure witte privéschool. Daar loopt ze tegen racistische vooroordelen aan. Zal het haar lukken om haar eigen plek te vinden en zichzelf te zijn.

- Bert Wiersema, **Amateurspion in een heteluchtballon**

Heerenveen: Columbus. 2011. 92 blz.

[9+]

Het gereedschap van boer Sikkema is gestolen. Hij verdenkt asielzoekers van de diefstal. Iris en Ko gaan op zoek naar de echte dieven.

- Henk van der Winden, **Heibel in Den Haag**

Sneek: Trivium. 2008. 103 blz.

[10+]

Er heerst onrust in groep acht als Aylia misschien het land uitgezet wordt. De klas richt een politieke partij op.

- Josefien Zeegers, **De vallende ster**

Een vluchtelingenmeisje is alles kwijtgeraakt...

Soest: Uitgeverij Boekscout. Juni 2020. 114 blz.

[10+]

Tahira is helemaal alleen in Nederland. Als Bram, die bij zijn oma logeert, dat ontdekt, helpt hij Tahira om haar ouders te zoeken. Ook oma helpt mee. Maar Tahira blijkt een geheim te hebben waarvan ze niet wil dat Bram het ontdekt.

- **Adila, waar ben je?**

Zeist: KEES. 2015. 52 blz.

[4+]

Omdat het oorlog is, vlucht Adila met haar moeder, broer en zus naar Nederland.

Daar gaan ze in een asielzoekerscentrum wonen. Prentenboek met

kleurenillustraties en tekst in het Nederlands, Engels en Arabisch.

Illustraties Kinderen azc Zeist & KEES.

Vertaling naar het Engels Mayra Rienties; vertaling naar het Arabisch Hassan

Moussaoui.

Uitgave in samenwerking met de kinderen van azc Zeist.

- Madame Monsieur, **Mercy**

Zo heet ik.

Wielsbeke: De Eenhoorn. 2020. 32 blz.

[6+]

Mercy vertelt in de ik-persoon haar verhaal: ze werd geboren tussen twee landen, midden op zee. Haar moeder ging op de vlucht en Mercy vluchtte mee in haar buik. Oblong prentenboek met kleurrijke, soms aangrijpende illustraties. Dit waargebeurde verhaal is gebaseerd op het Franstalige liedje Mercy.

- **Pingu en de vreemdelingen**

Amsterdam: Piccolo. 1999. 28 blz.

[3+]

De dorpsbewoners mijden twee net aangekomen vreemdelingen, maar Pingu de kleine pinguïn is nieuwsgierig en volgt hen. Prentenboek met scherpe kleurenfoto's van geboetseerde pinguïns.

Superdiverse kinderboeken Reeks 1

Ekeren: Studio Sesam vzw. 2015.

[3+]

1. Berelekker - Een goal voor Imane
2. De broccolireus - Safia en de droombellen
3. Waar is Parlo? - De fanfare
4. Ik wil niet naar Marokko - Op zoek naar Yori
5. De loopwedstrijd - De huissnuiver

Superdiverse kinderboeken Reeks 2

Ekeren: Studio Sesam vzw. 2017.

[3+]

1. De vliegende soepkip - Het wispelturig windorkest
2. Stapelgek - Help, ik heb de babyblues!
3. Vleugels van papier - Ridder van karton
4. Mmmm, toch wel lekker - Bezoek op vier poten

Deze boeken zijn het resultaat van een multicultureel participatieproject met steun van de Vlaamse overheid, de Stad Antwerpen, het Vlaams Fonds voor de Letteren en de Nationale Loterij. Creatieve talenten, met en zonder migratieachtergrond, kregen de kans op cultuursensitieve kinderboeken met herkenbare verhalen en personages in de wereld van nu, te schrijven en te illustreren.

MEERTALIGE JEUGDLITERATUUR

(Selectie)

- Ana Aguilera, **Zeven blauwe koeien / Yedi mavi inek**

Ill. Pablo Ferrer.

Vert. Süleyman Berg, Amaryllis Luyten, Chris Sterkens.

Zoersel: VZW Herkes. 2019. 31 blz.

Nederlands-Turks.

[3+]

Ook in Nederlands-Arabisch, Nederlands- Engels, Nederlands- Frans, Nederlands-Pools, Nederlands-Spaans, Nederlands-Urdu.

Zeven blauwe koeien dromen ervan om de sterren en de maan te bezoeken. Als dat onmogelijk blijkt, zijn ze intens bedroefd. Alle mensen en dieren huilen met hen mee, tot onverwacht iets heel bijzonders gebeurt. Oblong prentenboek met paginagrote kleurenillustraties en tweetalige tekst.

- Cornelia Haas & Ulrich Renz, **Mijn allermooiste droom - Мій найпрекрасніший сон**

Vert. Gino Morillo Morales & Valeria Baden.

Nederlands-Oekraïens.

Lübeck: Sefa prentenboeken in twee talen. Kindle-editie. 2022. 48 blz.

[3-5]

- Ulrich Renz, **Slaap lekker, kleine wolf – Солодких снів, маленький вовчику**
Tweetalig kinderboek, met online audioboek en video.

Ill. Barbara Brinkmann.

Vert. Jonathan van den Berg, Svetlana Hordiyenko, Leysa Skintey, Marina Skintey.

Nederlands – Oekraïens.

Lübeck: Sefa prentenboeken in twee talen. Kindle-editie. Februari 2022. 47 blz.

[2+]

Beschikbaar in 80 talen.

- Christine Sterkens, **Trek in iets lekkers**

Vert. Burak.

Nederlands – Pools.

Zoersel: VWZ Herkes. Nik-nak. 2011. 20 blz.

[3-5]

- Christine Sterkens, **Waar ben je?**

Ill. Elisabeth De Potter.

Zoersel: VWZ Herkes. Nik-nak. 2014. 32 blz.

[3-5]

Nederlands + taalstickers in het Arabisch, Chinees, Duits, Engels, Frans, Pools, Russisch of Turks.

- Willemijn Steutel, **Anarosa vindt een hond**

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2022. 65 blz.

Nederlands-Oekraïens.

Een vrouw vindt een hond als ze op een dag in januari haar kinderen uit school ophaalt. Verhaal in makkelijke woorden en korte zinnen.

- Marit Törnqvist & Marloes Robijn **Een boek voor jou**

omdat je welkom bent in ons land.

Ill. Brigitte Slangen, Nancy Koot, Ahmad Khalil.

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2023. 112 blz.

Uitgegeven met bijdragen van iBbY NL, Nederlands letterenfonds, COA, Stichting Klaverblad Fonds tot Bevordering van Maatschappij Ontwikkeling, het Cultuurfonds, Stichting zonnige jeugd, Fiep Westendorp Foundation, Gravin van Bylandt Stichting en Sounds of change.

*Bloemlezing in het Arabisch, Farsi, Turks, Tigrinya, Koerdisch, Somalisch en Nederlands. Welkomstgeschenk voor kinderen in azc's.
Van Annie M.G. Schmidt tot Toon Tellegen, Jacques Vriens tot Bette Westera en Charlotte Dematons tot Thé Tjong-Khing. Veel bekende kinderboekfiguren, zoals Jip en Janneke, Kikker, Dolfje Weerwolfje, Boer Boris en de Gorgels komen aan bod.*

- Mirjam Visker, **Lappa kleurt de stad**

Vlaardingen: Lappa Books International BV. Oktober 2022. 32 blz.

Nederlands-Pools.

[6+]

De dag van Lappa begint grijs en griauw: het regent. Al gauw breekt de zon door, en Lappa geniet van alle kleuren. De dag wordt avontuurlijk en gezellig. Prentenboek met interactieve vragen en kleurrijke illustraties.

- Mirjam Visker, **Lappa en zijn vriendjes**

Vlaardingen: Lappa Books International BV. 2021. 32 blz.

[4+]

Lappa gaat Hondje Wof uitlaten, maar zijn hondenvriendje rent naar buiten en is ineens verdwenen. Lappa zoekt overal, en krijgt hulp van zijn vrienden. Zullen ze Hondje Wof kunnen vinden? Vierkant prentenboek met felgekleurde illustraties, kijkplaat en interactieve vragen. Met tweetalige tekst in Nederlands en Turks.

- Mirjam Visker, **Lappa en zijn vriendjes**

Vlaardingen: Lappa Books International BV. 2022. 32 blz.

[4+]

Lappa gaat Hondje Wof uitlaten, maar die loopt weg. Lappa zoekt overal, met hulp van zijn vrienden. Zullen ze Hondje Wof terugvinden? Prentenboek met felgekleurde illustraties, kijkplaat en interactieve vragen. Met tekst in Nederlands en Oekraïens.

- Mirjam Visker, **Lappa is verdrietig**

Vlaardingen: Lappa Books International BV. 2022. 32 blz.

[4+]

Lappa brengt zijn beste vriendin naar het vliegveld. Lin gaat op bezoek bij haar opa en oma. Daarna wordt Lappa ineens erg verdrietig, want hij mist Lin vreselijk. Misschien kan hij een verrassing bedenken voor Lin? Vierkant prentenboek met felgekleurde illustraties, kijkplaat en interactieve vragen. Met tweetalige tekst in Nederlands en Oekraïens.

- **Verhalen van Nasreddin Hodja**

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2024. 79 blz.

Nederlands / Turks.

Nasreddin Hodja is een bekende Turkse volksfiguur die alles nét even anders doet dan andere mensen. Verhalen in korte zinnen en gemakkelijke woorden.

- **Woezel en Pip**

Amsterdam: Dreamchaser Studio. 2019. 16 blz.

Aanwijsboekje in vier talen (Nederlands, Engels Pools en Arabisch) met achterin een overzicht van de voorwerpen met daarbij de namen in het Fries, Turks, Spaans, Frans en Mandarijn.

(AUTO-)BIOGRAFISCHE PUBLICATIES

(Selectie)

(Zie ook: Anne Frank)

Malala Yousafzai

- Claudia Martin, **Malala Yousafzai**

Strijdster voor kinderrechten.

Etten-Leur: Ars Scribendi Uitgeverij. 2015. 32 blz.

[9+]

Het Pakistaanse meisje Malala Yousafzai werd op 15-jarige leeftijd door de Taliban neergeschoten, omdat ze naar school wilde gaan. Lees over haar leven en waarom ze de Nobelprijs voor de Vrede kreeg. Met kleurenfoto's.

- Rosemary McCarney, **Iedere dag is Malala Dag**

Naarden: Middernacht Pers. 2014. 32 blz.

[8+]

Malala Yousafzai is een Pakistaans meisje dat door de Taliban werd neergeschoten, omdat ze naar school wilde gaan. Dit is een brief aan Malala met uitspraken van meisjes in ongeveer dezelfde situatie. Met paginagrote kleurenfoto's.

- Isabel Sánchez Vegara, **Malala Yousafzai**

Oorspr. titel: Malala Yousafzai. Barcelona Alba Editorial, 2021. (Pequeña & grande). Ill. Manal Mirza.

Vert. Antje Schoehuys-Blaak.

Rijswijk: De Vier Windstreken. 2021. 30 blz.

[6+]

--- Daisy-rom. (0:12:00). 2023. Dedicon, Grave.

Malala woont als moslimmeisje in Pakistan. Ze gaat graag naar school. Maar als de taliban dat verbiedt, komt ze in opstand. Prentenboek over het leven en werk van Malala Yousafzai (1997). Met kleurrijke illustraties.

- Malala Yousafzai, **Wij zijn gevlucht**

Mijn reis en verhalen van andere jonge vrouwen die hun land ontvlucht zijn.

Utrecht: KokBoekencentrum. Oktober 2019. 216 blz.

--- Ebook. 2019.

Malala Yousafzai vertelt over haar ervaringen als vluchteling en deelt de verhalen van de moedige jonge vrouwen die ze tijdens haar reizen heeft ontmoet. Vrouwen die hun gemeenschap, hun familie, en hun thuis zijn kwijtgeraakt en een nieuw leven op moeten bouwen. Ze komen uit conflictgebieden als Colombia, Guatemala, Syrië, Jemen, Myanmar en Congo.

- Malala Yousafzai & Christina Lamb, **Ik ben Malala**

Het verhaal van het meisje dat opkwam voor onderwijs en door de taliban werd neergeschoten.

Oorspr. titel: I am Malala. London: Little, Brown, 2013.

Vert. Nina West.

Houten: Spectrum. 2013. 277 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (12:20:00). 2014. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2013.

- Malala Yousafzai & Patricia McCormick, **Ik ben Malala**

Hoe één meisje opkwam voor het recht op onderwijs en de wereld veranderde.

Utrecht: Kosmos. 2014. 221 blz.

[12+]

Het Pakistaanse meisje Malala (16) was nog maar tien jaar toen de Taliban aan de macht kwam. Meisjes mochten niet meer naar school gaan. Ze vocht daarvoor, maar werd in haar hoofd geschoten. Met kleurenfoto's.

Overige (auto-)biografische publicaties (individueel)

- Ahmad Ahmadya, **Ik ben Ahmad**

Zoersel: vzw Herkes. 2021. 148 blz.

[15+]

Ahmad (21) vertelt hoe hij op 9-jarige leeftijd met zijn vader uit Afghanistan vlucht. Na twee jaar vol ontberingen komen ze in België terecht. Waargebeurd verhaal.

- Marie Bamutese & Peter Verlinden, **Marie**

Overleven met de dood.

Leuven: Davidsfonds. 2015. 183 blz.

--- Luisterboek. Brussel: Luisterpunt. (6:08). 2015.

Het verhaal van Marie, toen een jong meisje, is het verhaal van de meer dan twee miljoen vluchtelingen: eerst in Rwanda zelf, vanaf april 1994, later meer dan een half miljoen van hen op de dool in het Congolese regenwoud, vanaf oktober 1996.

- Karen de Becker & Yazan Rajab, **Nooit meer bang zijn**

Het verhaal van Yazan, een oorlogsvluchteling in België

Gent: Borgerhoff & Lamberigts. 2016. 198 blz.

[16+]

Yazan was 19, toen hij bij een bomaanslag in Aleppo verlamd raakte. Samen met zijn broer vlucht hij voor het geweld. Het wordt een helse tocht. In België kan Yazan een nieuw leven opbouwen. Hij wordt zelf een vrijwillig tolk voor andere vluchtelingen.

- Baba Bionda, **Slechte dag**
Delft: Inter Carotte. Maart 2019. 60 blz.

--- Ebook. 2019.

*Herinneringen aan de vlucht van een 10-jarig meisje en haar familie uit Syrië.
Baba Bionda is Willem Heeringa.*

- Marion Bloem, **Indo**
Een persoonlijke geschiedenis over identiteit.
Amsterdam: Uitgeverij De Arbeiderspers. 2020. 459 blz.

--- Daisy streaming audio. (20:33:00). 2020. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2020.

De persoonlijke ervaringen en familiegeschiedenis van de auteur zijn de bouwstenen voor een zoektocht naar het antwoord op de vraag wat het betekent om Indo, van gemengde Nederlands-Indische afkomst te zijn en wat typisch is aan de Indische cultuur.

- On-Chiu Cheung & Ping Fai Philippe, **Een hart van mandarijntjes**
Kalmthout: Van Halewyck. 2007. 247 blz.
[16+]

In 1965 strandde de Chinese vluchteling On-Chiu Cheung in Antwerpen. Jarenlang verzweeg ze het echte verhaal van haar jeugd. Als ze hoort dat ze kanker heeft besluit ze dat haar kinderen het recht hebben om de waarheid te kennen. Zonder verbloemen vertelt ze hoe haar leven en dat van haar familie getekend werden door een afschuwelijke, niets ontziende terreur.

- Ferdi Delies, **Gibril Sankoh**
Van bootvluchteling tot profvoetballer.
Amsterdam: Inside 2024. 2024. 269 blz.

--- Ebook. 2024.
--- Luisterboek. (5 uur 59 minuten). 2024.

Biografie van de Nederlands-Sierra Leonse oud-profvoetballer (1983).

- Fabio Geda, **In de zee zijn krokodillen**
Het waargebeurde verhaal van Enayatollah Akbari.
Oorspr. titel: Nel mare ci sono i coccodrilli. Milano: Dalai, 2010.
Vert. uit Italiaans: Jan van der Haar.
Amsterdam: De Arbeiderspers. 2010. 179 blz.

--- Daisy streaming audio. (4:48:00). 2011. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2011.

Het levensverhaal van een jonge Afghaanse vluchteling, die op de vlucht voor de taliban na veel omzwervingen en ontberingen in Italië belandt.

- Gor Khatchikyan, **Gelukzoeker**
Van generaal pardon tot Premier Gezocht.
Voorwoord: Joël Voordewind.
Hoornaar: De Barbaar Uitgeverij. November 2015. 115 blz.

--- Daisy streaming audio. (3:32:00). 2016. Dedicon, Grave.

Autobiografisch relaas van een asielzoeker die als tiener met zijn familie vanuit Armenië naar Nederland vluchtte, na lange onzekerheid via het generaal pardon een verblijfstatus kreeg en nu werkzaam is als arts.

- Mohamed Koroma, **Alla Niké**

Het levensverhaal van een Afrikaan in Europa.

Zoetermeer: Free Musketiers. November 2011. 181 blz.

Levensverhaal van jonge Afrikaan, geboren dicht bij de grenzen van Liberia en Sierra Leone, die als vluchteling in 2002 per ongeluk in Nederland belandde.

- Kouamé, **Gevlucht uit de hel**

Met medewerking van Lionel Duroy.

Oorspr. titel: Kouamé, revenuedes ténèbres.

Antwerpen: Halewijn. 2019. 142 blz.

--- Daisy streaming audio. (4:10:00). 2020. Dedicon, Grave.

Het verhaal van de Afrikaanse jongen Kouamé, die op zijn veertiende zijn ouders voor zijn ogen ziet vermoorden. Uit angst voor terugkeer van de moordenaars vlucht hij. Na het doorkruisen van acht Afrikaanse landen en Spanje belandt hij ten slotte in Frankrijk, waar hij een nieuw leven opbouwt.

- Ismaïl Mamo, **Mam, ik ben geen crisis**

Amsterdam: Das Mag Uitgeverij B.V. Maart 2024. 268 blz.

--- Ebook. 2024.

--- Luisterboek. 2024.

Ismaïl ontvluchtte Koerdistan vanwege het oorlogsgeweld en zag onderweg waar mensen op hun best en op hun slechtst toe in staat zijn. Acht jaar geleden kwam hij aan in Ter Apel en besloot: ik ga de taal leren en iedereen vertellen waarom ik hier ben en waarom ik blijf. 'We waren alleen mensen met een rugtas waar onze ziel in zat, met een koffer vol herinneringen, verleden, pijn en hoop.'

- Yusra Mardini & Josie Le Blond, **Vlinderslag**

Van vluchteling tot olympisch zwemster.

Oorspr. titel: Butterfly: from refugee to olympian: my story of rescue, hope and triumph. Bluebird, 2018.

Vert. Elise Kuip.

Amsterdam: Ambo|Anthos. 2018. 308 blz.

[15+]

---Daisy streaming audio. (10:52:00). 2018. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2018.

Yusra Mardini (1998) vertelt over haar vlucht uit Syrië in 2015. Tijdens een levensgevaarlijke boottocht helpt ze talloze vluchtelingen. Uiteindelijk wordt ze olympisch zwemster. Waargebeurd verhaal, met katern kleurenfoto's.

- Qadir Nadery & Leo Bormans, **De knickers van Qadir**
Het waargebeurde verhaal van een vader op de vlucht.
Tielt: Lannoo. 2020. 335 blz.

Verhaal van een Afghaanse man die met zijn gezin vlucht voor het geweld van de taliban naar Europa, door de bergen, als bootvluchteling en overgeleverd aan mensensmokkelaars.

--- Daisy streaming audio. (11:12:00). 2021. Dedicon. Grave.
--- Ebook. 2020/2023.

- Karima Ouchan i.s.m Fenneke Reyssoo, **Nooit geschreven brief aan mijn vader**
Amsterdam: Bulaaq. 1999. 141 blz.

--- Daisy streaming audio. (3:44:00). 1999. Dedicon, Grave.

Autobiografie van een jonge Marokkaanse vrouw, die door haar vader werd mishandeld en ontvoerd.

- Mohamed Ouaamari, **Groetjes uit Vlaanderen**
Amsterdam: Prometheus. 2020. 228 blz.
[16+]

--- Ebook. 2020.

Ouaamari is opgegroeid tussen twee werelden - een Vlaamse en een Marokkaanse. In dit boek vertelt hij met persoonlijke anekdotes, interessante bedenkingen en soms ook grappige herinneringen hoe hij opgroeide in Antwerpen.

- Yeva Skaljetska, **Yeva's dagboek**
Oorspr. titel: You don't know what war is. Bloomsbury Children's Books, 2022.
Vert. uit het Engels naar het oorspronkelijke Russisch: Saskia Peeters.
Haarlem: Xander. 2022. 106 blz.
[11+]

Verslag van de vlucht van de 12-jarige Reva uit Charkiv naar Dublin vanwege de oorlog van Rusland in Oekraïne. Met zwart-witfoto's.

- Alejandra Slutzky, **De stilte**
Een Argentijnse familiegeschiedenis.
Amsterdam: Arena. 2003. 317 blz.

--- Vert. in Spaans (2020).

De geschiedenis van een Argentijnse familie met Russisch-joodse wortels, die sinds het begin van de 20e eeuw vele vormen van vervolging meemaakt.

- Javier Zomora, **Solito**
Oorspr. titel: Solito. Londen: Hogarth, 2022.
Vert. Lidwien Biekmann & Koos Mebius.
Amsterdam: Ambo / Anthos. Augustus 2023. 393 blz.

--- Ebook. 2023.

--- Luisterboek. (17 uur 33 minuten). 2023.

Autobiografie over de tocht die Javier Zomora als 9 jarige alleen maakte vanuit El Salvador via Guatemala en Mexico naar Amerika voor een hereniging met zijn vier jaar eerder gevluchte moeder en zijn vader, die hij zich amper kan herinneren.

Overige (auto-)biografische publicaties

- Semir Abduselam, **Reisgenoten Toen Nu Straks**
Hilversum: Stichting Samah. 2023.

'Ik wil in dit boek aan mensen laten zien, hoe jonge nieuwkomers waren toen ze klein waren in eigen land en hoe ze nu zijn. Hebben ze dezelfde dromen, hebben ze nu hetzelfde toekomstbeeld als vroeger? En welke ontwikkeling hebben zij door-gemaakt?'

- Stefaan Anrys, Karin Eeckhout, Hilde Pauwels, e.a., **Los Ninos**
Tien vluchtelingenkinderen uit de Spaanse Burgeroorlog vertellen.
Berchem: Uitgeverij EPO. 2007. 223 blz.

- Carla van den Brink, **Waar zijn we veilig**
Verhalen van vluchtelingkinderen.
Rotterdam: Brave New Books. 2023. 79 blz.
[9+]

Persoonlijke verhalen van dertien kinderen uit Syrië, Turkije, Afghanistan en Oekraïne die met hun ouders naar Nederland vluchtten. Met zwart-witillustraties.

- Kaatje Dalderop, **Verhalenvertellers**
Amsterdam: Boom. 2019. 79 blz.
[12+]

Jonge asielzoekers (tussen de 13 en 24) vertellen over hun thuisland, de tocht naar Nederland, problemen met de taal en hun plannen. Verhalen in eenvoudige woorden en korte zinnen. Met illustraties in kleur.

- Ramon Dekkers & Riëtte Mellink, **Mijn wereld**
Levensverhalen van jonge vluchtelingen en Nederlandse kinderen in foto's, schilderijen en teksten.
Amsterdam: De Verbeelding. 2004. 96 blz.

Vijf vluchtelingenkinderen en vijf Amsterdamse kinderen beschrijven hun leven in woord en beeld.

- Frédérique Geerdink & Francois Hermans (Red.), **Nachtvlinders & astronauten**
Jeugdherinneringen uit Afrika.
Met een voorwoord van Moses Isegawa.
Wageningen: Stichting Kapini. 2000. 125 blz.

Zeventien in Nederland woonachtige Afrikanen en een Nederlandse kijken terug op hun jeugd jaren in Afrika.

- Jos Gootjes-van Gulp, **Een rugzak vol tranen en hoop**
Verhalen van vluchtelingen op een school in Nederland.

Zwolle: Scholten Uitgeverij. 2018. 100 blz.
[15+]

Verhalen van jonge vluchtelingen (12-18 jaar), verteld door de auteur die als vrijwilligster werkzaam is op een middelbare school.

- Christel Jansen, **Aardappels met stokjes**

Vluchtelingkinderen vertellen.

Ill. Sylvia Weve.

Bloemendaal / Amsterdam: Gottmer / VluchtelingenWerk. 1992. 95 blz.

- Mariwan Kanie, **Tussen heimwee en toekomst**

Portretten van acht jonge vluchtelingen in Nederland.

Voorwoord Jan Pronk, minister voor Ontwikkelingssamenwerking.

Afferden: Uitgeverij De Vijver. 1998. 136 blz.

Interviews van (Iraaks-)Koerdische onderzoeker met jonge vluchtelingen de Filipijnen, Colombia, Somalie, Bosnie, Iran, Turkije, Afghanistan en Eritrea.

- Ton Koene, **Kom binnen!**

Een kijkje in het leven van vijf kinderen.

Amsterdam: Clavis. 2017. 103 blz.

[10-14]

Ontmoet vijf kinderen (ca. 11) uit Namibië, Afghanistan, Lapland, China en Nederland die van alles vertellen over hun dagelijkse leven.

- Ernest van der Kwast, **Jouw toekomst is mijn toekomst**

Amsterdam: De Bezige Bij. 2017. 77 blz.

[15+]

Heba (1996), Mohamad (1991), Omar (1992) en Pouya zijn gevlucht uit diverse landen in het Midden-Oosten. Ze vertellen waarom ze moesten vluchten en hoe het hun in Nederland is vergaan.

- Albert de Leeuw & Yvonne Zoethout, **Uit de wereld**

'Hoe is het om op te groeien met een gemengde achtergrond?'

Z.pl.: Uitgeverij Komma. 2023. 189 blz.

25 jongvolwassenen met een gemengde achtergrond geven een inkijk in hun leven, waarbij trots en een gevoel van verrijking gepaard gaan met twijfel en onzekerheid.

- Trudy Mooren, **Geboren in het seizoen van de kersen**

Herinneringen van kinderen die gevlucht zijn.

Tekeningen Senad Alic.

Z.pl.: Trudy Mooren. 2022. 60 blz.

Dit boekje is het resultaat van het bijeenbrengen van ervaringen van een beeldend kunstenaar en een klinisch psycholoog in het werken met kinderen, die al dan niet met hun ouders zijn gevlucht en in Nederland veiligheid hebben gezocht.

- Erwin Mortier & Lieve Blancquaert, **Niemand weet dat ik een mens ben**
Minderjarige vluchtelingen en hun verhaal.
Amsterdam: De Bezige Bij. 2010. 285 blz.
[14+]

In dit boek worden acht minderjarige asielzoekers geportretteerd die vanuit verschillende brandhaarden ter wereld naar België gevlucht zijn. Het boek is samengesteld op verzoek van een Belgische pleegzorgorganisatie.

- Anne-Marieke Samson, **Ik ben Miran**
Verhalen van asielzoekerskinderen.
Tekeningen van Suus van den Akker.
Amsterdam: Ploegsma. 2016. 71 blz.
Uitgave in opdracht van IND, COA en DT&V.
[7+]

--- Ebook. 2016.

Miran (8) laat je zien hoe hij in een asielzoekerscentrum woont en stelt je voor aan andere kinderen. Lees hoe zij het vonden om te vluchten. Met korte informatie en ingekleurde pentekeningen.

- Monique Tekstra-van Lochem, **Hé, wie ben jij?**
Ill. Priscilla Bechan & Daisy van Tussenbroek.
Amersfoort: Antropokids. 2023. Tweede druk. 20 blz.
[7-9]

Twintig kinderen uit de hele wereld vertellen over hun leven. Ze beantwoorden negen vragen over o.a. hoe ze wonen, feesten die ze vieren, wat ze graag doen, eten en geloven. Groot kartonboek met globale wereldkaarten en kleine kleurenillustraties van de kinderen.

- Catherine Vuylsteke, **Vroeger is een ander land**
Acht angespoelde jonge levens.
Antwerpen: De Bezige Bij. 2011. 271 blz.

Over zeven jongens en een meisje wier veelal ongewilde reis voorlopig in België is geëindigd.

- Marie Wijk, **Vluchtelingen vertellen**
Tekeningen en uitspraken van vluchtelingen, jong en oud, uit 31 landen.
Rozendaal: Wijk & Wijk. 2001. 77 blz.
[12+]

Uitgave in samenwerking met asielzoekerscentra, War Child, Terre des Hommes en Artsen zonder Grenzen.

FICTIE OVER GEVLUCHTE KINDEREN & JONGEREN **(Selectie)***

- Ingrid Aanen, **Chinese meisjes**
Z.pl.: Ingrid Aanen. 2016. 186 blz.

Over twee Chinese meisjes, Huan en Li-Ming. Huans vader verkoopt vanwege financiële problemen zijn dochter aan een handelaar die haar een gouden toekomst voorspelt. Huan vertrekt met een paar andere vrouwen naar het verre Nederland. Li-Ming is als klein kind geadopteerd door Nederlandse ouders. De relatie met haar adoptiemoeder is echter verre van optimaal.

- Rodaan Al Galidi, **Hoe ik talent voor het leven kreeg**
Amsterdam: Uitgeverij Jurgen Maas. 2016. 472 blz.

--- Daisy streaming audio. (14:06:00). 2016. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2023.

--- Vert. In Engels (2019); Servisch (2021).

Een vluchteling uit Irak en komt in een asielzoekerscentrum in Nederland terecht waar het langste wachten van zijn leven begint.

- Ward Ruyslink, **Wierook en tranen**

-- Brussel / Den Haag: Manteau. 1958. 128 blz.

-- Den Bosch: Malmberg. 2000. 117 blz.

--- Daisy streaming audio. (4:39:00). Dedicon, Grave.

Vlaamse oorlogsnovelle over twee kinderen die meegezogen worden in de stroom van vluchtelingen zonder goed te begrijpen wat er allemaal gebeurt.

- Maral Noshad Sharifi, **Citroeninkt**

Amsterdam: Prometheus. 2024. 250 blz.

--- Ebook. 2023.

Na een vlucht dwars door Europa strijkt een Iraans meisje met haar ouders en broertje neer in het gereformeerde Moerkapelle. Hier moet zij, gevangen tussen uitersten, haar weg zien te vinden.

NON-FICTIE

Muziek

- Jef Aerts & Marieke van Ditshuizen, **Zing zing zing de wereld rond**

III. Marieke van Ditshuizen.

Amsterdam: Querido. 2020. 56 blz.

[4+]

In samenwerking met het Aslan Muziekcentrum, een centrum voor 'grenzeloze' muziek-, dans- en theatereducatie uit Amsterdam. verzamelde Marieke van Ditshuizen kinderliedjes uit 11 verschillende culturen, van Brazilië tot Marokko, van Nederland tot Ghana.

- Marion Billet, **Muziekjes van overal**

Griekenland, Mexico, India, Egypte ...

Luister naar de muziekjes van de wereld: 12 muziekjes om naar te luisteren.

Oorspr. titel: Mes musiques d'ailleurs. Paris: Éditions Gallimard Jeunesse, 2020.

Alkmaar: Clavis muziek. 2021. 16 blz.

[2+]

Maak kennis met muziekjes uit twaalf landen waaronder Rusland, India en China.. Vierkant hardkartonnen prentenboek met vrolijke kleurenillustraties met dieren

die o.a. muziekinstrumenten bespelen. Met geluidsknoppen om de muziekjes te beluisteren.

- Marion Billet, **Wereldmuziek**

Oorspr. titel: Mes instruments du monde, vol. 1. Paris: Éditions Gallimard Jeunesse, 2022.

Alkmaar: Clavis. 2022. 14 blz.

[1,5]

Over de Argentijnse bandoneon, de bamboefluit uit India, de kora (snaarinstrument) uit West-Afrika, de darboeka (vaastrommel) uit de Maghreb en afgesloten wordt met de uit Rusland komende balalaika.

Vierkant hardkartonnen prentenboek met paginagrote, vrolijke kleurenillustraties van dieren uit verschillende landen en streken die muziekinstrumenten bespelen. Met bijbehorende geluidseffecten.

- Marie van Dijk, **Berend Botje in Lombok**

Traditionele Nederlandse liedjes en versjes als bron van inspiratie voor kinderen van allochtone afkomst.

In: Volkskundig Bulletin.1999. 2. blz. 315-339.

- Kim Koelewijn, **Smartlappen**

Huilen in de klas (... en snotteren thuis!) .

Amsterdam: Boom Uitgevers, 2019. 78 blz.

Woordenschatpakket met liedjes rond emoties, voor anderstaligen van 9 tot 99 jaar.

- Koos Meinderts, **De liedjesatlas**

24 wereldliedjes.

Ill. Annette Fienieg.

Amsterdam: Rubinstein. 2019. 25 blz.

[3-8]

De volksliedjes in dit boek met cd komen uit alle hoeken van de wereld. Je kan luisteren, meezingen of meedansen met populaire kinderliedjes uit o.a. Suriname, Nieuw-Zeeland en de VS.

- Koos Meinderts, **Liedjes zonder grenzen**

24 liedjes van heinde en verre.

Ill. Annette Fienieg.

Amsterdam: Rubinstein. 2020. 63 blz.

[4+]

Volksliedjes uit 24 landen waarmee Nederland een band heeft, van Suriname en Indonesië tot Duitsland en Syrië. De teksten zijn vertaald naar het Nederlands, zoals een slaapliedje uit Marokko, een wiegeliiedje uit Turkije en een regenliedje uit Zuid-Afrika. Met liedjes op cd (58 min.) en paginagrote, vrolijke kleurenillustraties.

- Geert-Jan Roebbers, **Wereldmuziek**

Etten-Leur: Schoolsupport. 2020. 24 blz.

[11+]

Er is muziek die alleen in bepaalde landen of streken klinkt. Ga mee op wereldreis en ontdek allerlei muziekstijlen en -instrumenten. Met kleurenfoto's.

- Bart Voet & Esmé Bos, **De mooiste wiegeliedjes van hier en elders**

Ill. Martijn van der Linden.

Leuven: Davidsfonds Infodok. 2016. 24 blz.

[0-4]

Kennismaking met slaapliedjes uit o.a. Afghanistan, Turkije, Marokko, Italië. Met teksten van dertien wiegeliedjes in de betreffende talen. De liedjes zijn te beluisteren via een QR-code of website. Met grappige kleurenillustraties van slapende en musicerende dieren.

- **Kapitein Winokio zingt 13 kinderliedjes uit alle windstreken**

Ill. Anneke Caramin.

Vert. Frank Vander Linden.

Antwerpen: Kapitein Winokio. 2013. 56 blz. + cd.

[4-8]

Liedjes uit dertien verschillende landen, zoals Marokko, China, Frankrijk en Congo. Op de cd worden de liedjes gezongen met sfeervolle muzikale begeleiding. Met weetjes van de landen en kleurenillustraties met uitgeknipte figuren.

ETEN

- Aleksandra Mizielińska, Daniel Mizieliński, Natalia Baranowska, **De wereld op je bord:**

Smakelijke eetweetjes en 56 recepten.

Oorspr. titel: Day gryza. Warschau: Wydawnictwo Dwie Siostry, 2020.

Vert. Rita Depestel-Martynowski.

Tielt: Lannoo. 2021. 112 blz.

[9+]

Waar komen maïs en aardappelen vandaan? Ontdek hoe voedsel is verbonden met de geschiedenis, cultuur en natuur van zo'n twintig landen in de hele wereld. Wat zijn de typische smaken en gerechten? Met uitleg van twee recepten per land. Grote uitgave met talrijke kleurrijke illustraties.

- Felicita Sala, **Een huis vol lekkers**

15 recepten om samen van te smullen.

Leuven: Davidsfonds/Infodok. 2020. 38 blz.

[6-12]

Hou je van eten en heb je zin in een babbel? In de Granaatappelstraat nummer 10 maken alle bewoners een lekker gerechtje. Neem een kijkje in de Spaanse keuken van Pilar of roerbak broccoli met meneer Ping.

- Abigail Wheatley, **Recepten uit de hele wereld**

Ill. Chaaya Prabhat.

Oorspr. titel: World kitchen. London: Usborne Publishing Limited, 2023.

Vert. Els Peeters.

London: Usborne. 2023. 64 blz.

[10-12]

Je maakt een wereldreis langs culturen en keukens en krijgt stap voor stap uitgelegd hoe jij alles ook thuis zelf kan bereiden. Alle recepten zijn vegetarisch.

OVERIGE NON-FICTIE

- Annemarie van den Brink, **Dag en nacht**

Tekeningen: H el ene Jorna.

Etten-Leur: Schoolsupport. 2019. 21 blz.

[7+]

In dit informatieve boek over dag en nacht wordt ingegaan op de rol van de zon en de aarde. Met een kleurrijke prent waarop een meisje 's ochtends via de computer contact heeft met haar oma in Suriname, en blijkt dat het daar midden in de nacht is! Hoe kan dat? in hoeverre licht nodig is om te leven en bij welke beroepen je vaak ook 's nachts werkt. Ook komen kort lichtfeesten en de Ramadan aan bod.

- Felicity Brooks, **Alles over diversiteit**

Ill. Mar Ferrero.

Antwerpen: Standaard Uitgeverij. 2021. 32 blz.

[4-7]

Hoe verschillen we van elkaar? En hoe lijken we op elkaar? Welke kleren dragen we? Kunnen meisjes en jongens dezelfde dingen? Ziet ieder lichaam er hetzelfde uit? Wat eet jij graag? En hoe vier je feest?

- Harriet Brundle, **Gevlucht!**

Voor oorlog, honger en geweld.

Oorspr. titel: Refugees: world issues. BookLife, 2016.

Vert. Anja De Lombaert.

Etten-Leur: Ars Scribendi Uitgeverij. 2018. 31 blz.

[10+]

Waarom vluchten mensen, hoe doen ze dat en waar komen ze terecht? En hoe kijken andere mensen hier tegenaan? Ontdek via een test hoe het voelt om te vluchten naar een ander land. Met vragen en kleurenfoto's.

- Moira Butterfield, **Welkom bij ons thuis**

Oorspr. titel: Welcome to our world. London: Nosy Crow Ltd, 2018.

Ill. Harriet Lynas.

Amsterdam: Van Holkema & Warendorf. September 2023. 64 blz.

[9+]

Wat drinken kinderen in Ethiopië? Welk geluid maakt een Vietnamese kat? En wat betekent het Zweedse spreekwoord 'Er staat geen koe op het ijs'? Ontdek alles – de verschillen, maar ook de overeenkomsten – over het leven van kinderen in andere landen in Welkom bij ons thuis.

- Johan van Caeneghem, **Op de fiets**

Ill. Rowan van Gemen.

Amsterdam / Brussel : Uitgeverij Eenvoudig Communiceren / Lezen voor Iedereen. 2019. 39 blz.

Als Hayat met haar gezin in een kringloopwinkel is, ziet ze daar een fiets. Ze kan niet fietsen, maar koopt de fiets toch en gaat op fietsles. Verhaal in makkelijke woorden en korte zinnen.

- Lonneke Crusio, **Vluchtelingen**
Groningen: Noordhoff Uitgevers. 2017. 24 blz.

--- Vert. in Duits. (2020)

- Emma Damon, **Een flat, een hut, een tent**
Allemaal huizen. Amsterdam: Sjaloom. 2005. 16 blz.
[5+]

Mensen in allerlei landen wonen en leven op verschillende manieren. Prentenboek met tekeningen in kleur en beweegbare onderdelen.

- Katie Daynes, **Vragen en antwoorden over vluchtelingen**
met meer dan 60 flapjes.
Antwerpen: Standaard Uitgeverij. 2023. 14 blz.
[6+]

Waarom vluchten mensen? Hoe begint een oorlog? Vragen en antwoorden over vluchtelingen.

- Michael De Cock, **Aller/Retour**
De grenzen van fort Europa.
Foto's: Stephan Vanfleteren.
Antwerpen: Meulenhoff / Manteau. Juni 2010. 364 blz.

--- Daisy streaming audio. (9:22:00). 2019. Dedicon, Grave.

Wie zijn die gelukszoekers die naar België, Nederland, Engeland willen komen? Waar komen ze vandaan? Wat zijn hun dromen? Wat drijft hen om hun gevaarlijke reis te ondernemen? Schrijver Michael De Cock zocht ze op aan de buitengrenzen van Europa. Hij reisde naar plaatsen van waar ze vertrekken (bijv. de stranden van Senegal) en naar plaatsen waar ze aankomen (bijv. gesloten centra op Malta en politiecellen in Slowakije).

- Reine De Pelseneer & Evelien Van Landeghem, **Op reis met leeuw Lander**
Wielsbeke: De Eenhoorn. 2021. 28 blz.
[4+]

Maak samen met Leeuw Lander een vrolijke muzikale reis door Europa. In elk land ziet hij bekende gebouwen en maakt hij kennis met gewoontes en gebruiken. Ook gaat hij op zoek naar een geschikt cadeau voor zijn vriendin. Oblong prentenboek met kleurrijke illustraties en tekst op rijm.

- Kristien De Witte, **Pimpampoer**
Set 1 (boekje 1-8) & set 2 (boekje 9-16).
Brugge: Die Keure. 2019. 48 blz.

Pimpampoen is een pakket beeldwoordenboekjes om actief woordenschat te leren aan anderstalige kleuters. Voor de leerkracht is er een digitale tool met spelvormen om de woordenschat ook in de klas op speelse wijze in te oefenen.

- Alison Green, **Samen**

Laten we aardig zijn voor elkaar.

Oorspr. titel: Kind. London: Alison Green Books. 2019.

Vert. Jesse Goossens.

Met werk van 38 aardige tekenaars.

Voorwoord van Axel Scheffler.

Rotterdam: Lemniscaat. 2019. 44 blz.

[5+]

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen aardig is voor elkaar? Kijk en lees hoe je aardig kunt zijn voor dieren, voor iemand verdrietig is, voor nieuwe burens of als mensen een andere taal spreken. Prentenboek met kleurenillustraties van 38 tekenaars. De opbrengst gaat naar een organisatie die vluchtelingen helpt.

- Gosia Grubba, e.a., **Archydám**

Een hoopvolle stad.

Ill. Inés Cuesta.

Rotterdam: Raise It Up. Stichting de Lloyd. 2007. 63 blz.

[8-11]

Twaalf asielzoekerskinderen uit Rotterdam hebben samen hun eigen stad gebouwd, 'Archystad' genaamd. Met veel kleurenfoto's doen zij verslag van dit project. Met aanwijzingen om zelf een stad of gebouw te ontwerpen en een verhaal over te schrijven.

- Katherine Halligan, **Wereldvrouwen**

50 vrouwen en meisjes die het verschil maakten.

Oorspr. titel: Her story: 50 women and girls who shook the world. Nosy Crow Ltd, 2018.

Ill. Sarah Walsh.

Vert. Maria Postema.

Haarlem: J.H. Gottmer. 2018. 112 blz.

--- Daisy streaming audio. (4:29:00). 2019. Dedicon, Grave.

Van Anne Frank tot Mamala Youzafzai.

- Melissa Higgins, **Hoe leven wij?**

Oorspr. titel: We all come from different cultures. (2016)

Vert. uit Engels: Kirsten Verhagen.

Etten-Leur: Ars Scribendi Uitgeverij. 2017. 24 blz.

[3-8]

In Europa wonen veel mensen met verschillende culturen. Lees o.a. over Marokkanen met hun ramadan en Chinezen met hun nieuwjaarsfeest. Met grote kleurenfoto's en een website met o.a. luisterversie.

- Bruno Kaandorp, **De tijd vliegt**

Over opgroeien tussen twee culturen en het omgaan met verlies.

Soest: Boekscout. 2022. 150 blz.

Anis groeit op als enig kind in Parijs. Zijn vader is Algerijns en zijn moeder is Nederlands. De karakters van de ouders lopen erg uiteen en zorgen voor veel spanningen. Anis moet een moeilijke keuze maken die zijn leven zal bepalen. Op een dag wordt Anis wakker geschud door zijn vader. Ze gaan door de woestijn van Algerije lopen op zoek naar een familielid. De vraag is of ze het overleven.

- Ibram X. Kendi, **Baby antiracist**

Ill. Ashley Lukashevsky.

Vert. uit het Engels: Dalilla Hermans.

Antwerpen: Pelckmans. 2021. 26 blz.

Open je ogen voor alle huidskleuren en vier alle verschillen. Dit zijn twee van de negen stappen die het concept van antiracisme uitlegt en hoe hierop te reageren. Met zwart omliggende kleurenillustraties. Voor opvoeders om met kinderen over te praten, vanaf ca. 4 jaar.

- Françoise Kist, **'Ik doe krant'**

Amsterdam: Balans. 2019. 191 blz.

Belevenissen van een vrouw die op een dag besluit jonge vluchtelingen te gaan helpen.

- Laïla Koubaa & Bart Koubaa, **Buiten de lijntjes**

Geef kleur.

Ill. Eva Mouton, Mattias De Leeuw, Laura Janssens, Wide Verknoeke.

Antwerpen: Vrijdag. 2017. 130 blz.

[9-11]

Beeldwoordenboek voor onder anderen nieuwkomers met woorden en begrippen rond allerlei thema's in vijf talen.

- Jonathan Litton, **Hallo wereld!**

Leer hoe je mensen over de hele wereld begroet.

Oorspr. titel: Hello world. London: 360 degrees, 2016.

Ill. L'Atelier Cartographik.

Vert. Kirsten Verhagen.

Utrecht: Veltman Uitgevers. 2016. 18 blz.

[8+]

In deze atlas kom je van wel 150 talen te weten hoe je hallo zegt (ook in gebarentaal!). Het staat er telkens in de letters van de taal, en in ons schrift.

- Steven Maddocks, **Vluchtelingen**

Etten-Leur: Corona. 2006. 56 blz.

[13+]

In korte hoofdstukken wordt verteld over het lot van vluchtelingen door de eeuwen heen: geschiedenis, oorzaken, problemen van vluchtelingen.

- Jenny Matthews, **Opgroeien in oorlog**

Oorspr. titel: Children growing up with war. London: Franklin Watts, 2014.

Vert. Karin Beneken Kolmer.

Etten-Leur: Corona, Ars Scribendi Uitgeverij. 2014. 48 blz.

[11+]

Hoe zou jij je voelen als het oorlog was en je je huis en land moest verlaten? Lees hoe een journalist naar allerlei oorlogsgebieden reisde en beschrijft hoe het is om kind te zijn in een oorlog. Met overzicht van conflicten en (ook schokkende) kleurenfoto's.

- Sami Naïr, **De immigratie uitgelegd aan mijn dochter**

Oorspr. titel: L'immigration expliquées à ma fille. Paris: Seuil, 1999.

Vert. Evelien Chayes.

Amsterdam: Atlas. 2008. 58 blz.

In een gesprek met zijn zestienjarige dochter bespreekt de Franse filosoof en politicus van Algerijnse afkomst de immigratieproblematiek in Europa.

- Mirjana Petrović, **Project mens**

Iedereen is gelijk en toch anders.

Amsterdam: Niño. 2023. 88 blz.

[9+]

Tijdens Project mens onderzoeken de leerlingen van meester Milan hun overeenkomsten en verschillen. Ook vertellen ze over hun ervaringen met vooroordelen en discriminatie. Informatief boek over culturele verschillen met weetjes, tips, quizvragen. Met zwart-wittekeningen.

- Ceri Roberts, **Vluchtelingen**

Etten-Leur: Ars Scribendi Uitgeverij. 2018. 32 blz.

[8+]

Waarom vluchten mensen naar een ander land? Hoe ziet het leven van een asielzoeker eruit? Lees van alles over vluchtelingen, ook hoe je zelf kunt helpen.

- Jacqueline Schadee, **Asielzoekers**

Groningen: Wolters-Noordhoff. 2005. 20 blz.

- J. van der Toorn-Schutte, **Nederland voor nieuwkomers**

Kennis van het land en zijn bewoners.

Amsterdam: Boom. 2007. 163 blz.

[12+]

Korte informatie met veel kleurenfoto's over Nederland en de Nederlandse geschiedenis en cultuur.

Migratie

Serie 1-2 (13 t/m 24).

Etten-Leur: Schoolsupport Uitgeverij. Augustus 2016. 24 blz.

[11-14]

Van carnaval tot kerst

20 feesten & dagen om te onthouden.

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2008. 47 blz.

[8+]

Twintig feesten, die in Nederland worden gevierd, worden in het kort besproken. Aan bod komen onder meer Driekoningen, Chinees Nieuwjaar, Offerfeest en Sinterklaas. Tekst in korte zinnen en gemakkelijke woorden. Met grote kleurenfoto's.

Vluchtelingen

Serie 9-2 (192-201).

Etten-Leur: Schoolsupport Uitgeverij. Augustus 2024. 32 blz.

Niveau: groep 7 & 8 ; VO-klas 1 & 2.

Mijn familie

- Lucas Arnoldussen, **Mijn familie komt uit Marokko**

Etten-Leur: Schoolsupport. November 2020. 24 blz.

[7-9]

Samira (8) gaat in de zomervakantie soms op familiebezoek in Marokko. Ze vertelt over het land, over de bergen, woestijnen, dieren, steden, school, kleding, eten. Met foto's en tekeningen in kleur.

- Marja Baeten & Marco Jeurissen, **Mijn familie komt uit Eritrea**

Etten-Leur: Schoolsupport. Serie 28-2. Augustus 2020. 24 blz.

[7-9]

Salma (10) is geboren in Eritrea, maar woont nu in Nederland. Ze vertelt over haar land, waar veel wilde dieren zijn. En ook over waar ze woonde, haar school, taal en hoe ze daar eten. Met foto's en tekeningen in kleur.

- Marian van Gog & Marco Jeurissen, **Mijn familie komt uit Syrië**

Etten-Leur: Schoolsupport. Serie 28-2. Augustus 2020. 24 blz.

[7-9]

Yara (8) is door de oorlog in Syrië naar Nederland gevlucht. Ze vertelt over haar land, waar een rivier is met slangen. En ook over haar school, de taal, sporten en geloof. Met foto's en tekeningen in kleur.

- Marianne Meulepas & Marco Jeurissen, **Mijn familie komt uit Turkije**

Etten-Leur: Schoolsupport. Serie 28-2. 2020. 24 blz.

[7-9]

Masal (9) is geboren in Turkije. Ze woont nu in Nederland, samen met haar broer en ouders. Ze vertelt hoe het is in haar land Turkije, over het leven op straat, de school, het geloof en de Turkse keuken. Met foto's en tekeningen in kleur.

- Susan Schaeffer, **Mijn familie komt uit Afghanistan**

Etten-Leur: Schoolsupport. November 2021. 24 blz.

[7-9]

Amir (10) is geboren in Afghanistan. Hij woont nu in Nederland, samen met zijn zus en ouders. Hij vertelt over zijn land: de dieren, spelen, kleding, school, eten, wonen. Met foto's en tekeningen in kleur.

- Marlies Verhelst, **Mijn familie komt uit Polen**
Etten-Leur: Schoolsupport. November 2020. 23 blz.
[7-9]

Patryk (10) komt uit Polen. Hij vertelt over de stad Krakau waar hij woonde, zijn opa en oma op het platteland, de natuur, school en feestdagen. Met foto's en tekeningen in kleur.

EUROPA

BELGIË

- Hans Kuyper, **Achter de draad**
Ill. Daan Kuyper
Amsterdam: Leopold. 2014. 183 blz.
[11-14]

--- Daisy streaming audio. (5:31:00). 2014. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2014.
--- Luisterboek. 4 uur 52 minuten. 2021.

1916. België is bezet door de Duitsers. Langs de grens tussen Nederland en België wordt een hek gebouwd waar elektriciteit op staat: de dodendraad. Wie daarmee in aanraking komt, sterft meteen. Dat heeft gevolgen voor de smokkelaars, die in de nacht de grens oversteken. Zij smokkelen niet alleen goederen, maar helpen ook Belgische vluchtelingen de grens over.

- Gerard Sonnemans & Paul Becx, **Vluchtelingen op de vuist**
De Eerste Wereldoorlog.
Drunen: Delubas. 2011. 93 blz.
[9+]

In 1918 verblijven de Belgische Gert en zijn vrienden in een vluchtelingenoord in Nederland. Een voetbalwedstrijd tegen de 'Hollanders' dreigt uit de hand te lopen.

- Kathleen Vereecken, **Alles komt goed, altijd**
Tielt: Lannoo. 171 blz.
[11+]

Alice zit op de basisschool in België als in 1914 de Eerste Wereldoorlog uitbreekt. Ze moet vluchten met haar familie. Maar de oorlog is overal en nergens is het veilig.

DUITSLAND

- Rindert Kromhout, **En ik was zijn held**
Amsterdam: Leopold. 2018. 304 blz.
[15+]

In 1933 worden de nazi's steeds machtiger in Duitsland. Schrijver Klaus Mann vertrekt daarom naar het buitenland. Samen met een uitgever begint hij een tijdschrift

met artikelen van prominente auteurs in ballingschap. Klaus hoopt dat zijn vader ook een bijdrage wil leveren.

GRIEKENLAND

- An Rutgers van der Loeff, **Vlucht Wassilis, vlucht!**
Amsterdam: Ploegsma. 1962. 160 blz.

--- Daisy-rom (07 uur, 50 minuten). 1983. Dedicon, Grave.

--- Vert. in Deens (1964); Duits (1971); Engels. (1969); Zweeds (1973)

Wassilis moet als schoenpoetser in Athene de kost verdienen voor zijn moeder, broertje en zusjes. Door zijn overmoed beland hij in angstige situaties, de enige plaats waar hij hulp kan zoeken is het internationale vluchtelingendorp.

- Thea Zoeteman-Meulstee, **Sanne in actie**
Houten: Den Hertog. 2020. 253 blz.
[13+]

--- Daisy streaming audio. (8:29:00). 2022. Dedicon, Grave.

Sanne (15) zet met haar klas een actie op touw voor de vluchtelingen op Lesbos. Maar wie werkt hen toch zo tegen?

OOST-EUROPA

(Zie ook: (Auto)biografische publicaties)

- Sera Anstadt, **Basja en haar broer**
Kinderen uit Polen.
Amsterdam: Piramide. 1998.160 blz.
[12+]

- André Boesberg, **De vluchtrivier**
Tielt: Lanno. 2009. 213 blz.
[12+]

Drie jongeren besluiten eind jaren zeventig Oost-Duitsland te ontvluchten. Ze zijn alledrie tegen het politieke systeem, maar ze hebben ook persoonlijke redenen.

- Snezana Bukal & Isidora Katanic, **Waarom Dora Koen sloeg**
III. Ruud Bruijn.
Hilversum: NZV. 2000. 77 blz.
[9-12]

- Snezana Bukal, **Het geheim van Ivo**
III. Ruud Bruijn.
Hilversum: NZV. Leesladder. 2002. 91 blz.
[9-12]

- Janco Bunt-Koster, **Tikkie anders**
III. Hester Nijhoff.

Apeldoorn: De Banier. 2023. 130 blz.

[8+]

Mats en Rosa mogen in de herfstvakantie naar een vakantiepark met een zwembad. Er logeren daar ook mensen die niet voor hun plezier zijn gekomen, maar omdat ze moesten vluchten voor de oorlog in Oekraïne. Ze zijn heel anders dan Mats en Rosa. Broer en zus ontdekken dat er een kat van een Oekraïens meisje kwijt is geraakt en besluiten een handje te helpen. Met zwart-witillustraties. AVI-M5.

- Albert ten Cate, **Ontsnapping uit Srebrenica**

Een op historie gebaseerde jeugdnovelle.

Kampen: Callenbach. 2005. 64 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio. (1:58:00). 2005. Dedicon, Grave.

De 15-jarige Dragan ontsnapt op wonderbaarlijke wijze aan de massa-executie in Srebrenica en besluit alleen op zoek te gaan naar zijn vriendin Ajda die naar Nederland is gevlucht.

- Jo Claes, **Het monster met de groene ogen**

Antwerpen / Amsterdam: Houtekiet. 2023. 157 blz.

[12+]

Op de school van Matthias, Rani en Dante komen twee nieuwe leerlingen de lessen volgen. Vasyt en Elena zijn met hun moeder gevlucht uit Oekraïne. Behulpzaamheid van de leerlingen maakt al snel plaats voor eigenbelang en jaloezie. Dan gebeurt er iets verschrikkelijks met Vasyt.

- Sarah Crossan, **Gewicht van water**

Alkmaar: Kluitman. 2015. 234 blz.

[12+]

--- Daisy streaming. (2:15:00). 2015. Dedicon, Grave.

De Poolse Kasienska (bijna 13) verhuist met haar moeder naar Engeland. Haar moeder stort zich volledig op de zoektocht naar Kasienska's vader en laat Kasienska aan haar lot over.

- Ellen De Lange & Agnes Ofner, **Een nieuw thuis voor Vos**

Alkmaar: Clavis. 2021. 26 blz.

[5+]

Vos wordt door honden uit zijn hol verjaagd en slaat op de vlucht. Ver van huis moet hij nieuwe vrienden zien te maken, maar niemand vertrouwt zomaar een sluwe vos. Hoe kan Vos duidelijk maken dat hij ook aardig is? Prentenboek met sfeervolle illustraties in natuurlijke, vrij donkere kleuren.

- Kristien Dieltiens, **De stille pijn van Luca**

Hasselt: Clavis. 2005. 208 blz.

[15+]

De 19-jarige Luca reist terug naar het dorp van zijn jeugd in Kroatië waar hij als zesjarige de oorlog en zijn vlucht naar zijn vader in België opnieuw beleeft.

- Kristien Dieltiens & Arevik d' Or, **Lilah onderweg**

Eke: De Eenhoorn. 2021. 32 blz.

[4+]

Lilah gaat met haar ouders op weg naar opa Baba. Het is een lange reis per bus, boot en te voet. Lilah is verdrietig omdat ze haar lieve pop is vergeten. Maar gelukkig bedenkt mama steeds weer iets leuks met haar gebloemde hoofddoek om Lilah te troosten. Prentenboek met warme kleurenillustraties.

- Bette Elias, **Weg**

Ill. Anne Westerduin.

Amsterdam: Clavis. 2005. 143 blz.

[10+]

In Kosovo is een burgeroorlog aan de gang. Dinar en zijn familie moeten vluchten, weg van de plek waar Dinar is geboren, naar een ver vreemd land. Ze gaan naar België.

- Loes Hazelaar, **De eerste keer beroemd**

Tielt: Lannoo. 2014. 147 blz.

[9+]

De oma van hun vriendje Roman wil naar Oekraïne om haar zieke broer te bezoeken, maar kan de reis niet betalen. Daarom organiseren Vita en Wietse een grote talentenshow om geld in te zamelen.

- Monique van Hest, **Code wifi**

Tilburg: Zwijsen. 2020. 94 blz.

[9+]

---- Ebook. 2020.

Aleks (10) reist met zijn oma en tweelingzus Sofya naar Kroatië. Oma is jaren geleden gevlucht uit haar geboorteland. In een hostel ontmoeten ze twee kinderen die slachtoffer zijn van mensensmokkelaars. Met behulp van sociale media en hun gamevrienden proberen Aleks en Sofya te helpen.

- Monique van Hest, **Vreemd is niet raar!**

Tekeningen van Delano van der Geest.

Tilburg: Zwijsen. 2022. 34 blz.

[7+]

--- Daisy streaming audio. (0:24:000. 2022. Dedicon, Grave.

Siem en Mila sluiten vriendschap met Alin, een jongen die samen met zijn ouders in hun tuinhuisje komt wonen nadat hij is gevlucht uit een ver land.

- L. Huisinga-Scaf, **Een kind uit het kamp**

Den Haag: G.B. van Goor. 1958. 80 blz.

Verhaal over de ouderloze Hongaarse vluchteling Marka, die in een Hollands vluchtelingenkamp terechtkomt. Ze krijgt de kans om bij een Hollandse familie te gaan wonen, maar blijft liever bij de Hongaarse familie die haar op de vlucht heeft opgevangen. Na een aantal jaren krijgen ze een woning.

- M.H. Karels-Meeuse, **Vrienden op de vlucht**

III. Melanie Broekhoven.

Houten: Den Hertog. 2023. 88 blz.

[8+]

Victor, een jongen uit Oekraïne, krijgt voor zijn achtste verjaardag een hond die hij Vriend noemt. Als de oorlog dichterbij komt, moet Victor met zijn moeder en klasgenootje Vera naar Nederland vluchten. Maar mag hij Vriend ook meenemen? Met zwart-witillustraties.

- J. Kranendonk-Gijssen, **De vlucht van Vasyl en Irina**

Oorlog in Oekraïne.

Apeldoorn: Uitgeverij de Banier. 2022. 93 blz.

[9+]

--- Ebook. 2023.

--- Luisterboek. 2 uur 33 minuten. 2022.

De 9-jarige Vasyl en zijn 7-jarige zusje Irina vluchten samen met hun moeder uit Oekraïne omdat Rusland hun land aanvalt.

- J. Kranendonk-Gijssen, **Vasyl en Irina kunnen niet naar huis**

Oorlog in Oekraïne.

Apeldoorn: Uitgeverij de Banier. 2023. 102 blz.

[9+]

De 9-jarige Vasyl vlucht samen met zijn zevenjarige zusje Irina en hun moeder uit Oekraïne. Ze gaan in Nederland wonen, maar alles is er zo anders.

- Adriy Lesiv & Romana Romanyshyn, **De dag dat de oorlog naar Rondo kwam**

III. Adriy Lesiv & Romana Romanyshyn.

Tielt: Lannoo. 2022. 44 blz.

[6+]

Gemaakt door twee Oekraïense kinderboekenmakers. Het lijkt over de huidige oorlog te gaan, maar werd al geschreven toen Rusland de Krim annexeerde (2014). Voor elk verkocht exemplaar schenkt de uitgeverij Lannoo 2 euro aan Oekraïne.

- Marthe Nelissen & Karolina Szejda, **Donutdag**

Superdiverse kinderboeken.

Antwerpen: Studio Sesam vzw. 2022. 24 blz.

Vandaag is het donutdag. Dan eten alle Polen donuts. Aga en Kamil gaan met opa en met mama's boodschappenlijstje naar de Poolse winkel. Klopt dat lijstje wel? Wat betekenen de Poolse woorden op de verpakkingen in de winkel? En wat zijn donuts

lekker! Een humoristisch verhaal over tweetalig opgroeien, misverstanden en vooral ... heel veel donuts! Bij dit boekje zit een memoriespel.

- Emke Rientsma, **Blues in F**
Haarlem: Gottmer. 2014. 176 blz.
[15+]

Janek (18) komt uit Polen. Zijn leven bestaat uit musiceren, rondhangen en veel schoolverzuim. Tot een jonge docente hem wil begeleiden om een vwo-diploma te behalen. Janek raakt tot over zijn oren verliefd op haar.

- An Rutgers van der Loeff, **Voor een kans op geluk**
-- Amsterdam: Querido. 1953.
-- Een kans op geluk. Amsterdam: Querido. 1968.
-- Vaart naar de vrijheid: de vaart van de Miss Jane. Amsterdam: Querido. 1968.
218 blz.

Over de belevenissen van zeventien Baltische vluchtelingen, die in mei 1945 met een veel te klein scheepje naar het vrije Amerika trachten te komen.

- Lize Spit, **De eerlijke vinder**
Amsterdam: CPNB. 2023. 91 blz.
[15+]

--- Daisy streaming audio. (2:37:000. 2023. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2023.

Jimmy voelt zich vaak eenzaam. Wanneer een Kosovaars gezin in zijn dorp belandt, ontfermt hij zich over Tristan, een leeftijdsgenoot. Hij verwondert zich over het samenhangsgevoel in Tristans gezin, maar verbaast zich over hun permante angst, gevoed door onuitspreekbare herinneringen. Als beslist wordt dat Tristan en zijn gezin moeten terugkeren naar Kosovo, dringt een noodplan zich op.

- Brigitte Van Aken, **Ooit is niet nu**
Het geheime leven van Tatiana D.
Leuven: Davidsfonds/Infodok. 2009. 143 blz.
[14+]

Janis wil niet geloven dat haar beste vriendin, de 16-jarige Russische Tatiana die wachtte op een verblijfsvergunning, door een ongeluk om het leven kwam. Aan de hand van Tatiana's dagboek ontrafelt ze de waarheid.

- Roger Vanhoeck, **Het rattenjong**
Waasmunster: Abimo. 2002. 165 blz.

Een jong stelletje probeert het straatleven in Boekarest te ontvluchten door in zee te gaan met mensensmokkelaars.

- Gerry Velema, **Het geheim op de hooizolder**
Kampen: Callenbach. 2000. 64 blz.
[9+]

Lydia verhuist van Zaandam naar een boerderijtje in Drenthe; daar maakt ze nieuwe vrienden en ontmoet een jongen uit Bosnië.

- Derk Visser, **Landjepik**

Amsterdam: Nieuw Amsterdam. 2009. 123 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (2:27:00). 2011. Dedicon, Grave.

De 15-jarige Ana is zwanger. Ze wil weg uit Nederland, terug naar Kosovo. Samen met Evren, een jongen die ze nauwelijks kent, gaat ze ervandoor.

- Sien Volders, **Oogst**

Amsterdam: Hollands Diep. 2020. 220 blz.

[17+]

--- Daisy streaming audio. (5:29:00). 2021. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2020.

--- Luisterboek. 4 uur 59 minuten. 2020.

De Roemeense Alina en haar familie hebben het financieel moeilijk sinds de toetreding van het land tot de Europese Unie. Haar neef haalt haar over om enkele maanden als seizoenarbeidster op Sicilië te gaan werken. Haar elfjarige zoon, Lucian, gaat mee en zal daar naar school gaan.. Voor Alina wordt de hoop op een betere toekomst overschaduwed door de realiteit van uitbuiting en racisme.

- Astrid Witte, **Uit mijn bunker**

Amsterdam: Clavis. 2023. 183 blz.

[14+]

Tom, die sinds kort in een rolstoel zit, ontmoet online een meisje dat in Oekraïne woont in een oorlogsgebied. Zou hij haar kunnen helpen?

AFRIKA

- Abdelkader Benali, **Mijn naam is Leo**

Amsterdam: Stichting Producties De Nieuwe Kerk / Hermitage Amsterdam. 2014. 75 blz.

Uitgave ter gelegenheid van de tentoonstelling: Magisch Afrika, maskers en beelden uit de Ivoorkust gehouden in De Nieuwe Kerk Amsterdam van 25 oktober 2014 tot en met 15 februari 2015.

- Wim Daniëls, **De bushaltejongen**

Houten: Van Holkema & Warendorf. 1994. 127 blz.

[13+]

--- Daisy-rom (03 uur, 40 minuten). 1995. Dedicon, Grave.

Een toevallige ontmoeting met de Afrikaanse vluchteling Arche maakt op Bele veel indruk, evenals de oorlogservaringen van haar overleden oma.

- Pieter Feller, **Allemaal familie**

Ill. Natascha Stenvert.

Kindertekeningen: Esmee Biersteker.

Amsterdam: I.s. 2019. 64 blz.

[4+]

--- Daisy streaming audio. (1:21:00). 2019. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2019.

Kolletje krijgt een nieuw meisje in haar klas. Nadine komt uit Afrika en is geadopteerd. Daarom praten ze in de klas over familie. Ook komt Jim Manoeboeloe, de Afrikaanse vriend van Kolletjes tante Laetitia, logeren.

- Netty van Kaathoven, **Faiza is mijn held!**

Ill. Jenny Bakker.

Hasselt / Amsterdam: Clavis. 2011. 96 blz.

[9+]

Faiza komt uit een Afrikaans land. Ze is samen met haar moeder en broer de oorlog ontvlucht. Het gezin heeft nog geen verblijfsvergunning. Als zij een hond uit het water redt, komt er veel aandacht voor haar heldendaad. Daardoor komen veel mensen te weten dat Faiza en haar familie nog steeds wachten op een brief waarin staat dat ze in het land mogen blijven.

- Irena Kobald & Freya Blackwood, **Mijn twee dekens**

Een vluchteling komt bij ons wonen.

Oorspr. titel: My two blankets.

Vert. Ineke Ris.

Antwerpen: C. de Vries-Brouwers. 2016. 32 blz.

[5+]

Als het Afrikaanse meisje Radslag naar het westen is gevlucht, begint er een nieuw leven vol vreemde mensen, eten en woorden. Als iemand je dan helpt, is het of er een warme deken over je wordt uitgespreid. Prentenboek.

ANGOLA

- Geertje Gort, **Vrij als een vogel**

Haarlem: Uitgeverij Leopold. 2003. 106 blz.

[9+]

Vanusa is met haar moeder en broertje vanuit Angola naar Nederland gevlucht. Ze maakt zich zorgen om haar oudere broer Manuel, die verdwenen is.

CONGO

- Katrien Baert, **De kleuren zijn weg**

Een verhaal over Congo.

Hasselt / Amsterdam: Clavis. 2010. 147 blz.

[12+]

Tienermeisje Maude woont met haar familie in Congo. Wanneer de politieke spanningen te hoog oplopen, vluchten ze naar België. De tegenstelling tussen het warme, kleurrijke Afrika en het saaie, grijze West-Europa is groot.

- Timothée de Fombelle, **Een prins zonder koninkrijk**

Oorspr. titel: Un prince sans royaume. Paris: Gallimard Jeunesse, 2011.

Vert. Eef Gratama.

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2012. 401 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio (14 uur, 12 minuten). 2013. Dedicon, Grave.

Vango (17) leeft al jaren als een vluchteling. Om meer over zijn afkomst te weten te komen, probeert hij de man te vinden die zijn ouders heeft vermoord.

- Timothée de Fombelle, **Een zwaluw in de winter**

Oorspr. titel: Quelqu'un m'attend derrière la neige. Paris: Éditions Gallimard Jeunesse, 2019.

Vert. Eef Gratama.

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2021. 54 blz.

[9+]

--- Daisy streaming audio. (0:31:00). 2023. Dedicon, Grave.

Een eenzame vrachtwagenchauffeur, een jonge vluchteling uit Congo en zwaluw Gloria zijn alle drie op weg naar het winterse noorden. Op kerstavond komen hun levens op een bijzondere manier bij elkaar.

- Leidy Molenaar-de Jager, **Een huis voor Samuël**

Leerdam: Gereformeerde Bijbelstichting. 2010. 60 blz.

[7+]

Samuël (9) is met zijn familie gevlucht uit Congo. Hij moet erg wennen in het asielzoekerscentrum. Als ze contacten krijgen met de kerk, is dat een geruststelling.

- Lydia Rood & Jojo Matthews, **Miss Dakloos**

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2010. 237 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (6:10:00). 2011. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2012.

De Congolese ik-figuur loopt weg omdat haar stiefvader haar misbruikt. Om haar zusjes te beschermen doet ze aangifte tegen hem. Uiteindelijk belandt ze als Ama, een alleenstaande minderjarige asielzoekster, op straat waar het leven hard is.

- Tuly Salumu, **Bintje**

Gent: Borgerhoff & Lamberigts. 2023. 275 blz.

[17+]

--- Ebook. 2024.

Bintje groeit op in een appartementsblok aan de stadsrand. Ze deelt een flatje met haar broertje, haar Congolese vader, haar grootmoeder en haar Belgische moeder. Van kleins af probeert Bintje de ongeschreven wetten van de wrede wereld te ontrafelen. Met lede ogen ziet ze aan hoe racisme het zelfbeeld van haar vader breekt, haar familie tegen elkaar opzet en overal sluimert, ook op school. Wanneer ze volwassen is, keert ze terug naar het appartementsblok, gebroken door het leven.

ERITREA

- Marja Baeten, **Mijn familie komt uit Eritrea**

Etten-Leur: Schoolsupport. 2020. 24 blz.

[7+]

Salma (10) is geboren in Eritrea, maar woont nu in Nederland. Ze vertelt over haar land, waar veel wilde dieren zijn. En ook over waar ze woonde, haar school, taal en hoe ze daar eten.

- Nastasja Bijl, **Adem**

Hoe dit kostbare leven te leven?

Lelystad: Uitgeverij Benedictus. 2020. 169 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (6:26:00). 2020. Dedicon, Grave.

De Eritrese Meron Adem (15) verlaat zijn geboorteland uit angst voor de dictatuur. Tijdens zijn vlucht naar Sudan valt hij in handen van mensensmokkelaars. Hij weet te ontsnappen en belandt tenslotte in een azc in Nederland, waar hij nieuwe kansen krijgt.

- Akberet Ghiday, **Wie ben jij? Wie ben ik?**

Ill. Mitchell Kort ; wandering art pieces Susan Bink.

Leiden: Studio Moio. Oktober 2022. 16 blz.

Tweetalig prentenboek.

- Andy Glynne, **Het verhaal van Hamid**

Het waargebeurde verhaal van zijn vlucht uit Eritrea.

Oorspr. titel: Hamid's story... : a real-life account of his journey from Eritrea.

London: Wayland Publishers, 2014. (Seeking refuge).

Vert. Linda Broeder.

Zoetermeer: NBD Biblion. 2016. 33 blz.

[7+]

De 10-jarige Hamid vlucht met zijn moeder uit Eritrea. Er komt oorlog en zijn familie wordt bedreigd door de regering. Waargebeurd verhaal.

- Annemarie Jongbloed, **De trui van Helen**

III. Elisa Zee.

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2018. 36 blz.

[10+]

Het is bijna Moederdag. De kinderen in de klas moeten een schilderij voor hun moeder maken. Helen mist haar moeder heel erg. Ze is nog in Eritrea. Wat zal ze voor haar moeder maken? Verhaal in korte zinnen en makkelijke woorden.

- Gebre Zemichael & Gerda Crouset, **De ijssalon van meneer Mebrat**

Rotterdam: AD. Donker. 2020. 223 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (5:36:00). 2021. Dedicon, Grave.

Totaal onvoorbereid vluchten Gebre (16) en zijn neef Haye (13) uit hun ouderlijk huis in Eritrea, omdat Gebre als soldaat in dienst moet. Op hun vlucht krijgen ze te maken met honger, martelingen, gevangen in een kamp en mensensmokkelaars. Waargebeurd verhaal.

GAMBIA

- Neske Beks, **Sala en Monk**

Ons samen.

Tekeningen van Hedy Tjin.

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2020. 171 blz.

[10+]

De tweeling Sala en Monk (13) woont met hun witte moeder Kat op het eiland Testerep. Als ze een foto vinden van hun moeder met een zwarte man, die hun onbekende vader blijkt te zijn, gaan ze hem zoeken. Ze leren veel over Gambia, waar hij vandaan komt, en het slavernijverleden.

GHANA

(Zie ook: ongedocumenteerd en/of uitgeprocedeerd)

- Robert van Dijk, **Vrijdag kom ik weer thuis**

III. Alette Straathof.

Haarlem: Gottmer. 2020. 109 blz.

[8+]

--- Daisy streaming audio. (1:59:00). 2020. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2020.

Esi (9) wil haar moeder graag gelukkig maken. Daarom wil ze stiekem naar Ghana reizen, om een nieuwe man voor mama te zoeken. Eentje die net zo knap is als Esi's overleden vader Kabena. Maar alles gaat anders dan Esi had bedacht.

- Kolet Janssen, **Kofi moet weg**
Ill. Bart Schoofs
Amsterdam: Clavis. 2014. 112 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio. (2:44:00). 2019. Dedicon, Grave.

Thijs en Kofi zijn elkaars beste vrienden. Ze zitten samen op voetbal. Kofi woont al vier jaar in België, maar op een dag krijgt zijn familie te horen dat ze terug moeten naar Ghana.

- Lydia Rood, **Nframa**
Zwarte ster.
Amsterdam: Prometheus. 1999. 233 blz.

--- Daisy streaming audio. (8:26:00). 2000. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2011.

Een jonge voetballer uit Ghana probeert bij Ajax in Amsterdam carrière te maken zonder zijn eigen achtergrond te verloochenen.

- Karlijn Stoffels, **De verdwenen diamanten**
Amsterdam: Querido. 2008. 146 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio. (3:26:00). 2009. Dedicon, Grave.

De vrienden van de Bende van de Zwarte Hond komen tijdens een wandeling een Ghanees meisje op het spoor. Het meisje is gevlucht en wordt nu achterna gezeten omdat ze diamanten in haar koffer heeft.

- Simon Stranger, **Schaduwjongen**
Oorspr. titel: De som ikke finnes. (2014)
Vert. uit Noors: Sofie Maertens & Michiel VanHee.
Amsterdam: Clavis. Januari 2017. 187 blz.
[15+]

--- Daisy-rom. (3:53:00). 2019. Dedicon, Grave.

De jonge Afrikaanse bootvluchteling Samuel spoelt aan op Gran Canaria. Hij wordt gevonden door Emilie (15) uit Oslo, die daar op vakantie is. Samuel wordt teruggestuurd naar Ghana, maar vlucht drie verschrikkelijke jaren later opnieuw naar Europa. Hij gaat op zoek naar Emilie.

KAAPVERDISCHE EILANDEN

- Els Schellekens & Roy Tjin, **João in Kaap Verde**
Foto's Robert de Hartogh.

Houten: Het Wereldvenster. 1988. 25 blz.
[8+]

Twaalfjarige João woont op Fogo, een vulkaaneiland. Het leven in de hoofdstad, die op een ander eiland ligt, is echter heel anders. Informatie in woord en beeld over het leven op de Kaapverdische Eilanden

KAMEROEN

- Romain Kamdem, **Kerst in Kameroen**
Ill. Anke van Huizen.

Vert. door Nelleke Foppen-Kooijman.

Hedel: Intes International. 2002. 56 blz.

Uitgave in samenwerking met het Liliane Fonds.

- Bart Moeyaert & Anna Höglund, **Afrika achter het hek**
Amsterdam: Querido. 1995. 33 blz.
[6+]

--- Vert. in Duits (1999)

Een jongetje volgt met belangstelling hoe zijn Kameroense buurvrouw het schuurtje in haar tuin vervangt door een lemen hut, waar ze kan zitten als ze heimwee heeft. Alle burens in de rijtjeshuizen zijn boos op haar.

LIBERIA

- Dirk Bracke & Herman Van Campenhout, **De oversteek**
Westerlo: Kramat Young! Adults. 2020. 344 blz.
[15+]

- Daisy streaming audio. (10:24:00). 2021. Dedicon, Grave.

In 1897 is Louis in Oost-Vlaanderen betrokken bij een vechtpartij op de kermis, waarbij een jongen overlijdt. Louis is onschuldig maar vlucht naar Amerika. Honderd jaar later proberen drie jongeren uit Liberia te vluchten naar Europa. Na een afschuwelijke tocht komen ze aan in Bussel. Wat heeft hun verhaal met Louis te maken?

- Gertrude Forson, **Oorlogstranen**
De schaduwzijde van een oorlogskind.
Roman.
Zoetermeer: Free Musketeers. 2011. 263 blz.

Een vluchteling voor het geweld in Sierra Leone probeert een nieuw leven op te bouwen in Nederland.

MOZAMBIQUE

- Henning Mankell, **Het geheim van het vuur**

Oorspr. titel: Eldens hemlighet. Stockholm: Rabén & Sjögren, 1992.

Vert. uit Zweeds: Maydo van Marwijk Kooy.

-- Gezichten in het vuur. Amsterdam: Leopold. 2002.

-- Breda: De Geus. 2010. 155 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio (04 uur, 12 minuten). 2012. Dedicon, Grave.

De 12-jarige Sofia uit Mozambique probeert ondanks de onmenselijk grote tegenslagen in haar jonge leven, zoals een lichamelijke handicap, met veel moeite toch een toekomst op te bouwen.

OEGANDA

- Laurence Bollen & Mugisha, **Maisha Safari**

De natuur van de mens geeft licht.

Breda: Droomvallei Uitgeverij. 2021. 208 blz.

[15+]

--- Ebook. 2022.

De Oegandese Mukisa (1998) werd geronseld door moslimrebellens. Hij wist te ontkomen naar Italië, waar hij onvrijwillig in de drugshandel en prostitutie belandde. Tenslotte kwam hij als asielzoeker in Nederland terecht. Waargebeurd verhaal.

RWANDA

(Zie ook: (Auto-)biografische publicaties)

- Ruth Erica, **De boom met de bittere bladeren**

Rotterdam: Lemniscaat. 2020. 256 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (8:37:00). 2021. Dedicon, Grave.

De Rwandese Maridadi (17) verloor als peuter haar moeder tijdens de genocide. Haar familie zwijgt over wat er toen is gebeurd. Dan ontmoet Maridadi de Nederlandse studente Puck, die nieuwsgierig is naar haar leven. Maridadi besluit om de waarheid te achterhalen, hoe pijnlijk die ook is.

- Dalilla Hermans, **Brief aan Cooper en de wereld**

Ill. Jirka De Preter

Antwerpen: Manteau. Mei 2017. 183 blz.

--- Daisy streaming audio. (4:47:00). 2019. Dedicon, Grave.

Hermans werd in 1986 in Rwanda geboren, op haar tweede werd ze door haar Vlaamse ouders geadopteerd. Ze groeide op in een klein dorpje in de Kempen, waar ze een van de eersten met een andere huidskleur was.

- Hanna Jansen, **Mijn land van duizend heuvels**

Oorspr. titel: Über tausend Hügel wandere ich mit dir : eine erschütternde Kindheit in Afrika. Roman. Stuttgart: Thienemann.

Vert. uit Duits: Margreet den Buurman.

Soesterberg: Aspekt. 2004. 284 blz.

Persoonlijk relaas van een meisje uit Rwanda over de massaslachtingen waarbij gematigde Hutu's en duizenden Tutsi's, waaronder haar hele familie, werden omgebracht; uiteindelijk werd zij opgenomen in het gezin van een Duitse schrijfster.

- Michael Morpurgo, **Als de zwaluwen uitvliegen**

Ill. Dirk Lodewijckx.

Oorspr, titel: Dear Olly. London: Collins, 2000.

Vert. Annechien Oldersma.

Antwerpen: Facet. 2003. 88 blz.

[13+]

Een Engelse scholier neemt al zijn spaargeld op om in Rwanda als vrijwilliger in vluchtelingenkampen te gaan werken.

Lydia Rood, **Justins rivaal**

Amsterdam: Leopold. 2018. 121 blz.

[10+]

--- Ebook. 2018,

Justin heeft het niet makkelijk. Hij is te dik en wordt veel gepest. Zijn moeder komt uit Rwanda en heeft het ook niet makkelijk. En kan komt de grootste pestkop uit Justins klas ook nog tijdelijk bij zijn pleegopa en -oma wonen.

SIERRA LEONE

- Jan Bleyen, **Ooit zal ik iemand zijn**

Ill. Charlotte Peys.

Antwerpen: Manteau. Maart 2022. 192 blz.

--- Daisy streaming audio. (3:08:00). 2023. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2022.

Historicus Jan Bleyen luisterde naar de ervaringen van Manso, zijn vroegere leerling Nederlands: hoe hij als jongen vertrok uit Sierra Leone, een man werd en al tien jaar in België woont, zonder papieren. In slimme, openhartige en soms ook grappige fragmenten uit zijn dagelijks bestaan vertelt Manso over vroeger, nu en later.

- Sine van Mol, **Mag ik overvaren?**

Met tekeningen van Paul Van Lancker.

Wielsbeke: De Eenhoorn. 2002. 59 blz.

[9+]

Nabieu vlucht voor de terreur van de rebellen in Sierra Leone; hij gaat als verstekeling aan boord van een schip richting Antwerpen.

SOEDAN

- David Dalton, **Vluchtelingenkamp**

Carbino's verhaal.

Oorspr. titel: Refugee camp. Kent: ticktock Entertainment, 2005.

Vert. uit het Engels: Karin Beneken Kolmer.

Leidschendam: Biblion Uitgeverij. 2006. 48 blz.

[12+]

Carbino, een 27-jarige man uit Soedan, vertelt over zijn leven in een vluchtelingenkamp waar hij als 11-jarige terecht kwam nadat de oorlog uitbrak. Met informatie over oorlogsvluchtelingen en kleurenfoto's. Uitgave in samenwerking met Artsen zonder Grenzen.

- Noortje Noordermeer, **Het land van de hijskranen**

Prinsenbeek: Uitgeverij Sam Northerlake. 2023. 148 blz.

[11+]

--- Ebook. 2023.

--- Luisterboek. 3 uur 32 minuten. 2023.

Kadi is geboren in Zuid-Soedan, maar omdat het daar gevaarlijk is vlucht hij samen met zijn moeder en zijn buurvrouw. Zonder zijn geliefde kameleon en gekleed in een zelfgemaakt antimuggenpak maakt Kadi een lange reis naar een land waarvan hij niet wist dat het bestond.

- Waldemar Torenstra & Kon Kelei, **Een bijzondere vriendschap**

Geschreven door Frank Kromer.

Met een voorwoord van War Child-ambassadeur Marco Borsato.

Amsterdam: Uitgeverij De Kring. September 2015. 128 blz.

--- Ebook. 2015.

Dubbelportret van de Nederlandse acteur en de voormalige kindsoldaat uit Zuid-Sudan, die vriendschap met elkaar sloten en zich inzetten voor de bouw van een school in Zuid-Sudan.

SOMALIË

- Seija Berends, **Krantenjongen**

Kampen: Callenbach. 2005. 62 blz.

[12+]

Als Hans tijdens haar krantenronde een zich verschuilende Somalische jongen ontdekt, raakt zij betrokken bij zijn problemen.

- Arna van Deelen, **Woestijnkind**

Een verhaal uit Somalië.

Apeldoorn: De Banier Uitgeverij. 2023. 150 blz.

[10+]

--- Ebook. 2023.

Sahra en haar familie worden door de droogte geforceerd op zoek te gaan naar voedsel en water. Maar als ze eindelijk een nieuwe plek gevonden hebben, worden de problemen alleen maar groter en moet Sahra een radicaal besluit nemen.

- Annelie Drewsen, **Ren, Amina, ren!**

Oorspr. titel: Spring, Amina! Helsingborg: Nypon Förlag AB, 2016.

Vert. uit Zweeds: Paulette van der Voet.

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2016. 47 blz.

[13+]

--- Ebook. 2024.

Amina is in haar eentje uit Somalië gevlucht. Ze woont nu in Nederland. Haar beste vriendin Lina ontdekt dat Amina hard kan lopen. Ze mag meedoen aan een wedstrijd. Verhaal in korte zinnen en gemakkelijke woorden.

- Annelie Drewsen, **Zet 'm op, Amina!**

Oorspr. titel: Kom igan, Amina. Helsingborg: Nypon Förlag AB, 2016.

Vert. uit het Zweeds: Klaas Thees van Hoek.

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2021. 63 blz.

[13+]

Amina is gevlucht uit Somalië. Ze woont nu in Nederland. Hardlopen kan ze als de beste. Samen met haar team mag ze naar Duitsland voor een wedstrijd. Verhaal in korte zinnen en gemakkelijke woorden. NT2 (A1-A2). Vervolg van Ren, Amina, ren!

- José Kwakkel, **Help!**

Gouda: Om Sions Wil. 2013. 71 blz.

[8+]

Sahra (9) en haar ouders zijn gevlucht uit Somalië. Ze komt in de klas bij meester Hartog. Maar in de klas zit Job die een hekel heeft aan buitenlanders.

- Ben Slingenberg, **Vrije val**

Zoetermeer: Mozaïek. 2007. 128 blz.

[10+]

--- Daisy streaming audio. (4:05:00). 2007. Dedicon, Grave.

Als de Somalische Farid na een verblijf van 12 jaar in Nederland toch uitgezet dreigt te worden, komen zijn buurmeisje Floortje en hun hele school in actie om dit te voorkomen.

- Hajo Visscher, **Het geheim van de vlucht**

Illustraties Wilbert van der Steen.

Amsterdam: Clavis. 2018. 189 blz.

[10+]

Shukri speelt samen met Isa in een meidenvoetbalteam. Op een dag zien Isa en Ruben Shukri lopen bij het winkelcentrum. Zij draagt Somalische kledij en een hoofddoek en reageert niet op hen. Maar is het Shukri wel?

MIDDEN-OOSTEN, TURKIJE, NOORD-AFRIKA

ALGERIJE

- Wally de Doncker, **Kleuren maken alles mooi**

Kampen: Kok Educatief. 1998. 48 blz.

[12+]

--- Luisterboek. Audio-cd (ca. 66 min.) 1998.

Halima is met haar ouders uit Algerije gevlucht. Nu wonen ze in België en leiden een heel ander leven. Verhaal in korte zinnen en gemakkelijke woorden.

- Xavier Moktar, **Een nieuwe start**

Zoetermeer: Free Musketeers. 2011. 207 blz.

[15+]

De Algerijns-Nederlandse Tito (14) kan moeilijk zijn weg vinden. Uiteindelijk belandt hij in een jeugdgevangenis, waaruit hij ontsnapt. Nadat hij Sarah ontmoet, lukt het hem een nieuwe start te maken en met zijn autisme om te gaan.

ARMENIË

- Petra Cremers, **Adres onbekend**

Haarlem: Holland. 2004. 174 blz.

[10+]

Tijdens haar vakantie ontmoet Nina Raffi, een Armeense vluchteling. Als Nina hoort dat hij waarschijnlijk teruggestuurd zal worden naar zijn land, is zij behoorlijk van slag.

- Femmie van Santen, **Een stip aan het einde van de wereld**

Utrecht: Uitgeverij Callenbach. 2017. 221 blz.

[12+]

--- Ebook. 2017.

De Armeense Lucine (11) vlucht met haar moeder en broertje naar Nederland. Ze worden opgevangen in een asielzoekerscentrum en ontmoeten nieuwe vrienden. Maar zal ze haar vader ooit nog terugzien?

AZERBEIDZJAN

- **Sprookjes uit Azerbeidzjan**

Vert. Sevinj Efendieva.

Ill. Özlem Kizil.

Enschede: Uitgeverij Boekengilde. 2021. 102 blz.

Uitgave op initiatief en georganiseerd door de Ambassade van de Republiek Azerbeidzjan in het Koninkrijk der Nederlanden.

IRAK

- Marian De Smet, **De jongen die niet gaat verhuizen**

Amsterdam: Uitgeverij Luitingh-Sijthoff. 2016. 94 blz.

[9+]

--- Ebook. 2016.

Hessel wil niet verhuizen en zijn vriend Berker wil niet bij zijn oma op de kamer slapen. Samen lopen ze weg. Ze ontmoeten het Irakese meisje Piya dat helemaal geen huis heeft.

- Netty van Kaathoven, **Verstopt!**

Dordrecht: De Inktvis. 2007. 72 blz.

[9+]

--- Luisterboek. ca. 144 min. 2012.

Ranya moet terug naar Irak. Ineens is ze verdwenen. Joep en Roos missen haar heel erg. Dan ontdekken ze een geheim bij Kees op het erf.

- Hans Mijnders, **Storm**

Houten: Den Hertog. 2011. 131 blz.

[10+]

In groep acht zit een nieuw meisje: Nasim uit Irak. Ze wordt bedreigd door bewoners van het dorp. Op een dag komt Nasim niet thuis. Waar is ze gebleven?

- Erna Sassen, **Een indiaan als jij en ik**

Ill. Martijn van der Linden.

Amsterdam: Leopold. 2018. 123 blz.

[9+]

--- Daisy streaming audio. (2:19:00). 2018. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2018.

--- Vert. in Duits (2019); Hongaars (2021); Spaans (2019).

Boaz voelt zich een indiaan. Op school heeft hij het niet naar zijn zin. Dat verandert als Aïsha bij hem in de klas komt. Ze verstaan elkaar niet, maar lijken elkaar goed te begrijpen. Dan komt de vader van Boaz met een nare verrassing.

- Erna Sassen, **Zonder titel**
Amsterdam: Leopold. 2021. 253 blz.
[15+]

--- Ebook. 2021.
--- Luisterboek. 2023.

Joshua (15) moet van 2 havo naar 3 vmbo. Hij mist zijn liefste vriendin Zivan (15) verschrikkelijk. Zij is gedwongen naar Irak teruggekeerd. Bovendien zijn Joshua's ouders net gescheiden en moet hij wennen aan zijn heftige nieuwe klasgenoten. Deels waargebeurd verhaal.

IRAN

- Angelique Bos, **Het verboden boek**
Hoornaar: Gideon. Oktober 2022. 191 blz.
[7+]

Amin en Farah wonen in Iran. Hun ouders hebben thuis de bijbel, maar daar mag niemand achter komen. Met zwart-witillustraties.

- Lysette van Geel, **De vlucht van Omid**
Amsterdam: Moon. 2017. 156 blz.
[9+]

--- Daisy streaming audio (03 uur, 29 minuten). 2017. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2017.

Omid (10) en zijn oudere zus Arezoo hebben een leverziekte, waarvoor ze in Iran niet goed behandeld kunnen worden. Hun ouders verkopen al hun bezittingen, zodat moeder met de kinderen naar Nederland kan gaan. Het wordt een gevaarlijke reis.

- Els de Groen, **Waar is Hamid?**
Tilburg: Zwijsen. 1998. 73 blz.
[13+]

Twee jonge vluchtelingen uit Iran dreigen het land te worden uitgezet. Verhaal in korte zinnen en gemakkelijke woorden.

- Joke de Jonge, **Nu ben ik hier**
Illustraties van Camila Fialowski.
Tilburg: Zwijsen. 2005. 90 blz.
[9+]

Dit boek vertelt hoe het voor Shirin, een uit Iran gevlucht meisje, is om hier nu te wonen en naar school te gaan. Het verhaal richt zich op de ervaringen van naar Nederland gevluchte kinderen.

- Adib Khorram, **Darius de Grote is niet oké**
Oorspr. titel: Darius the Great is not okay. New York: Dial Books, 2018.
Vert. Tjalling Bos.

Haarlem: Gottmer. 2019. 307 blz.

[12+]

--- Ebook. 2019.

Darius wordt gepest en is vaak depressief. Zijn moeder is Iraans, zijn vader Amerikaans. Met zijn vader kijkt hij vaak naar Star Trek en Darius spreekt dan ook vloeiend Klingon. Als hij voor het eerst naar Iran gaat om zijn familie te bezoeken, ontdekt Darius wat vriendschap en je ergens thuis voelen betekenen. Vanaf ca. 12 jaar.

- Daniel Nayeri, **Alles wat verdrietig is, is onwaar**

Een waargebeurd verhaal.

Oorspr. titel: Everything sad is untrue (a true story). Levine Querido, 2020.

Vert. Carla Hazewindus.

Amsterdam: De Geus. 2021. 381 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (9:33:00). 2022. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2021

Khosrou (12) vlucht met zijn moeder vanuit Iran naar de Verenigde Staten. Maar een beter leven opbouwen blijkt niet zo eenvoudig. Zijn moeder vindt geen werk als arts en Khosrou heeft het moeilijk op school. Dan ontdekt hij zijn talent om verhalen te vertellen.

- Ben de Raaf, **Vlucht BR 41 keert terug**

Capelle a/d IJssel: Mes. 2002. 86 blz.

[8+]

Mamal en zijn familie zijn gevlucht uit Iran. Zullen zij in Nederland mogen blijven?

- Carry Slee, **Fatale liefde**

-- Amsterdam: Slee. 2010. 277 blz.

-- Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2011. 173 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (6:52:00). 2011. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2011.

Liz en Amber zitten in hun laatste jaar op de modeacademie en zijn van plan samen een bedrijfje te beginnen, maar ondertussen hebben ze veel problemen met hun vriendjes waardoor de een zelfs in gevaar komt. O.a. over Iraans vluchtelingengezin.

- Peter Vervloed, **Een helse tocht**

Drunen: Delubas. 2015. 66, 9 blz.

[9+]

Rashid en zijn familie vluchten met behulp van mensensmokkelaars uit Iran. De reis is heel gevaarlijk. En wie is toch die fotograaf in de boot?

- Mark van Waes, **Cyrus & Farnaz**
Over 7 grenzen.
Amsterdam: ROSE stories. 2018. 139 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio. (3:41:00). 2019. Dedicon, Grave.

Al de vader van Cyrus (14) in de gevangenis terechtkomt, moet Cyrus met zijn moeder vluchten uit Iran. Ze proberen in Brussel te komen, waar zijn oom woont. De tocht is vol kleine en grote verschrikkingen, maar er zijn ook mooie momenten.

- Willemijn de Weerd, **Rosa en Rahim**
Ill. Esther Leeuwrik.
Ermelo: Stichting Open Doors Nederland. 2014. 27 blz.
[5+]

Op een dag komt er een nieuwe jongen bij Rosa in de klas. Hij heet Rahim en is gevlucht uit Iran. Waarom kon hij niet in zijn eigen land blijven? Prentenboek met waterverfillustraties en korte informatie over vluchtelingen en vervolgte christenen.

- Sepideh Yousefzadeh, **Sepideh's Nieuwjaar in Teheran**
Tolbert: Uitgeverij Eigenzinnig. 2019. 35 blz.
[4+]

Bijna iedereen houdt ervan om het nieuwe jaar te vieren, met wensen en goede voornemens. In Iran valt Nieuwjaar - Norouz - op 21 maart, als de dag en de nacht precies even lang zijn. We vieren het samen met het kleine meisje Sepideh.

KOERDISTAN

(Zie ook: (Auto-)biografische publicaties)

- Roj Erdinç Baysal, **Demê serê**
Vert. uit het Koerdisch: Ezra Havin.
Amsterdam: Stichting Action Amsterdam. 2010. 28 blz.
[4+]

Kijk hoe de natuur verandert tijdens de vier seizoenen in Koerdistan en in Nederland, en welke feesten er dan worden gevierd. Prentenboek met kleurenillustraties en tekst in het Nederlands en het Koerdische Zaza-dialect.

- Karin Hilterman, **Zwarte bergen**
Houten: Van Holkema & Warendorf. 2004. 175 blz.
[13+]

Twee meisjes van veertien willen allebei hun eigen toekomst bepalen; de een woont in het vrije Nederland, de ander in het onvrije Koerdistan.

- Joke de Jonge, **Op zoek naar een schuilplaats**
Illustraties van Marja Meijer.

Tilburg: Zwijsen. 2003. 90 blz.
[10+]

Het boek vertelt het verhaal van een Koerdisch en een Nederlands meisje, die met elkaar kletsen en elkaars leven leren kennen, na de komst van een azc in het dorp.

- Vera Kissel, **De gelukszoeker**

Oorspr. titel: Die Glückssucher. Hamburg: Dressler Verlag GmbH, 2015.

Vert. Roger Vanbrabant.

Amsterdam: Clavis. 2017. 211 blz.

[15+]

Lukas (15) is alleen thuis en helpt zijn vriend Birol bij een geheimzinnige klus. Daarbij leert hij het Koerdische meisje Gülbahar kennen.

- Elizabeth Laird, **Wij zijn Koerdistan**

Oorspr. titel: Kiss the dust. (1991)

Vert. Virgi Smits.

-- Tilburg: Elzinga. 1991. 235 blz.

-- Groningen: Wolters-Noordhoff. 2005. 272 blz.

Een Koerdisch gezin vlucht voor de Iraakse geheime politie, die de Koerden vervolgt en vermoordt.

- Corine Naranji, **Zahra**

Ill. Tom Schoonooghe.

Baarn: Fontein. 2003. 116 blz.

[9+]

Zahra is een Koerdisch meisje, dat met haar familie in een vluchtelingenkamp in Irak woont. Als haar broertje ernstig ziek wordt, vertrekt het gezin naar Nederland.

--- Daisy streaming audio (02 uur, 47 minuten) 2004. Dedicon, Grave.

--- Vert. in Japans. (2005)

- Corine Naranji, **Alles is anders**

Ill: Veronica Nahmias.

Hasselt / Amsterdam: Clavis. 2006. 123 blz.

[9+]

--- Daisy streaming audio. (2:32:00). 2006. Dedicon, Grave.

De 11-jarige Koerdische Zahra woont sinds kort in een asielcentrum in Nederland. Wanneer ze voor het eerst hier naar school gaat, merkt ze dat er veel verschillen tussen de twee culturen zitten.

- Joyce Pool, **Blauw**

Rotterdam: Lemniscaat. 2004. 143 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio. (3:57:00). 2005. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2023.

Nienke is alleen maar bezig met skeeleren, maar dat verandert als haar Koerdische klasgenootje Senna met haar familie het land wordt uitgezet omdat hun asielaanvraag is afgewezen.

- Jamil Shakely, **De witte wolk**
Leuven: Davidsfonds/ Infodok. 1993. 53 blz.
[11+]

Araam en zijn ouders worden door het Iraakse leger uit hun Koerdische bergdorp verdreven. Na een gifgasbombardement komen ze terecht in een kamp. Zijn moeder sterft en Araam zakt dromend over Koerdistan weg in een coma.

- Jamil Shakely, **Een vlinder aan het raam**
Leuven: Davidsfonds/ Infodok. 1996. 68 blz.
[8+]

Hiwa is een Koerdische jongen van vijf jaar. Zijn leven in het dorp aan de voet van de heuvels verandert als zijn zusje ziek wordt.

- Jamil Shakely, **De droom van de nachtruiker**
Leuven: Davidsfonds/ Infodok. 1998. 76 blz.
Een Koerdische jongen keert terug naar zijn geboortedorp en beleeft daar zijn kindertijd opnieuw.

- Jamil Shakely, **Dansen met de maan**
Leuven: Davidsfonds/ Infodok. 2003. 49 blz.
[9+]

Een wijze, sterke boom vertelt hoe hij op een dag gekapt wordt. Als troon voor de koning begint voor hem een nieuw leven.

- Dettie Verreydt, **Dromen van Koerdistan**
Kampen: Kok Educatief. 1997. 72 blz.
[12+]

--- Luisterboek. 2 audio-cd's (ca. 148 min.) 1997.

Er komt een nieuw meisje in Anja's klas, Sirwa. Zij komt uit Koerdistan. De meisjes worden vriendinnen en beleven een spannend avontuur als ze naar een groot Koerdisch feest in Duitsland gaan.

MAROKKO

(Zie ook: (Auto-)biografische publicaties)

- Hinke van Abbema, **Door jou ben ik mij**
Utrecht: KokBoekencentrum Jeugd. Juni 2019. 352 blz.

--- Daisy-rom. (13:04:00). 2023. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2019.
--- Luisterboek. (9 uur 31 minuten). 2020.

Het liefdesverhaal van Jona en Marouan, twee Rotterdamse tienerjongens. Als Jona bij een voetbalwedstrijd de Marokkaanse Marouan ontmoet, is hij geïntrigeerd door zijn sprankelende karakter. Jona en Marouan worden goede vrienden en Jona kan er niet meer omheen: hij is verliefd. Wat nu?

- Najiba Abdellaoui, **Mijn buurvrouw is een ninja**

Ill. Kris Lauwen.

Amsterdam: ROSE Stories in samenwerking met BaaB Publishing. Juni 2023.

133 blz.

[7+]

Verhaal over een meisje dat denkt dat haar buurvrouw een ninja is. Wanneer Alif niet kan slapen, ziet ze haar buurvrouw midden in de nacht door de straat sluipen in een donker gewaad. Haar vrienden Nermin en Dahir denken dat ze het heeft gedroomd, maar voor Alif is er echter geen twijfel mogelijk: haar buurvrouw is een ninja! Samen gaan ze op onderzoek uit om het geheim van de buurvrouw te achterhalen. Het verhaal bevat een islamitische boodschap: de buurvrouw en haar vriendinnen dragen sluiers en zijn geen ninjas, maar verrichten anoniem goede daden in naam van Allah.

- Somia Bakali, **Bij mij thuis**

Ill. Ann De Bode

Kalmthout: Van Halewyck. Maart 2019. 22 blz.

[Marokko / België]

[4+]

Aicha vertelt over haar familie en over die van haar beste vriend en buurjongen Sep. Ze zijn allebei in België geboren; de familie van Sep is Vlaams en die van Aicha komt uit Marokko. Daarom zijn bij hen thuis veel dingen anders. Prentenboek met levendige kleurenillustraties.

- Henk Barnard, **De Marokkaan en de kat van tante Da**

Ill. Reintje Venema.

Bussum: Van Holkema & Warendorf. 1972. 139 blz.

--- Daisy-rom. (5:00:00). 1982. Dedicon, Grave.

- Henk Barnard, **De krakers en het huis van tante Da**

Ill. Reintje Venema.

Bussum: Van Holkema & Warendorf. 1973. 170 blz.

--- Daisy-rom. (5:00:00). 1982. Dedicon, Grave.

Het groepje vrienden uit de zesde klas zet zich met hart en ziel in om een oplossing te vinden voor tante Da en haar Marokkaanse kostganger, die door het saneringsplan hun huis in het hartje van Amsterdam zullen moeten verlaten.

- Nadia Babazia & Laura Muls, **De koffers van oma**

Antwerpen: Studio Sesam. Maart 2022. 24 blz.

[3+]

Mouna's oma is geboren in Marokko. Toen ze met opa trouwde, verhuisde ze naar hier. Oma mist Marokko nog steeds. Daarom gaat ze er elk jaar naartoe en met volle koffers komt ze terug.

- Lisa Boersen & Hasna Elbaamrani, **Duizend-en-één paarse djellaba's**

Tekeningen Annelies Vandenbosch.

Haarlem: Gottmer. Juni 2020. 32 blz.

[4+]

Esmaa gaat deze zomervakantie met haar ouders, broertjes en zusje op reis, naar familie die in Marokko woont. Op de heenreis zitten er pindakaas en chocopasta in de koffer, en op de terugweg saffraan en oranjebloesemolie en nog veel meer prachtige spullen en lekkere kruiden.

- Nicole Boumaâza, **Het Marokkaanse jongetje**

Antwerpen / Amsterdam: Standaard Uitgeverij. 1978. 118 blz.

De lotgevallen van een pientere, kleine Marokkaanse weesjongen.

- Dirk Bracke, **Henna op de huid**

Leuven: Davidsfonds/Infodok. 2005. 173 blz.

[13+]

Touria is vijftien en woont in Antwerpen. Net als veel Marokkaanse meisjes mag ze veel dingen niet van haar ouders. Als ze haar eigen weg probeert te gaan, krijgt ze al snel problemen met haar broer Habib en haar vader. Dan ontmoet ze Ilyas, een vriend van Habib die de grote patser uithangt. Ze is helemaal stapelverliefd op hem.

- Dirk Bracke, **De martelaar**

Leuven: Davidsfonds/Infodok. Juni 2016. 192 blz.

[15+]

Yassine is een Marokkaanse Belg die in Syrië vecht voor IS. Hij krijgt de eervolle opdracht om terug te keren naar België en daar 'ongelovigen' te doden. Dit zal hem volgens zijn leiders een plaats in het paradijs bezorgen.

- Arend van Dam, **Mijn tante uit Marokko**

Ill. Joyce van Oorschot.

Tilburg: Uitgeverij Zwijsen. 2003. 84 blz.

[7+]

De verstrooide tante van Bilal komt uit Marokko over. In de taxi vergeet ze haar luit. Bilal probeert haar aan een nieuwe luit te helpen.

- Geertje Gort, **Malika**

Amsterdam: Leopold. 2009. 105 blz.

[12+]

Malika (bijna 13) krijgt in de zomervakantie voor de brugklas onverwacht meer vrijheid als haar ouders naar Marokko gaan. Haar broer Said gedraagt zich steeds vreemder. Malika probeert hem bij zijn slechte vrienden weg te houden.

- Ish Ait Hamou, **Cécile**

Antwerpen: Manteau. 2018. 368 blz.

--- Daisy streaming audio. (10:03:00). 2019. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2015.

--- Luisterboek. 2016. Verteller: Abdelkader Benali.

Een 11-jarige jongen uit Marokko komt per abuis als verstekeling in Spanje terecht, waar hij zich als illegale vluchteling moet zien te redden. Twaalf jaar later brengt een foto, die toebehoorde aan zijn oudere broer, hem naar Parijs, waar hij de jonge vrouw Cécile ontmoet.

- Loes Hazelaar, **Yasmin's wilde weekje**

Tekeningen van Jacqueline van Leeuwenstein.

Tielt: Uitgeverij Terra - Lannoo. Oktober 2006. 152 blz.

[7+]

- Anton van der Kolk, **Amira, prinses van Marokko**

Amsterdam: Van Goor. 1996. 144 blz.

Een Utrechtse MEAO-er wordt verliefd op een Marokkaans meisje dat in zijn zomervakantie naar Marokko wordt gestuurd om uitgehuwelijkt te worden.

- Laïla Koubaa & Winny Ang, **Ik wil niet naar Marokko!**

Ekeren: Studio Sesam. 2015. 34 blz.

[6+]

Farah is haar kameleon Yori kwijt. Tijdens haar zoektocht helpt ze kinderen, die vervolgens haar helpen met zoeken. Omar is blij als ze het vliegtuig naar Marokko missen. Tot hij het verdriet bij zijn ouders ziet. Twee verhalen in keerdruk.

- Najat Kaddour, **Dahlia's tovergrootoma**

Ill. Aida de Jong.

Amsterdam: ROSE Stories. 2023. 36 blz.

[5+]

Dahlia's overgrootmoeder, Jedaa, woont in de bergen in Marokko en komt nu naar Nederland. Dahlia speelt liever met haar vriendinnetjes dan dat ze tijd moet besteden aan haar overgrootmoeder die er altijd zo streng uitziet op de foto's. Ze is er dan ook helemaal niet blij mee. Tot Jedaa daadwerkelijk in Nederland aankomt.

- Guus Kuijer, **Polleke**

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2020. 486 blz. (Eerste druk 2003)

Tekeningen van Alice Hoogstad.

Bevat: Voor altijd samen, amen. 1999 ; Het is fijn om er te zijn. 2000 ; Het geluk komt als de donder. 2000 ; Met de wind mee naar de zee. 2001 ; Ik ben Polleke hoor!.

Amsterdam: Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek, 2001.

[10+]

--- Ebook. 2012.

Het enige rustpunt in het leven van de 11-jarige Polleke zijn de weekenden bij opa en oma, zeker als ze niet meer mag omgaan met Mimoen, haar Marokkaanse vriendje, omdat zijn ouders dat niet goed vinden. Bundeling van vijf boeken over Polleke.

- Henri Lambert, **De verstekeling**

Amsterdam: De Arbeiderspers. 2016. 208 blz.

[14+]

--- Daisy streaming audio. (6:21:00). 2017. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2016.

Roman over een terreuraanslag in Amsterdam en over de radicalisering van moslimjongeren. Over het leven van Karim, zijn verbondenheid met de Marokkaanse cultuur en de radicalisering van een oude schoolvriend waardoor hijzelf ook ongewild betrokken raakt bij terreurplannen.

- Rachida Lamrabet, **Vertel het iemand**

Kalmthout: Polis. 2018. 255 blz.

--- Daisy streaming audio. (8:20:00). 2019. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2018.

Hoe beleefden jonge Marokkanen, geronseld om in Noord-Frankrijk te komen vechten de Eerste Wereldoorlog?

- Joke van Leeuwen, **Bezoekjaren**

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 1998. 158 blz.

[12+]

--- Bekroond met de Jenny Smelik/Ibbyprijs.

--- Daisy streaming audio. (4:10:00). 1999. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2012.

--- Vert. in Chinees (1998); Deens (2001); Duits (2006).

Zima woont in de jaren zeventig in een arme wijk in Casablanca. Ze vertelt hoe haar broer wordt opgepakt wegens activiteiten tegen de staat en jarenlang als politiek gevangene is opgesloten.

- Mim El Messaoudi, **Vreemde grootmoeders**

Antwerpen: Facet. 1991. 96 blz.

De tienjarige Karim uit België gaat met zijn ouders en zusje voor het eerst naar Marokko, het geboorteland van zijn vader.

- Mim El Messaoudi, **Nadhira, de heks van het Rifgebergte**

Antwerpen: Facet. 1994. 184 blz.

[14+]

Een eenzame wijze vrouw uit het Marokkaanse Rifgebergte helpt haar dorpingen door hen oude Berberverhalen te vertellen.

- Marit van der Meulen, **Reggae in de sneeuw**

Leeuwarden: Elikser. 2011. 173 blz.

[17+]

--- Ebook. 2011.

Roman over een liefde tussen het Amsterdams meisje Tara en haar Marokkaanse vriend Mimoun, die door een aanslag in een nieuw daglicht komt te staan.

- Tawatja Muller & Floor Tinga, **Help, ik heb de babyblues - Stapelgek**

Superdiverse kinderboeken.

Antwerpen: Studio Sesam vzw. 2022. 14 blz.

[3+]

Mouna's oma is geboren in Marokko. Toen ze met opa trouwde, verhuisde ze naar hier. Oma mist Marokko nog steeds. Daarom gaat ze er elk jaar naartoe en met volle koffers komt ze terug. Mouna wacht haar oma ongeduldig op. Ze duikt in oma's koffers, op zoek naar Marokko ... Met een knutsel tip: een tuin van bloemenhanden maken! Bij dit boekje hoort ook een memoriespel.

- Corine Naranji, **Lina & Lotte**

Hasselt: Clavis. 2007. 99 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio (02 uur, 43 minuten). 2008. Dedicon, Grave.

Lina (14) is Marokkaans en bevriend met Lotte. Ze wil naar het schoolfeest, vooral om met Robin te dansen. Maar ze mag niet van haar vader. Lotte bedenkt een plan.

- Francine Oomen, **Hoe overleef ik mijn vader? (en hij mij!)**

Amsterdam: Querido. 2010. 187 blz.

Vierde, aangepaste druk. 2015. 197 blz.

[13+]

--- Daisy streaming audio (04 uur, 41 minuten). 2011. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2015.

--- Luisterboek. 4 uur 20 minuten. 2020.

Rosa gaat, voor het eerst na de scheiding van haar ouders, met haar vader op vakantie. Eenmaal in Marokko gebeurt er iets vervelends met hem en leert ze hem pas echt goed kennen.

- Lydia Rood, **Brief uit Hollanda**

Amsterdam: Leopold. 2003. 169 blz.

[11+]

De tweeling Karim en Karima woont met hun moeder in Marokko, terwijl hun vader in Nederland werkt.

- Lydia Rood & Mohamed Sahli, **Zoon van de souk**

Amsterdam: Leopold. 2004. 169 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio (05 uur, 49 minuten). 2004. Dedicon, Grave.

Na de dood van haar vader moet de Marokkaanse Karima haar zieke moeder verzorgen. Het is moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen, maar dan komt er een brief uit Holland.

- Lydia Rood, **Marike en de nachtvogel**

Amsterdam: Leopold. 2004. 111 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio (3:21:00). 2005. Dedicon, Grave.

Marike is dolverliefd op de oudere Marokkaanse Samir. Als hij bij haar vader komt werken, kan ze hem misschien nog spreken voordat hij op vakantie gaat.

- Lydia Rood, **Sammy of Samir?**

Amsterdam: Leopold. 2005. 137 blz.

[13+]

--- Daisy streaming audio. (4:14:00). 2005. Dedicon, Grave.

De Marokkaanse Samir schrijft onder pseudoniem gedichten voor de schoolkrant. Hij wordt verliefd op het mooiste meisje van de school terwijl een Turks meisje verliefd is op hem.

- Liesbeth Ruben, **Mijn opa de trekvogel**

Ill. René Put.

Amsterdam: Tropenmuseum Junior / Querido. 2015. 197 blz.

[10+]

Adam (11) is een Amsterdamse jongen met een Marokkaanse opa. Ze reizen samen door Marokko en opa vertelt hem over zijn leven van vroeger en nu, gewoontes en de Arabische taal. Met veel kleurenfoto's van het land.

Uitgave bij de tentoonstelling Ziezo Marokko in Tropenmuseum Junior (Oktober 2015 - maart 2018).

- Mohamed Sahli, **Blijf van me af**

Amsterdam: Pimento. 2009. 78 blz.

Jeugdboek over de homoseksuele gevoelens van een Marokkaans jongetje.

- Karlijn Stoffels, **Marokko aan de Plas**

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2002. 120 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio. (3:40:00). 2003. Dedicon, Grave.

Tegen zijn zin moet de Marokkaanse Issa naar een VMBO-school. Hij maakt er al gauw vrienden en leert er voor zichzelf op te komen. Dat komt hem goed van pas als hij betrokken raakt bij een vechtpartij.

- Karlijn Stoffels, **Foead en de vliegende badmat**

Tekeningen van Annemarie van Haeringen.

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij.2004. 86 blz.

[8+]

--- Bekroond met de Jenny Smelik/Ibbyprijs.

--- Daisy streaming audio. (1:42:00). 2007. Dedicon, Grave.

Samen met moeder mag Foead in de winkel een nieuwe badmat uitzoeken. Het blijkt een heel bijzondere, want hij kan praten en vliegen.

- René Swartenbroekx, **Reis tussen twee dromen**

III. Stef van Stiphout.

Antwerpen / Amsterdam: Standaard Uitgeverij.1974. 111 blz.

De 15-jarige Marokkaanse jongen Brahim heeft erg veel moeite om zich in België op school aan te passen omdat hij droomt over zijn geboorteland.

- Marie Wijk, **Marokko, gezien door kinderen**

Meppel: Edu'Actief. Reeks Kinderogen. Deel 3. 1993. 93 blz.

[9+]

Verzameling tekeningen van Marokkaanse kinderen in Nederland, waarin zij hun gevoelens en herinneringen aan hun vaderland hebben uitgebeeld. Kleurrijk prentenboek, aangevuld met recepten, liedjes en verhalen.

- Zohra Zarouali, **Amel**

Een Marokkaans meisje in Nederland.

Houten: Van Holkema & Warendorf. 1989. 121 blz.

--- Daisy-rom (05 uur). 1990. Dedicon, Grave.

De familie van een Marokkaans meisje, dat verliefd is op een Hollandse jongen, wil haar tegen haar zin, uithuwelijken aan een passende Marokkaanse man.

- Zohra Zarouali, **Amel en Faisel**

Houten: Van Holkema & Warendorf. 1993. 96 blz.

--- Daisy-rom. (3:40:00). 1994. Dedicon, Grave.

Een Marokkaans meisje, dat heeft gekozen voor de Marokkaanse manier van leven en is getrouwd met haar neef, probeert haar Nederlandse vriend te vergeten.

- Zohra Zarouali, **Sanae**

Houten: Van Holkema & Warendorf. 1996. 112 blz.

--- Luisterboek. Christelijke bibliotheek voor aangepaste lectuur en informatie. 1998.

Een jonge Marokkaanse rechtenstudente in Nederland wil eerst haar studie afmaken, maar als zij verliefd wordt op een landgenoot, trouwt zij snel om de roddels te ontlopen.

- Zohra Zarouali, **Een doel voor ogen**

Houten: Van Holkema & Warendorf. 2000. 143 blz.

[14+]

--- Daisy-rom (03 uur, 40 minuten). 2001. Dedicon, Grave.

--- Luisterboek. 2002.

Nadat Bahar in Amsterdam is gaan studeren, probeert ze daar haar eigen leven op te bouwen; haar ontmoeting met Rachid brengt haar in grote verwarring.

PALESTINA

- Ibtisman Barakat, **De smaak van de hemel**

Vert. Lies Lavrijsen.

Tielt: Lannoo. 2007. 168 blz.

[13-15]

Deels autobiografische verhaal. Met haar familie woont Ibtisam in de stad Ramallah. Op 5 juni 1967, wanneer ze slechts drieënhal jaar oud is, breekt de oorlog uit. Ramallah wordt beschoten en plotseling ontploffen er bommen vlak bij Ibtisams huis. De familie vlucht in het holst van de nacht naar Jordanië.

- Ish Ait Hamou, **Als je iemand verliest die je niet kan verliezen**

Novelle.

Antwerpen: Manteau. 2016. 109 blz.

[16+]

--- Daisy-rom. (1:50:00). 2019. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2016.

Sheila is chirurg. Sulayman is nachtwaker. De twee ontmoeten elkaar op de trein en beginnen te praten. Dan wordt Sheila de chirurg die haar man verloor, en op weg is naar een nieuwe baan in een nieuwe stad. Sulayman wordt de Palestijnse vluchteling, die zijn gezin verloor.

- Elizabeth Laird & Sonia Nimr, **Avondklok in Ramallah**

Oorspr. titel: A little peace of ground. London: Macmillan Children's Books. 2003.

Vert. Date Mulder.

Amsterdam/ Hasselt: Clavis. 2004. 254 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio. (7:54:00). 2005. Dedicon, Grave.

Een 12-jarige Palestijnse jongen probeert zo gewoon mogelijk te leven in het door de Israëliërs bezette Ramallah.

- Julia Navarro, **Schiet maar, ik ben toch al dood**

Roman.

Oorspr. titel: Dispara, yo ya estoy muerto. Barcelona: Plaza & Janés, 2013.

Vert. Bart Peperkamp.
Wereldbibliotheek. 2015. 766 blz.
[17+]

--- Daisy streaming audio. (32:34:00). 2016. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2015.

Marian Miller werkt in Israël. Aan de hand van gesprekken met Joden en Arabieren, onderzoekt ze hoe het is om te moeten vluchten en je opnieuw te moeten vestigen in een ander land. In Jeruzalem ontmoet ze Ezechiël Zucker. Hij vertelt het verhaal van zijn vader en grootvader. Marian vertelt over haar eerdere ontmoetingen met de Arabische familie Ziad. De Joodse Samuel Zucker vluchtte voor de opkomende Jodenhaat uit Rusland. Bij zijn aankomst in het Beloofde Land kocht hij land van de Ziads. Het land wordt bewerkt en bewoond en krijgt de naam 'De Tuin van de Hoop'. Jarenlang leven de families in vriendschap met elkaar. Maar dan komt de Eerste Wereldoorlog en daarna de Tweede.

- Rieneke van Tongeren, **Mahmoud & Mahmoud**
Staatloos, nooit hooploos.
Groningen: Palmslag. November 2023. 132 blz.

Over twee vrienden die ondanks hun goede baan en liefde voor hun stad gedwongen zijn te vluchten in een vrachtwagen naar Europa.

- Herman Van Campenhout, **Ella & Fati**
Westerlo: Kramat. 2019. 141 blz.
[12+]

De Palestijnse Fatima studeert in Antwerpen. Per toeval ontmoet ze de Joodse Ella (17). Ze worden vriendinnen, maar door hun achtergrond is de vriendschap lastig. Dan willen Fatima's ouders haar uithuwelijken aan de geradicaliseerde Sahid. Hij chanteert haar met haar verliefdheid op de Vlaamse Jano.

- Roger Vanhoeck, **Vluchten**
Sint-Niklaas: Abimo. 2010. 131 blz.
[14+]

--- Daisy streaming audio. (4:02:00). 2019. Dedicon, Grave.

De Palestijnse Musa (16) woont in Hebron, een grote stad waar Israëlische kolonisten zich gevestigd hebben. Wanneer Musa verliefd wordt op Rachel, de dochter van een fanatieke kolonist, komt hij in de problemen. Hij moet vluchten.

SYRIË

(Zie ook: (Auto-)biografische publicaties)

- Brigitte Van Aken, **Gewoon daarom!**
Leuven: Davidsfonds Infodok. 2018. 191 blz.
[15+]

--- Daisy streaming audio. (4:50:00). 2019. Dedicon, Grave.

De 15-jarige Wonder heeft een stoornis in haar hoofd en kan niet goed tegen veranderingen. Als Wonder van het speciaal onderwijs naar een gewone school

gaat, ontmoet ze de Syrische vluchteling Rohat. Wonder ontwikkelt bijzondere gevoelens voor Rohat, maar weet niet goed hoe ze daarmee moet omgaan.

- Bana Alabed, **Hallo wereld**

Een Syrisch meisje vertelt over de oorlog in haar land en pleit voor vrede.

Oorspr. titel: Dear world. New York: Simon & Schuster. 2017.

Vert. Marjet Schumacher.

Amsterdam: The House of Books. 2017. 219 blz.

- Fahmy Almajid, **Een visum voor Nasser**

Baarn: De Fontein. 1987. 85 blz.

[10+]

Nasser's vader is naar Nederland gegaan om daar te werken. De rest van het gezin wil ook naar Nederland, maar ze ondervinden allerlei moeilijkheden als ze een visum aanvragen.

- Muzoon Almellehan & Wendy Pearlman, **Net als ik**

Oorspr. titel: Muzoon: a Syrian refugee speaks out. New York: Alfred A. Knopf. 2023.

Het inspirerende waargebeurde verhaal van een jonge Syrische vluchteling.

Alkmaar: Kluitman. 2024. 272 blz.

[13+]

--- Ebook. 2024.

Het waargebeurde verhaal van mensenrechtenactiviste Muzoon Almellehan (1999), over hoe ze op veertienjarige leeftijd samen met haar familie Syrië moest ontvluchten en hoe ze op blijft komen voor de rechten van kinderen.

- Rijk Arends, **Overboord**

Houten: Den Hertog. 2019. 125 blz.

[10+]

Samuel (12) is met zijn ouders gevlucht uit Syrië omdat ze christen zijn. Door een project op school over vluchtelingen komen er veel nare herinneringen bij hem terug. Bovendien is er onrust in het dorp door de komst van een asielzoekerscentrum.

- Olga Maria Berger, **De overtocht**

Illustraties Walter Donker.

Deventer: Van Tricht uitgeverij. 2017. 124 blz.

[13+]

Omar (14) woonde in Syrië. Hij wil graag met zijn moeder en zusje naar hun tante in Nederland. Vanuit Turkije proberen ze in Griekenland te komen. Verhaal in korte zinnen en makkelijke woorden.

- Olga Maria Berger, **Naar de grens**

Deventer: Van Tricht uitgeverij. 2017. 129 blz.

[13+]

Omar (14) woont in Syrië. Mannen van IS willen dat Omar met hen gaat vechten. Hij vlucht met zijn moeder en zusje naar Nederland. Verhaal in korte zinnen en gemakkelijke woorden.

- Olga Maria Berger, **Veilig in Nederland?**

Ill. Walter Donker.

Deventer: Van Tricht uitgeverij. 2018. 124 blz.

[12+]

De Syrische Omar (14) woont met zijn moeder en zusje bij tante Polla. Omar ontdekt dat zijn vriend Mo een bomaanslag voorbereidt. Kan Omar hem tegenhouden?

- Inge Besaric, **Takkenhoofd**

Ill. Irina Filicer.

Rotterdam: Lemniscaat. 2023. 171 blz.

Verhaal waarin Syrische vluchtelingen aan bod komen.

- Annemieke Beukenkamp, **Vrij zijn, door de ogen van een Nederlands en een Syrisch meisje**

Holten: Annemieke Beukenkamp. April 2017.

Irene is een Nederlands meisje en Sabi komt uit Syrië. Hoe ervaart Irene vrij zijn en is vrede nog wel iets bijzonders? En hoe is dat voor Sabi die opgroeit in een land met oorlog, waar ze niet vrij is?

Ze vertellen beiden hun verhaal, versterkt door fotocollages.

- Janwillem Blijdorp, **Op zoek naar een schuilplaats**

Vierhouten: Uitgeverij Mes. 2020. 94 blz.

[10+]

De oudtante van Jos (12) en Sofie (10) heeft in de Tweede Wereldoorlog onderduikers verstoppt in een hol in het bos. Maar ook nu verstoppen zich mensen in het bos: Nadja en haar zoon Omar uit Syrië. Hun asielaanvraag is afgewezen. Kunnen Jos en Sofie en hun familie hen helpen?

- Karen Boonen, **Ayla's vlucht**

Almere: MKEntertainment. December 2017. 35 blz.

[8+]

- Angelique Bos, **Op de vlucht**

Amsterdam: Ark Media. 2016. 95 blz.

[7+]

--- Daisy streaming audio (01 uur, 45 minuten). 2016. Dedicon, Grave.

--- Luisterboek. 2 cd's (1 uur, 32 min.) 2016.

Dit luisterboek is gemaakt voor de Christelijke Kinderboekenmaand 2015 door Uitgeverij De Toren in samenwerking met BCB, de Brancheorganisatie voor de Christelijke Boeken- en Muziekvak.

Amir woont in Syrië. Wanneer er een bom vlak bij hun huis valt, moeten ze vluchten. Zullen ze Nederland bereiken?

- Ellie van den Bos, **Ik noem je Blue**
Leeuwarden: Elikser Uitgeverij. 2017. 227 blz.
[12+]

Op het Italiaanse eiland waar Sanne (14) vakantie viert met haar vader zijn veel Syrische vluchtelingen. Sanne maakt kennis met Mady, een jongen van haar leeftijd, en helpt hem zijn moeder te zoeken.

- Dirk Bracke, **De bruid**
Leuven: Davidsfonds Infodok. 2014. 215 blz.
[15+]

Mounna (15) is verliefd op Abbou. Als die zich plotseling bekeert tot 'de ware islam', laat ook zij zich meeslepen door de woorden van sjeik Barrada. Dan krijgt Mounna te horen dat Abbou als martelaar voor Allah naar Syrië is vertrokken.

- Catherine Bruton, **De balletschoenen van Aya**
Voorwoord van Ahmad Joudeh, danser bij Het Nationale Ballet in Amsterdam.
Oorspr. titel: No ballet shoes in Syria.
Vert. Ernst Bergboer.
Utrecht: KokBoekencentrum. Maart 2020. 256 blz.

--- Ebook. 2020.

Aya (11) is met haar ouders en broertje gevlucht uit Syrië. Maar onderweg zijn ze haar vader kwijtgeraakt en ze weten niet of hij nog leeft. In Engeland vragen ze asiel aan, maar kunnen ze daar blijven? Zal Aya's droom om balletdanseres te worden ooit uitkomen?

- Gabriele Clima, **Doorlopen**
Oorspr. titel: Continua a camminare. Giangiacomo Feltrinelli Editore, 2017.
Vert. Dorette Zwaans & Rianne Aarts.
Rosmalen: La zeta. December 2022. 156 blz.
[13+]

De Syrische jongeren Salim en Fatma lopen door de woestijn. Ze vluchten voor een oorlog en hopen op een nieuw begin.

- Gisette van Dalen, **Noodsprong**
Vervolgde christenen in Syrië.
Apeldoorn: De Banier uitgeverij. 2016. 144 blz.
[10+]

--- Ebook. 2016.

--- Luisterboek. 2 uur 59 minuten. 2020.

Als IS steeds verder oprukt, vlucht de vader van Abia (13) weg uit Syrië om in Europa asiel aan te vragen voor zijn gezin. Zullen ze elkaar ooit terugzien?

- Fred Diks, **Voetbal is voor iedereen**
Alkmaar: Kluitman. 2020. 60 blz.
[7+]

--- Daisy-rom. (01 uur, 01 minuut). 2021. Dedicon, Grave.

Wie wordt Jeugdsporter van het jaar? Koen en Aukje hopen dat zij het worden. Ondertussen maakt Aukje zich zorgen over haar buurjongen Omar, een Syrische vluchteling. Zijn ouders hebben geen geld om lid te worden van de voetbalclub.

- Bettie Elias, **De lege schommel**

Het verhaal van Azmi, een vluchtelingenkind.

Antwerpen: Davidsfonds Infodok. 2017. 174 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio. (4:47:00). 2019. Dedicon, Grave.

De 11-jarige Azmi vlucht met zijn familie vanuit Syrië naar Europa, waar hij na een beangstigende reis over de Middellandse Zee in Brussel belandt.

- Gerard van Gemert, **Ademloos**

Ill. Mark Janssen.

Amsterdam: Clavis. 2017. 144 blz.

[9-12]

--- Daisy streaming audio (03 uur, 24 minuten). 2017. Dedicon, Grave.

--- Lettertype Dyslexie. 2017.

--- Vert. in Turks. (2021).

Joey vraagt of Adil (11) mee wil voetballen met zijn vrienden. Adil is een vluchteling uit Syrië, en kan goed voetballen. Als blijkt dat op de voetbalclub geen vluchtelingenkinderen worden toegelaten, komen de jongens in actie.

- Marian van Gog, **Mijn familie komt uit Syrië**

Etten-Leur: Schoolsupport. 2020. 24 blz.

[7+]

Yara (8) is door de oorlog in Syrië naar Nederland gevlucht. Ze vertelt over haar land, waar een rivier is met slangen. En ook over haar school, de taal, sporten en geloof.

- Maurits van Huijstee, **Vreemdeling**

geen tijd te verliezen...

Alkmaar: Kluitman. 2023. 104 blz.

[14+]

--- Daisy-rom. (2:01:00). 2024. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2023

Joes (16) en zijn vader Omar zijn tien jaar geleden vanuit Syrië naar Nederland gevlucht. Als er in het dorp een demonstratie wordt gehouden tegen een nieuw asielzoekerscentrum, wordt de organisator de volgende dag dood gevonden. Joes vindt aanwijzingen dat zijn vader betrokken zou kunnen zijn...

- Elsbeth de Jager & Esther van der Ham, **Jamil & Jamila**

Hoe kinderen leven in een vluchtelingenkamp.

Breda: Droomvallei Uitgeverij. November 2014. 47 blz.

[9+]

--- Vert. in Arabisch.

Jamila is met haar familie gevlucht uit het door oorlog verscheurde Syrië en woont nu al een tijdje in een vluchtelingenkamp. Ze gaat er ook naar school. Daar ontmoet ze de jongen Jamil.

- Elsbeth de Jager & Esther van der Ham, **Heimwee**
Breda: Droomvallei Uitgeverij. Oktober 2015. 53 blz.
[9+]

--- Vert. in Engels. (2017)

Over het leven in een Syrisch vluchtelingenkamp.

- Elsbeth de Jager & Esther van der Ham, **De reis**
Het leven van kinderen op de vlucht.
Breda: Droomvallei Uitgeverij. Juni 2016. 83 blz.
[9+]

- Elsbeth de Jager & Kitty van Oosten, **Dag in, dag uit**
Breda: Droomvallei Uitgeverij. 2018. 46 blz.
[4+]

Ahmed en Dina zijn gevlucht uit hun land. Ze wonen nu in een vluchtelingenkamp. Hoe ziet hun leven daar eruit? Met paginagrote kleurrijke illustraties. Teksten in het Nederlands, Engels, Duits en Grieks.

- Suzanna Jansen, **Wael**
Het verhaal van een jongen uit Syrië.
Amsterdam: Uitgeverij Balans. 2019. 174 blz.
[15+]

Wael groeide op in Syrië en was 19 toen de oorlog uitbrak. Over zijn vlucht naar Nederland, via onder meer Italië, en over de asielprocedure.

- Annemarie Jongbloed, **De hamster van Rawa**
Ill. Elisa Zee.
Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig communiceren. 2017. 37 blz.
[10+]

Rawa wil op school vertellen over haar hamster Gold. Hij is helemaal meegekomen uit Syrië. Maar dan is Gold weg.

- Zoulfa Katouh, **Zolang de citroenbomen bloeien**
Oorspr. titel: As long as the lemon trees grow. Little, Brown and Company, 2022.
Vert. Merel Leene.
Utrecht: Blossom Books. 2023. 391 blz.
[15+]

--- Daisy streaming audio. (13:09:00). 2023. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2022.

Een jonge Syrische farmaciëstudente gaat als vrijwilliger aan de slag in het ziekenhuis van Homs als de revolutie uitbreekt. Ze twijfelt tussen vluchten en blijven.

- Suzanne Knecht, **Actie op de manege**
Apeldoorn: De Banier. 2016. 144 blz.
[8+]

--- Ebook. 2016.
--- Luisterboek. 3 uur 15 minuten. 2022.

Bij Lisa in de straat komt een nieuw meisje wonen. Het is Faridah, een vluchteling uit Syrië. Ze komt bij Lisa in de klas en is gek op paarden. Al snel neemt Lisa Faridah mee naar haar pony Summer en de manege.

- Celile Korevaar, **Thuis draag ik bij me**
Vleuten: Blossom Books. Maart 2022. 248 blz.
[15+]

--- Daisy streaming audio. (8:49:00). 2022. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2023.
--- Luisterboek. (8 uur 3 minuten). 2022.

Drie jonge vluchtelingen uit Syrië ontmoeten elkaar in Turkije, waar ze per rubberboot de oversteek naar Griekenland willen maken - het begin van een helse reis, maar ook van een bijzondere vriendschap.

- Margriet Krijtenburg & Arjen de Wit, **De vader van Europa**
Voorwoord door Patrick Weiten.
Ill. Jean-François Mazet.
Paraiges Jeunesse. Juli 2018. 34 blz.

De essentie van de Europese eenwording ('Schuman's Europe') door de ogen van twee Syrische asielzoekers, een vader met zijn dochtertje, die op de vlucht voor het oorlogsgeweld in Syrië in Europa een nieuw thuis hebben gevonden.

- Cas Lester, **Spreek je chocola?**
Oorspr. titel: Do you speak chocolate? Londen: Piccadilly Press. 2017.
Vert. Sofia Engelsman.
Haarlem: Gottmer. 2018. 254 blz.
[10+]

Als Jaz in de brugklas zit, komt Nadima bij haar in de klas. Nadima is gevlucht uit Syrië en spreekt de Engelse taal nog niet goed. Jaz voelt direct een klik en besluit zich over Nadima te ontfermen.

- Wil van der Linde, **Expeditie Oma Club**
Z.pl.: Wil van der Linde. 2020. 149 blz.
[10+]

Noura (12) is met haar familie gevlucht uit Syrië, maar oma is achtergebleven in een vluchtelingenkamp in Griekenland. Omdat Noura haar oma zo mist, reist ze met haar klasgenoten Ruben, Lars, Anna en Esmee naar Griekenland om oma op te halen. De Bosnische vlogger Milan gaat mee.

- Katherine Marsh, **Niemandsjongen**
Oorspr. titel: Nowhere boy. New York: Roaring Brook Press, 2018.

Vert. Jasper Mutsaers.

Amsterdam: Luitingh-Sijthoff. Oktober 2018. 352 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio. (8:28:00). 2019. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2018.

Ahmed (14) is een Syrische vluchteling. Hij verbergt zich in de wijnkelder van het gezin van de Amerikaanse Max (13) in Brussel. Als Max hem ontdekt, probeert hij Ahmed zo veel mogelijk te helpen.

- Mirjam Oldenhavé & Lanya Sabir, **De levens van Lanya**

Ill. Carolien Wesselink.

Amsterdam: Ploegsma. 2023. 158 blz.

[13+]

--- Ebook. 2023.

Waargebeurd verhaal van de 16-jarige Lanya, die als kind met haar gezin uit Irak vluchtte. Wanneer het gezin eindelijk samen kan gaan wonen, probeert Lanya een uithuwelijking te ontlopen.

- Ingrid Onckels, **Nura vlucht uit Syrië**

Ill. T. Bakker.

Vierhouten: Mes. September 2017. 170

blz.

[13+]

Een christelijk gezin ontvlucht de oorlog en probeert een nieuw bestaan op te bouwen in Europa.

- Berti Persoons, **Vlucht naar de hemel**

Inleiding Rudi Vranckx.

Alkmaar: Clavis. 2021. 275 blz.

[13+]

--- Gesproken boek. 2021.

Na de dood van zijn ouders vlucht Abdel uit Syrië, waar oorlog woedt. Na een verblijf in een Turks vluchtelingenkamp komt hij in een opvangcentrum in België terecht. Hij leert andere vluchtelingen kennen en krijgt te maken met zowel behulpzame als haatdragende mensen.

- Melanie van de Peut, **De omzwervingen van Boek**

Amsterdam: Clavis. Juli 2023. 544 blz.

[12+]

Boek, een leeg notitieboek, wordt gepest door de andere boeken op de plank, want hij heeft geen verhaal. Als het Syrische gezin van Boek het land wil ontvluchten nadat er opstanden uitbreken, besluit Boek om met hen mee te gaan en hun verhaal vast te leggen.

- Andrea Portes, **Liberty**

Hoe ik een (best wel goede) spion werd.

Oorspr. titel: Liberty. New York: HarperCollins Publishers LLC. 2017.

Vert. Angelique Verheijen.

Amsterdam: HarperCollins. Januari 2018. 318 blz.
[15+]

- Onjali Q. Raúf, **De jongen achter in de klas**

Ill. Pippa Curnick.

Oorspr. titel: The boy at the back of the class. London: Orion Children's Books. 2018.

Vert. Tjalling Bos.

Rotterdam: Lemniscaat. 2019. 263 blz.

[9+]

--- Daisy streaming audio. (5:41:00). 2020. Dedicon, Grave.

De 9-jarige Ahmet komt als oorlogsvluchteling uit Syrië in een Londense schoolklas terecht. Alexa (9) en een paar klasgenoten willen hem helpen. Maar door het plan dat ze hebben bedacht, komen ze in grote problemen.

- Margriet Ruurs, **Steen voor steen**

Een familie op de vlucht.

Ill. Nazir Ali Badr.

Vert. uit Engels: Linda Jansen.

Utrecht: Callenbach. 2017. 27 blz.

[Nederlands/ Arabisch]

[8+]

Rama vertelt hoe ze met haar familie uit Syrië moet vluchten. Oblong uitgave met tafereeltjes in kleur van kiezelstenen, die veel emotie oproepen.

- Erna Sassen, **Een indiaan als jij en ik**

Ill. Martijn van der Linden.

Amsterdam: Leopold. 2018. 123 blz.

[9+]

--- Daisy streaming audio. (2:19:00). 2018. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2018.

--- Vert. in Catalaans (2019); Duits (2019); Hongaars (2021); Spaans (2019).

'Ik weet dat je in Syrië heel bang was voor de bommen,' zegt ze. 'Maar hier in Nederland zijn geen bommen. Dus je hoeft niet bang te zijn om hier te gaan slapen.'
Juf Annet spreekt heel langzaam en duidelijk. 'In Syrië boem boem', zegt Aïsha.
'In Nederland boem boem'.

- Astrid Sy, **De brieven van Mia**

Den Haag: ROSE stories / Oxfam Novib. Juli 2017. 223 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio (04 uur, 54 minuten). 2018. Dedicon, Grave.

Laila (11) uit Syrië woont in een Nederlands asielzoekerscentrum. Via een schoolopdracht ontmoet ze meneer Cohen, een norse oude man. Op zijn zolder vindt ze brieven uit de Tweede Wereldoorlog.

- Natasza Tardio, **Meedogenloos**

Alkmaar: Kluitman. 2015. 189 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio (05 uur, 03 minuten). 2015. Dedicon, Grave.

Isra (15) blijkt met haar vriend Mohamed naar Syrië te zijn vertrokken. Haar vrienden Lieke en Lukas zijn ervan overtuigd dat ze door hem gedwongen is en roepen de hulp in van misdaadjournalist Simon van der Pol.

- Lisa Thompson, **Owen en de soldaat**

Oorspr. titel: Owen and the soldier. Edinburgh: Barrington Stoke. 2019.

Vert. Anneke Bok & Claudia de Poorter.

Amsterdam: Billy Bones. April 2020. 95 blz.

[10+]

- Roger Vanhoeck, **In mijn straat bloeien geen bloemen**

Voorwoord van Tine Claus, directeur van Vluchtelingenwerk Vlaanderen.

Brugge: Van Driel Publishing. 2023. 225 blz.

[14+]

De 15-jarige Zainab vlucht met haar moeder vanuit Syrië naar Europa in de hoop op een beter leven.

- Loay & Ianka Viaene, **De luie ezel**

Verhaal uit Syrië.

Sint Niklaas: OKAN Sint Niklaas. Verhalen uit alle windhoeken. 2017. 24 blz.

[Arabisch / Nederlands]

[11-18]

- Hijltje Vink, **Kunnen we bij jou?**

Ill. Paula Gerritsen.

Z.pl.: Apples&Oranges Kids. April 2016. 52 blz.

[7+]

- Mark van Waes, **Cyrus en Farnas over zeven grenzen**

Amsterdam: ROSE Stories i.s.m. Oxfam Novib. 2018. 144 blz.

[12+]

TURKIJE

- Henk Barnard, **Hier ben ik dan...**

Bussum: Van Holkema & Warendorf. 1982. 167 blz.

--- Daisy streaming audio. (5:14:00). 1983. Dedicon, Grave.

--- Vert. in Deens (1987); Duits (1991/1994).

Als Aydin in zijn Turkse dorpje een grote vrachtwagen uit Rotterdam ziet, voelt hij weer hoe erg hij zijn ouders en zusje mist die in Nederland wonen. Hij wil graag meerijden, maar dat zal de chauffeur nooit goed vinden.

- Fakir Baykurt, **Het verhaal van Güler**

Ill. A. Ali Aksan.

Oorspr. Turkse uitgave: 1994.

Vert. Agnes van Montfoort.

Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut / Alkmaar: Buro Extern BV (distributie). 2015.

25 blz.

- Adri Burghout, **De vlucht van een gazelle**

Gouda: Om Sions Wil. 2011. 120 blz.

[13+]

Rasha en Ghazi zijn verliefd. Als Rasha ontdekt dat ze uitgehuwelijkt zal worden, besluiten ze samen Turkije te ontvluchten. Maar Rasha's familie laat hen niet zomaar gaan.

- Noella Danckaert, **Kader**

Oostakker: Bola Editions. 2012. 93 blz.

[10+]

De Turkse Ibrahim gaat samen met zijn vader en oudere broer Yunus naar België, omdat zijn vader denkt daar werk te kunnen vinden. Maar het valt niet mee om in België te aarden.

- Haydar Eroğlu, **De droom van het brandende huis**

Een Turks meisje in Nederland.

Oorspr. titel: Altın kafes. İzmir : Kültür yayınları, 1996.

Bewerkt en vert. door Sytske Breunesse.

Amsterdam: Leopold. 1999. 105 blz.

--- Daisy streaming audio. (3:16:00). 2001. Dedicon, grave.

Eser woont al een paar jaar in Nederland. Ze schrijft brieven naar haar opa in Turkije en vertelt hem dingen over Nederland.

- Geertje Gort, **Filiz**

'jonge loot'.

Den Haag: Leopold. 1982. 141 blz.

--- Daisy-rom (03 uur, 40 minuten). 1984. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2013.

De 16-jarige Filiz heeft een Nederlandse moeder en een Turkse vader. Omdat zij en haar familie zich nooit helemaal aan de Nederlandse gewoonten hebben kunnen aanpassen, ontstaan er soms grote problemen.

- Geertje Gort, **Morgen krijg je kauwgom**

Tekeningen van Bab Siljée.

Tilburg: Zwijsen. 1985. 60 blz.

[10+]

Orhan, een Turkse jongen woont al heel lang in Nederland. Hij is teleurgesteld als zijn grote broer geen tijd meer voor hem heeft om met hem te spelen.

- Halil Gür, **Een steen aan een draadje**

Amsterdam: Uitgeverij Luitingh-Sijthoff B.V. 1997. 112 blz.

- Halil Gür, **Mijn dappere moeder**

Ill. Ernest Hofwijks.

Vert. uit het Turks: Sytske Breunesse;

Breda: De Geus. 1986. 61 blz.

--- Jenny Smelik-Kiggenprijs.

- Halil Gür, **Een kind vliegt door de nacht**
Ill. Francien van Westering.
Gedeeltelijk vert. uit het Turks: Mark Eijkman.
Breda: De Geus. 1990. 63 blz.

--- Halewijnprijs.

- Halil Gür, **Mijn grote oma**
Amsterdam / Antwerpen: Piramide. 1993. 71 blz.

- Halil Gür, **Ik danste met engelen**
Vert. uit het Turks: Jeroen Aarssen.
Amsterdam / Antwerpen: Piramide. 2001. 165 blz.

Vijf verhalen waarin de auteur zich zijn jeugd in Turkije herinnert.

- Karin Hilterman, **Blauwe kralen**
Houten: Van Holkema & Warendorf. 2000. 176 blz.

De zieke moeder van de 14-jarige Sermin wil graag in haar Turkse geboortedorp sterven; Sermin reist met haar mee en verzorgt haar tijdens haar laatste reis.

- Karin Hilterman, **Eerwraak**
Houten: Van Holkema & Warendorf. 2001. 160 blz.
[13+]

--- Vert. in Deens. 2002.

Een Turks meisje in Nederland is het er niet mee eens dat haar broer zint op bloedwraak nadat hun oudste zuster gedood is vanwege het feit dat ze samenwoonde.

- Karin Hilterman, **Meryem**
Houten: Van Holkema & Warendorf. 2002. 176 blz.

Een Turks tienermeisje is in Nederland opgegroeid; tijdens een vakantie in Turkije wordt zij aan het denken gezet over haar nationaliteit.

- Karin Hilterman, **Respect**
Houten: Van Holkema & Warendorf. 2006. 175 blz.
[13+]

Wanneer de Turkse Elif verliefd wordt op een Nederlandse jongen, probeert haar broer, die gaandeweg fundamentalistische ideeën ontwikkelt, daar een stokje voor te steken.

- Mieke van Hooft, **Weg met de meester**
Tekeningen van Alex de Wolf.
Haarlem: Holland. 1985. 160 blz.

De spionnenclub uit de 5e klas heeft heel wat te stellen met de nieuwe meester en met een van haar leden, het Turkse meisje Sevim.

- Murat Isik, **Wees onzichtbaar**
Amsterdam: Ambo|Anthos. 2017. 596 blz.

--- Daisy streaming audio. (22:13:00). 2017. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2017.

--- Luisterboek. (12:00:00). 2018. Voorgelezen door Job Cohen.

Een Turkse jongen groeit met zijn zusje op in de Bijlmer in de jaren 80 en 90.

- Japke de Kraker-van Abbema, **Onverwachts weerzien**
Capelle aan den IJssel: Mes. 2003. 158 blz.
[12+]

Twee asielzoekersgezinnen uit Turkije zijn naar elkaar op zoek in Nederland.

- Lydia Rood, **Sabahs ware gezicht**
Amsterdam: Leopold. 2006. 147 blz.
[13+]

--- Daisy streaming audio. (4:00:00). 2007. Dedicon, Grave.

De Turkse Sabah wordt verliefd op de Marokkaanse Samir, maar hij beantwoordt haar liefde niet. Sabah besluit dat ze wil veranderen.

- Sadik Yemni, **Detective Orhan en het vermiste meisje**
Den Haag: NBLC Uitgeverij. 1996. 119 blz.

- **Turkije, gezien door kinderen**
Meppel: Edu'Actief. 1991. 75 blz.
[9+]

Verzameling tekeningen van Turkse kinderen in Nederland, waarin zij hun gevoelens en herinneringen aan hun vaderland hebben uitgebeeld. Kleurrijk prentenboek, aangevuld met versjes, sprookjes en volksverhalen.

AZIË

- Andy Glynne & Salvador Maldonado, **Het verhaal van Rachel**
Het waargebeurde verhaal van haar vlucht uit een land in Centraal-Azië.
Oorspr. titel: Rachel's story... : a journey from a country in Eurasia. London: Wayland Publishers, 2014. - (Seeking refuge).
Zoetermeer: NBD Biblion. 2016. 33 blz.
[7+]

De 13-jarige Rachel vlucht uit haar islamitische thuisland in centraal-Azië, omdat ze daar als christen niet kan wonen. Het verhaal wordt verteld in een prentenboek met donkere kleurenillustraties.

AFGHANISTAN

(Zie ook: (Auto-)biografische publicaties)

- Matthieu Aikins, **De tolk van Kabul**

Een Afghaan, een Canadees, een vriendschap en een vlucht.
Amsterdam: Alfabet Uitgevers. Februari 2022. 368 blz.

--- Ebook. 2022.

--- Luisterboek. 2022.

Een jonge Afghaanse tolk genaamd Omar neemt de onmogelijke beslissing om zijn door oorlog geteisterde land te ontvluchten. Hij zegt Laila, de liefde van zijn leven, vaarwel, zonder te weten wanneer ze elkaar weer zullen zien.

- Lianne Biemond, **Wereld in een koffer**

Houten: Den Hertog. 2019. 126 blz.

[9+]

Naderah (12) woont met haar ouders, broer en zusje in het noorden van Afghanistan. Door de regels van de taliban mag ze niet meer naar school en lopen haar vader en oom gevaar.

- André Boesberg, **Ontsnapt aan de Taliban**

Tielt: Lannoo. 2007. 208 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio (06 uur, 28 minuten). 2008. Dedicon, Grave.

--- Vert. in Duits (2008); Frans (2011).

Sohail leeft in Afghanistan waar de wrede Taliban aan de macht is. Samen met zijn moeder en zus moet hij het land ontvluchten. Naar het waargebeurde verhaal van Sohail Wahedi.

- Dirk Bracke, **Chicago**

Leuven: Davidsfonds/Infodok. 2023. 176 blz.

[14+]

Rowan is een meisje uit Afghanistan. Wanneer zij en haar vriendin Zohal op weg zijn naar school, worden ze aangevallen door een van de talibanstrijders die niet willen dat meisjes naar school gaan en wordt Zohal voor het leven verminkt door een zuuraanval. Door dit voorval vluchten Rowan haar zusje en moeder naar België. Op een dag staat ze plots oog in oog met de dader die Zohal verminkte en dat in een land en stad waar ze zich veilig had moeten voelen.... Waargebeurd verhaal.

- Evy Danckers, **Mijn negen levens**

Antwerpen: Uitgeverij C. de Vries-Brouwers. 2019. 125 blz.

[15+]

Hijran (12) wordt als kind weggestuurd uit Afghanistan. Het is er te gevaarlijk voor hem. Hij vertrekt in zijn eentje naar Europa en komt terecht in België. Hij probeert een nieuw leven op te bouwen. Met vallen en opstaan. Verhaal in korte zinnen en eenvoudige woorden.

- Marc De Bel, **De vlucht van Farid**
Kalmthout: Pelckmans. 2023. 455 blz.
[12+]

--- Ebook. 2023.

Farid (13), een Hazara-jongen, woont met zijn familie in een klein dorp in Afghanistan, waar het leven hard is. De taliban laten zich steeds meer gelden, waardoor Farids ouders voor een vreselijke keuze komen te staan.

- Robert van Dijk, **Fietsen door een leeg huis**
Amsterdam: Leopold. 2024. 120 blz.
[9+]

--- Luisterboek. 2 uur 40 minuten. 2024.

Teus is verhuisd. Hij raakt bevriend met Rayan, die met zijn familie uit Afghanistan is gevlucht en nu in het oude huis van Teus woont. De ouders van Teus zijn niet zo blij met de vriendschap, maar Teus weet zeker: Rayan is zijn beste vriend. Met zwart-wit-illustraties.

- Gerrit De Moor, **De boomhutvluchteling**
Wetteren: Mauretania Uitgeverij. 2019. 160 blz.
[15+]

De zestienjarige Mégane woont in Massemen. Op een avond ontmoet ze een jongen die illegaal in het land is: Toryal. Al vlug blijkt dat hij Afghanistan is ontvlucht.

- Joep van Deudekom, **De Band grijpt in**
III. Heleen Brulot.
Amsterdam: Leopold. 2013. 139 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio. (3:23:00). 2014. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2013.

De verlegen Johan komt bij de band van de eigenzinnige Ziggy, Janis en Elvis. Als klasgenootje Zara teruggestuurd dreigt te worden naar Afghanistan, komt de band in actie.

- Deborah Ellis, **Sluier over Kabul**
Amsterdam: Piraamde. 2002. 143 blz.
[10+]

Het 11-jarige meisje Parvana woont in Afghanistan als de Taliban aan de macht zijn. Verkleed als jongen probeert ze wat te verdienen, omdat haar vader gevangen is genomen.

- Anoush Elman & Edward van de Vendel, **De gelukvinder**
Amsterdam: Querido. 2008. 335 blz.
[15+]

--- Daisy streaming audio (12 uur, 44 minuten). 2008. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2009.
--- Luisterboek. 9 uur 58 minuten. 2020.
--- Vert. in Noors. (2013); Spaans (2012).

De Afghaanse Hamayun (16) is naar Nederland gevlucht en zit nu in havo 4. Hij wil filmer worden, maar schrijft eerst een toneelstuk over zijn eigen verleden.

- Anoush Elman & Edward van de Vendel, **Misjka**
Tekeningen van Annet Schaap.
Amsterdam: Querido. 2022. 148 blz.
[8+]

--- Daisy streaming audio. (1:43:00). 2023. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2022.
--- Luisterboek. (1 uur 55 minuten). 2022.

Als Roya met haar familie eindelijk een huis krijgt in Nederland, krijgt ze ook een huisdier: het dwergkonijntje Misjka. Maar op een dag is Misjka opeens verdwenen.

- Jacqueline Epskamp, **Nachtruit**
Haarlem: Uitgeverij Holland BV. Oktober 2012. 157 blz.
[10-12 jaar]

Sharif (12) heeft heimwee naar Afghanistan. Maud wil niet verhuizen naar Parijs. Als ze elkaar op een manege ontmoeten, besluiten ze er samen vandoor te gaan.

- Alyssa Hollingsworth, **Van niets naar iets**
Vert. uit het Engels P.V. Biermée.
Rotterdam: Lemniscaat. 2018. 256 blz.
[12+]

--- Daisy streaming audio. (6:27:00). 2019. Dedicon, Grave.

Sami is met zijn grootvader, zijn baba, gevlucht uit Afghanistan. Om geld te verdienen speelt baba op zijn rebab, een traditioneel Afghaans instrument. Maar dan wordt de rebab gestolen.

- Helen Howard, **Leven als vluchteling**
Mohammeds verhaal.
Leidschendam: Biblion. 2008. 48 blz.
[12+]

Mohamed Nazari, een 15-jarige jongen uit Afghanistan, vertelt over zijn leven als vluchteling in de Verenigde Staten.

- Eeuwoud Koolmees, **Niet te geloven!**

Apeldoorn: De Banier. 2010. 129 blz.

[10+]

Nadia (12) woont in Afghanistan. Haar moeder is overleden, daarom zorgt Nadia voor het gezin. Ze hebben zich bekeerd tot het christendom en dat moeten ze angstvallig geheim houden.

- Alison McGhee & Kathi Appelt, **Misschien een vos**

Amsterdam: Leopold. 2017. 184 blz.

[10+]

Door de dood van haar zusje Sylvie raakt Juul uit evenwicht. Hetzelfde is het geval bij Eik, die zijn beste vriend heeft verloren in de oorlog in Afghanistan. Ze krijgen allebei in hun verdriet de hulp van een dier.

- Jovanka JoAnn Milivojevic, **Afghanistan**

Etten-Leur: Corona, Ars Scribendi Uitgeverij. 2015. 48 blz.

[10+]

Wat zijn de gevolgen van de oorlog voor het dagelijkse leven in Afghanistan?

- Maarten Molenaar, **Mag Mees blijven?**

Ill. Adri Burghout.

Apeldoorn: De Banier Uitgeverij. 2014. 126 blz.

[9+]

--- Ebook. 2015.

Mees woont al bijna zijn hele leven in een asielzoekerscentrum. Als hij hoort dat hij over zeven weken terug naar Afghanistan moet, vraagt hij zijn vriend Jelmer om hulp.

- Michael Morpurgo, **Schaduw**

Oorspr. titel: Shadow.

Tiel: Aerial Media Company. 2017. 224 blz.

[10+]

--- Ebook. 2017.

In een centrum voor uitgeprocedeerde asielzoekers vertelt de Afghaanse Aman (14) zijn levensverhaal aan zijn klasgenoot Matt en zijn grootvader. Over hoe op een dag een hond verschijnt in de grot van Aman en zijn moeder en hem helpt het land te ontvluchten.

- Fatima Noori, **Het boek van Fatima**

Een stem tegen de stilte.

Antwerpen: Davidfonds/Infodok. 2021. 102 blz.

[11+]

--- Daisy streaming audio. (2:17:00). 2023. Dedicon, Grave.

Fatima (14) vertelt hoe ze als 8-jarig Afghaans meisje moest vluchten, dat ze alles achter moest laten. Smokkelaars brachten het gezin via Iran en Griekenland naar België. Het was een gevaarlijke reis. In België mocht ze weer naar school en bouwde ze een nieuw leven op. Waargebeurd verhaal.

- Meysam Noori & Kristien Dieltiens, **Meysam**

Dansen voor je leven.

Antwerpen: Manteau Jeugd. September 2012. 230 blz.

[15+]

Meysam Noori vertelt hoe hij op 9-jarige leeftijd, samen met o.a. zijn moeder, Afghanistan ontvluchtte. Als puber besluit hij danser te worden, maar dat was niet zo gemakkelijk.

- Brigitte Puissant & Katrien Valckenaers, **Baloena**

III. Wietse Palmans.

Berchem: Averbode. 2018. 29 blz.

[4-8]

Verhaal over een Afghaans vluchteling gezin dat nu in Gent woont.

- Susan Schaeffer, **Mijn familie komt uit Afghanistan**

Etten-Leur: Schoolsupport. 2021. 24 blz.

[Vanaf ca. 7 t/m 9 jaar]

Amir (10) - geboren in Afghanistan - woont nu in Nederland, samen met zijn zus en ouders. Hij vertelt over zijn land: de dieren, spelen, kleding, school, eten, wonen.

- Nadja Van Sever, **Samen op de vlucht**

III. Chris Vosters.

Amsterdam: Clavis. 2019. 172 blz.

[10+]

Ahmed (12) en Fahraz (13) vluchten beiden uit Afghanistan, het land van de Taliban. Hun vlucht is niet gemakkelijk en ze komen verschillende gevaren tegen, zoals mensensmokkelaars. Zullen ze veilig in Europa aankomen?

- Peter Vervloed, **Wildvreemde burenen**

Tilburg: Leesleeuw. 2008. 43 blz.

[8+]

Naast Tessa's huis staat een leeg klooster. De nieuwe burenen die daar gaan wonen, zijn vluchtelingen uit Afghanistan.

- Hijltje Vink, **Fazil woont nog in het AaZetCee**

Utrecht: De Banier. 1999. 52 blz.

[6+]

--- Daisy streaming audio. (34 minuten). 1999. Dedicon, Grave.

Fazil is 7 als hij met zijn familie vlucht uit Afghanistan. Sindsdien woont hij in een Asielzoekerscentrum in Nederland. Informatieve prentvertelling.

- Helen Vreeswijk, **Eerwraak**

-- Antwerpen: Manteau. 2008. 342 blz.

-- Houten: Van Goor. 2016. 302 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio (09 uur, 14 minuten). 2009. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2016.

De Nederlandse Sam (17) en de Nederlands-Afghaanse Letiva (16) worden verliefd op elkaar. Maar een niet-moslimjongen is voor Letiva verboden. Als Letiva van huis wegloopt, beginnen de problemen pas echt.

- Christina Wahldén, **Je leven op het spel**

Oorspr. titel: Med livet som insats. Helsingborg: Nypon Förlag AB, 2016.

Vert. uit het Zweeds: Paulette van der Voet.

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2016. 53 blz.

Het broertje van Lea wil ook naar Nederland vluchten, maar op de boot van Libië naar Lampedusa breekt brand uit. Verhaal in korte zinnen en makkelijke woorden.

- Christina Wahldén, **Naar de top**

Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2018. 41 blz.

Een meisje droomt van een loopbaan als directeur van een school, maar voorlopig moet ze elke dag een uur lopen om onderwijs te krijgen in Afghanistan. Verhaal in makkelijke woorden en korte zinnen.

- Rein van der Wiel, **Amir**

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij B.V. 2019. 181 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (3:43:00). 2020. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2019.

Amir (12) heeft een Nederlandse moeder en heeft zijn vader, een Afghaanse vluchteling, nooit gekend. Voor een schoolopdracht gaat Amir op zoek naar zijn vader, doet hij onderzoek naar jihadisme en schakelt hij 'Spoorloos' in. Verhaal met meerdere eendes.

- Jeanette Winter, **De geheime school**

Een echt gebeurd verhaal uit Afghanistan.

Antwerpen: De Vries-Brouwers. 2011. 40 blz.

[7+]

Waargebeurd verhaal waarin Nasreen niet meer wil praten, sinds de soldaten haar vader meenamen. Haar oma brengt haar naar een geheime school voor meisjes in de hoop dat Nasreen weer vrolijk wordt. Prentenboek met omkaderde acrylschilderingen in kleur.

De rode koffer

Ill. Carmen Groenefelt.

Eindhoven: DATO. 2016. 135 blz.

[9+]

Bundeling van twintig verhalen over Afghaanse kinderen in Nederland of Afghanistan. Steeds speelt een rood koffertje een rol. Uitgave naar aanleiding van de actie Een betere toekomst begint bij kinderboeken van Save the Children en de Nationale Postcode Loterij Nederland, waarbij een schrijfwedstrijd werd georganiseerd en boekenpakketten werden verspreid in Afghanistan.

BIRMA

- Bert Wiersema, **Leven achter prikkeldraad**

Heerenveen: Columbus. 2008. 90 blz.

[11+]

--- Daisy streaming audio (03 uur, 03 minuten). 2009. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2011.

Poh (11) is samen met zijn familie vanuit Birma naar Thailand gevlucht. Soldaten hebben hun dorp verwoest. Saw Po Poh komt in een vluchtelingenkamp terecht. Uitgave in samenwerking met Tear, ZOA-Vluchtelingenzorg en Woord en Daad.

CAMBODJA

- **Kinderen op de vlucht**

Den Haag: Stichting Vluchteling. 1986. 28 blz.

[11+]

De 12-jarige Dy is met zijn familie uit Cambodja gevlucht om te ontkomen aan het geweld. Zij wonen nu in een vluchtelingenkamp in Thailand en proberen alles te doen om weer terug te keren in de vrije wereld.

CHINA

(Zie ook: (Auto-)biografische publicaties)

- Alice van de Geest & Sioe Jeng Tsao, **Feest bij Winki**

Antwerpen: Studio Sesam. Maart 2024. 24 blz.

Vanavond is het groot feest! Winki helpt versieren en poetsen. Haar knuffel Draakje moet ook schoon. Maar Draakje vliegt weg. Winki doorzoekt het grote huis, maar geen spoor van Draakje totdat op straat de grote optocht begint! Een feestelijk prentenboekje voor de allerkleinsten met aandacht voor tradities tijdens Chinees Nieuwjaar.

INDIA

- Herman Van Campenhout, **Koning Jano**
III. Veerle Derave.
Leuven: Davidsfonds/Infodok-kinderboeken. 2002. 82 blz.
[9-11]

Inge neemt het op voor haar Indiase vriendje Jessy die het land dreigt te worden uitgezet.

MOLUKKEN

- Martine Letterie & Karlijn Stoffels, **Dwars door de storm**
Amsterdam: Leopold. 2014. 140 blz.
[10+]

In 1953 gaat de Molukse Jacob met zijn familie in Groningen wonen. Hij leert op school Tjakkie kennen en ze worden vrienden. Beiden hebben een droom waar hun ouders niet achter staan.

- Ada Lilipaly-de Voogt, **De boom vol schatten**
Vertellingen uit de Molukken.
Utrecht: Steunpunt Educatie Molukkers. 1993. 344 blz.
[10+]

Bundel korte verhalen uit de Molukken. Bevat zwart-witte pentekeningen.

- Gerard Sonnemans, **De onvoltooide reis**
Boxmeer: Uitgeverij Menuet. 2021. 119 blz.
[10+]

In 1951 wordt een aantal Molukse gezinnen ondergebracht in een kamp in Gennep. De jongens Buang, Boetje en Semmy denken dat het voor even is. Intussen proberen ze zich te vermaken en te wennen aan het leven in Nederland. Met achtergrondinformatie over de geschiedenis van de Molukkers.

- Bert Tahitu, **Zoals oma altijd zei...**
Verhalen uit de Molukse wijk.
Tekeningen van Robin Hilt.
Utrecht: Landelijk Steunpunt Educatie Molukkers. 2006. 48 blz.
[10+]

Deze 29 verhalen verschenen eerder in de rubriek 'Wat betekent... ' van het cultureel magazine Marinjo van het Landelijk Steunpunt Educatie Molukkers. Uitgangspunt waren Molukse uitdrukkingen, spreekwoorden of gezegden waarvan de betekenis duidelijk wordt gemaakt in de korte verhalen.

- Jan de Zanger, **Desnoods met geweld**
Amsterdam: Leopold. 1986. 132 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio (05 uur, 17 minuten). 1989. Dedicon, Grave.
--- Vert. in Deens (1988); Duits (1995); Hongaars (1991).

Een Moluks meisje wordt op haar middelbare school bedreigd door een groep racistische jongeren, maar samen met haar vriend verzet ze zich fel.

NOORD-KOREA

- Eeuwoud Koolmees, **Het leugenparadijs**
Vierhouten: Uitgeverij Mes. 2011. 142 blz.
Uitgave in samenwerking met de Stichting Open Doors.
[15+]

De Noord-Koreaanse Suk-hi (14) vertelt thuis dat de vader van haar vriendin kritisch is over de Grote Leider. Dat heeft nare gevolgen, waardoor Suk-hi wordt gedwongen om Noord-Korea te ontvluchten.

- Hyeonseo Lee & David John, **Meisje met zeven namen**
Amsterdam: The House of Books. 2015. 382 blz.
[17+]

Hyeonseo Lee vertelt over haar leven in Noord-Korea, een totalitaire staat waarin propaganda, terreur en corruptie het leven bepalen. Als ze 17 jaar is, vlucht ze via China naar Zuid-Korea. Met katern zwart-witfoto's.

PAKISTAN

(Zie ook: (Auto-)biografische publicaties)

- H.N. Khan, **Buiten het veld**
Ver. Dennis Keesmaat.
Amsterdam: Querido. Augustus 2022. 320 blz.
[13+]

De Canadees-Pakistaanse schrijver Khan laat het boek spelen in het soort wijk waar hij zelf opgroeide. De 15-jarige Fawad gaat naar de moskee, praat af en toe met een imam en doet aan de ramadan. Verder is Fawad vooral bezig met school, meisjes en zijn basketbalcarrière. Hij wil de eerste Pakistaan in de Amerikaanse profcompetitie worden.

- Gulraiz Sharif, **Ey, luister es!**
Amsterdam: Luitingh-Sijthoff. 2022. 191 blz.
[15+]

--- Ebook. 2022.

Het is zomer en Mahmoud (15) heeft schoolvakantie. Als kind van Pakistaanse ouders die naar Noorwegen zijn gekomen, stelt de zomervakantie helaas niet veel voor: 'Zomervakantie, ja daag! Heerlijk heerlijk voor Noorse Noren, maar ik garandeer je niks heerlijk voor ons buitenlanders zonder poen.'

SRI LANKA

- Anuk Arudpragasam, **Het verhaal van een kort huwelijk**
Oorspr. titel: The story of a brief marriage. New York: Flatiron Books, 2016.
Vert. Hien Montijn.
Amsterdam: De Bezige Bij. 2017. 204 blz.
[17+]

--- Daisy-rom. (7:00:00). 2019. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2017.

Hoofdpersoon Dinesh is op de vlucht voor de burgeroorlog in Sri Lanka. Hij raakt alles en iedereen kwijt en belandt in een vluchtelingenkamp. Daar wordt hij door een man gevraagd om met zijn dochter Ganga te trouwen, in de hoop dat ze dan met rust zou worden gelaten door andere mannen.

TIBET

- Bodil Hagbrink, **Tenzin uit Tibet**
Haarlem: Gottmer. 1990. 44 blz.
[10+]

Tenzin en haar familie wonen in een vluchtelingenkamp in Nepal. Haar ouders moesten Tibet verlaten, nadat de Chinezen het land waren binnengevallen. Prentenboek met kleurige, naïeve schilderijen.

- Natalie Righton & Ton Koene, **Gevlucht uit Tibet**
Rotterdam: Lemniscaat. 2008. 128 blz.
[10+]

Vijf kinderen, die gevlucht zijn uit verschillende werelddelen, vertellen over het leven dat ze eerst hadden, de gevaren van de vlucht en hun huidige leven

VIETNAM

- Chris De Stoop, **Wanneer het water breekt**
Amsterdam: De Bezige Bij. 2018. 283 blz.
[16+]

--- Daisy streaming audio. (7:38:00). 2020. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2018.

Geschiedenis van de vluchtelingen die na 1975 uit Vietnam vertrokken, aan de hand van de lotgevallen van een familie die in België belandde.

- Carolin Philipps, **Waterbuffels zie je hier niet**
's-Hertogenbosch: Katholieke Bijbelstichting.1993. 147 blz.

Een 16-jarige Vietnamese bootvluchteling heeft veel aanpassingsmoeilijkheden in Duitsland waar de vreemdelingenhaat toeneemt.

- Willy Spillebeen, **Een pluusje van de zee**
Antwerpen: Houtekiet. 1989. 143 blz.

--- Daisy-rom (06 uur, 30 minuten). 1990. Dedicon, Grave.

Levensverhaal van een jonge Vietnamees, die als bootvluchteling zijn land verlaat en na veel omzwervingen en gruwelijke belevenissen tenslotte in België terecht komt.

- H. Velvis, **Vlucht naar de vrijheid**
Groningen: De Vuurbaak. 1983. 71 blz.

--- Daisy-rom (02 uur, 10 minuten). 2004. Dedicon, Grave.

Een 14-jarige Vietnamese jongen probeert, met vele anderen, per boot onder afschuwelijke omstandigheden zijn land te ontvluchten.

- Ina de Vries-van der Lichte, **Redders op zee**
Kampen: Kok Voorhoeve. 1991. 72 blz.

Tom, de stuurman van een baggerschip, vertelt over zijn tocht naar Hongkong. Tijdens die reis komt hij op zee een bootje met Vietnamese vluchtelingen tegen.

LATIJS AMERIKA

ANTILLEN & CURACAO

- Roland Colastica, **Vuurwerk in mijn hoofd**
Amsterdam: Uitgeverij Leopold. Juni 2012. 140 blz.

--- Daisy streaming audio (04 uur, 23 minuten). 2019. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2012.

--- Vert. in Deens.

- Miep Diekmann, **De boten van Brakkeput**
Ill. Jenny Dalenoord.
Den Haag: H.P. Leopolds Uitgeversmij. 1956. 147 blz.
[10+]

Bekroond door de Commissie voor de propaganda van het Nederlandse boek met de prijs voor het beste kinderboek in 1956.

Matthijs woont op een plantage op Curaçao. Hij krijgt een jol voor zijn verjaardag. Daarmee vertrekt hij naar een geheimzinnig eilandje, waar volgens de inlanders veel onheil vandaan komt.

- Bernadette Heiligers, **Van zo ver gekomen**
Haarlem: Uitgeverij In de Knipscheer. Oktober 2021. 138 blz.

De tienjarige Dominicaanse Dini blijft na een tragisch ongeluk alleen achter bij een gezin op Curaçao. Haar moeder had illegaal voor ze gewerkt, in de hoop om 'uit de afvalbak te klimmen van mensen zoals wij'. Dini neemt het werk stilzwijgend over en probeert de gewoonten te leren van mensen die in haar ogen alles hebben. Niets is echter wat het lijkt.

- Milouska Meulens, **Mondi**
Ill. Hedy Tjin.
Amsterdam: Volt. 2022. 200 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio. (3:30:00). 2023. Dedicon, Gtave.
--- Luisterboek. (3 uur 32 minuten). 2022.

Vier Curaçaose broers verkennen na school een verlaten huis waar een heks schijnt te wonen. Als de broers horen dat ze naar Nederland emigreren, slaan ze uit frustratie iets bij het huis kapot en roepen zo een vloek over zich af. Met gekleurde illustraties.

HONDURAS

- Sander Meij, **Alma**
2500 kilometer op de vlucht.
Utrecht: Blossom Books. 2022. 224 blz.
[15+]

--- Ebook. 2022.

De 15-jarige Alma woont met haar vader en broer in San Pedro Sula, maar drugsbendes krijgen steeds meer de overhand en ze vlucht naar de Verenigde Staten.

SURINAME

- Karin Amatmoekrim, **Het gym**
Amsterdam: Prometheus. 2011. 256 blz.
[16+]

--- Daisy streaming audio. (7:53:00). 2012. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2011.

Sandra Spalburg, een 13-jarige Nederlandse met Surinaamse roots, woont in een grauwe flat in een achterstandswijk. Zij wordt door haar moeder ingeschreven op een chique gymnasium. Daar komt ze in een hele nieuwe wereld terecht. Haar klasgenoten weten niet wat ze aan moeten met Sandra, die geen hobby's heeft, muzikles noch paardrijlessen volgt en al helemaal niet hockeyt.

- Hilli Arduin, Indra Hu, Rose-Marie Maître, Jerrel van Aerde, Karin Lachmising,
Mi Sranan
Nieuwe verhalen uit Suriname: in makkelijke taal.
Amsterdam: Leeslicht. 2020. 80 blz.
[12+]

Vijf verhalen over het dagelijks leven in Suriname. Lees over o.a. een gezin, dat naar Suriname emigreert. En over een jongen die stottert en wordt gepest. Verhaal in makkelijke woorden en korte zinnen. Niveau A2/B1.

- Henk Barnard, **Kon hesi baka**
Bussum: Van Holkema & Warendorf. 1976. 160 blz.

--- Daisy-rom. (5:00:00). 1976. Dedicon, Grave.

Als moeder geld stuurt, vindt Georgien het best moeilijk afscheid te nemen van het leven bij haar oom in Commewijne in Suriname, maar ze krijgt in Holland nieuwe vrienden, die haar wegwijs maken op school en in de buurt.

- Thea Doelwijt, **Op zoek naar Mari Watson**
Tekeningen Aafje Horst.
Baarn: De Fontein. 1987. 72 blz.

Roi is pas vanuit Suriname in Amsterdam komen wonen. Daar probeert hij, als een echte Sherlock Holmes, op alle mogelijke manieren zijn vroegere vriendinnetje Mari terug te vinden.

- Thea Doelwijt, **O Sekoer! Help!**
Amsterdam: Piramide. 2000. 112 blz.
[8+]

Wanneer Martin, een Surinaamse jongen, met zijn oma op vakantie in Frankrijk is, beleeft hij een spannend avontuur.

- Thea Doelwijt, **Stop je hoofd nooit in een spinnenweb**
Assen: Maretak. 2006. 136 blz.
[10+]

Wanneer Isolde in Suriname nieuwe vrienden maakt, ontdekken ze dat vanuit de goudmijn goudklompjes verdwijnen.

- Simon van der Geest, **Het werkstuk of hoe ik verdween in de jungle**
Ill. Karst-Janneke Rogaar.
Amsterdam: Querido. 2019. 392 blz.
[Suriname]
[10+]

--- Daisy-rom.(8:48:00). 2020. Dedicon, Grave.
--- Luisterboek. (7 uur 49 minuten). 2019.
--- Vert. in Frans. (2022)

Eva (12) heeft een andere huidskleur dan haar moeder maar ze weet niets over haar vader. Daarom wil ze haar schoolwerkstuk schrijven over 'biologische vaders'. De zoektocht leidt al gauw naar Suriname. Kan het opsporingsprogramma van televisie haar helpen? Of heeft ze meer aan haar beste vriend Luuk?

- Henna Goudzand Nahar, **De stem van bever**
Ill. van Jeska Verstegen.
Rijswijk: De Vier Windstreken. 2007. 26 blz.
[4+]

Olifant en Varken wonen al jaren op een mooie plek bij de rivier. Op een dag komen ze een vreemd dier tegen, Bever; Olifant en Varken willen niets te maken hebben met Bever en sturen hem weg. Prentenboek met zachtgekleurde, paginagrote illustraties

- Henna Goudzand Nahar, **Lang leve Olifant**
Ill. van Jeska Verstegen.
Rijswijk: De Vier Windstreken. 2009. 28 blz.
[4+]

Als Olifant jarig is, ontdekt hij dat hij er raar uitziet. Daarom heeft hij geen zin om zijn verjaardag te vieren. Zijn vrienden Varken en Bever denken daar heel anders over. Prentenboek met zachtgekleurde, paginagrote illustraties

- Henna Goudzand Nahar, **De Bonistraat**
Met tekeningen van Philip Hopman.
Amsterdam: Uitgeverij Chara. 2014. 69 blz.
[Eerste druk verscheen onder het pseudoniem Amber Nahar.
Amsterdam: Piramide, 1996]
[8+]

Als de bazige mevrouw Bee haar huis niet uit kan, proberen de andere bewoners in de Bonistraat haar man en dochter eens fijn te verwennen.

- Henna Goudzand Nahar & Maarten Streefland, **De vrolijkste verjaardag van Sinterklaas**
Amsterdam: Chara. 2019. 24 blz.
[4+]

Fer mag met Sinterklaas mee als acrobatenpiet. Maar hoe moet het dan met schminken, want zijn huid is al donker. Gelukkig heeft Fer een goed idee, waardoor alle pieten een bijzondere huidskleur krijgen. Prentenboek met paginagrote kleuren-illustraties.

- Henna Goudzand Nahar, **Een vrolijke optocht op Keti Koti**
Tekeningen Brian Elstak.
Amsterdam: Van Holkema & Warendorf. 2023. 85 blz.
[7+]

Bas en zijn Surinaamse vriendin Jume gaan naar Suriname om Keti Koti, het feest dat de slavernij is afgeschaft, te vieren. Eenmaal terug in Nederland willen ze alles uit de kast halen om de Bigi Spikri-optocht tot een succes te maken!

- Albert Helman, **Zomaar wat kinderen**
Haarlem: In de Knipscheer. 1995. 92 blz.

Als een Surinaams jongetje naar Nederland emigreert moet hij erg wennen aan zijn nieuwe omgeving.

- Ismene Krishnadath, **De flaporen van Amar**
Paramaribo: Gowtu Stari Publishing. 1989. 24 blz.

- Ismene Krishnadath, **Nieuwe streken van koniman Anansi**
Paramaribo: Gowtu Stari Publishing. 1989. 48 blz.

- Ismene Krishnadath, **De vangst van Pake Djasidin**
Paramaribo: Publishing Services Suriname. 1992. 15 blz.

Vrije bewerking van een Surinaamse versie van het verhaal van Ernest Hemingway 'The old man en the sea'

- Ismene Krishnadath, **Veren voor de piai**
Panamaribo: Publishing Services Suriname.1992. 141 blz.
[12+]

- Ismene Krishnadath, **B'Anansi keert terug naar de eenentachtigste afslag**
Paramaribo: Cultureel Centrum Suriname. 1997. 51 blz.

- Ismene Krishnadath, **De opdracht van Fodewroko**
Amsterdam: KIT Publishers / Novib. 2001. 190 blz.
[11+]

- Ismene Krishnadath, **De legende van Çakuntela van het Groene Continent**
Paramaribo: Krishnadath. 2004. 311 blz.

- Rehana Lalmahomed, **Hanna vertelt over de slavernij**
Ill. Jurmen Kadosoe.
Zoetermeer: Sampreshan. 2022. 35 blz.
Keerder met: Hanna vertelt over de Hindostaanse immigratie. 33 blz.
[9-15]

Uitgave in samenwerking met Jnan Adhin Instituut ter gelegenheid van 160 jaar officiële afschaffing slavernij en 150 jaar Hindostaanse immigratie in Suriname in 2023.

Hanna (10) vertelt over de geschiedenis van Suriname. Keer het boek om, en kies met welk verhaal je begint: over de slavernij of over de Hindostaanse immigratie. Informatief boek met illustraties in kleur.

- Carry-Ann Tjong-Ayong, **De P van Paramaribo**
Kinderverhalen rond de letter P.
Utrecht: Stichting Vice Versa. 2009. 64 blz.
[6+]

- Julian With, **Land van harmonieuze contrasten?**
Utrecht: With. 1979. 53 blz.

ROMA & SINTI

(Zie ook: Gypsy Life - Illustrations (iisg.nl))

- Enid Blyton, **De Vijf en het geheim van de zigeuners**
Amsterdam: H.J.W. Becht. 1972. 157 blz.
[9+]

--- Daisy-rom. (5:00:00). 1982. Dedicon, Grave.

Vier kinderen en een hond ontdekken tijdens een kampeertocht waarom een groep zigeuners op geregelde tijden naar de Geheimzinnige Hei trekt.

- Inez van Loon, **Mijn zusje**
Amsterdam: Clavis. 2015. 310 blz.
[12+]

--- Daisy streaming audio. (8:15:00). 2015. Dedicon, Grave.

Het Sintimeisje Perla trekt met haar familie door Duitsland. Vanwege de oorlog, vluchten zij naar Nederland. Daar wordt Perla's zusje geboren. Maar ook in Nederland zijn ze niet veilig.

- Lydia Rood, **Opgejaagd**
Amsterdam: Leopold. 2009. 170 blz.
[10+]

--- Daisy streaming audio. (5:09:00). 2010. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2016.

Maira en de rest van het gezin Meinhardt behoren tot de Sinti. Ze trekken rond en verdienen de kost met muziek maken, handlezen en klusjes op het land. Dan breekt de Tweede Wereldoorlog uit.

- Anne Voorhoeve, **Kascha**
Utrecht: Callenbach. 2015. 237 blz.
[12+]

--- Daisy-rom (06 uur, 11 minuten). 2016. Dedicon, Grave.

Kascha (bijna 12,) heeft heimwee. Sinds ze met haar Sinti-familie naar een dorp in Noord-Duitsland is verhuisd, stapelen de problemen zich op. Een hevige sneeuwstorm zet haar wereld op zijn kop.

GESCHIEDENIS

(Zie ook: België; Duitsland)

*Kinderboeken over vluchtelingen voor 1970 gepubliceerd.
(Selectie)*

- L. Huisinga-Scaf, **Een kind uit het kamp**
's-Gravenhage: G.B. van Goor. 1958. 80 blz.

Verhaal over de ouderloze Hongaarse vluchteling Marka, die in een Hollands vluchtelingenkamp terecht komt. Ze krijgt de kans om bij een Hollandse familie te gaan wonen, maar blijft liever bij de Hongaarse familie die haar op de vlucht heeft opgevangen. Na een aantal jaren krijgen ze een woning.

- Jacques Porchat, **De vluchteling**
Eene bladzijde uit de geschiedenis der Fransche omwenteling in 1793.
Nijkerk: Callenbach. 1902. 128 blz.

- René Swartenbroekx, **Jan Scherpoog bij de vluchtelingen**
Averbode: Altiora. 1969. 95 blz.

- P. van der Venen, **De twee vluchtelingen**
Averbode: Robberechts. 1933. 30 blz.

Kinderboeken over vluchtelingen na 1970 gepubliceerd.

- Margriet Cobben, **In de hoofdrol**
De tijd van regenten en vorsten 1600-1700: Spinoza.
III. Magda van Tilburg.
Drunen: Delubas. 2012. 84 blz.

- Luc Hanegreefs, **Vreemdeling**
Alkmaar: Clavis. 2021. 259 blz.
[13+]

1568. Joris en Synken zijn vanuit de Nederlanden naar Engeland gevlucht: Joris uit armoede, Synken met haar ouders vanwege hun protestantse geloof. Als Synken onderweg een mysterieuze brief vindt in hun bagage, raken Joris en Synken betrokken bij een complot en moeten vrezen voor hun leven.

- Marian Hoefnagel, **Vlucht uit Sint-Petersburg**
Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2017. 111 blz.
[12+]

Michail (14) heeft een heerlijk leven in Sint-Petersburg, in 1917. Maar dan begint de Russische Revolutie. Hij moet met zijn moeder en zusjes vluchten, via Moskou naar Parijs. Zijn kindertijd is over. Verhaal in korte zinnen en makkelijke woorden.

- Henk van Kerkwijk, **Het rampjaar**
Toen in de tijd van regenten en vorsten.
Ill. Camila Fialkowski.
Tilburg: Zwijsen, 2004. 91 blz.
[Spinoza]
[10+]

- Martine Letterie, **Scherven in de nacht**
Amsterdam: Leopold. 2006. 144 blz.
[10+]

Na de Kristallnacht (1938) ontvluchtten de vrienden Jacob (12) en David Duitsland. Ze komen in het vluchtelingenkamp Westerbork terecht.

- Martine Letterie, **Escape to New York**
- Martine Letterie, **Vluchtroute New York**
-- Amsterdam: Leopold. 2009. 120 blz.
--Tilburg: Zwijsen. 2012. 108 blz.
[9+]

--- Daisy streaming audio (03 uur, 25 minuten). 2008. Dedicon, Grave.

Wanneer haar familie, Roemeens/joodse vluchtelingen, in 1905 met de boot naar Amerika vertrekt, moet de zieke Hanna achterblijven. Gelukkig verzint haar vriendin Lisa hoe ze misschien toch nog haar familie achterna kan reizen.

- Davide Morosinotto, **De zoon van de zee**
De sage van de familie Da Mar.
Ill. Lucrezia Buganè.
Antwerpen / Kalmthout: Pelckmans. 2024. 391 blz.
[12+]

Pietro is varkenshoeder voor een adellijke familie uit Ateste in het Romeinse Rijk in 542 na Christus. Plots verandert zijn leven voorgoed als een boodschapper het nieuws brengt dat de Hunnen eraan komen. Hij wordt opgeroepen om soldaat te worden. Pietro speelt een belangrijke rol in de oorlog en ook erna als vluchteling

- John Rabou & Jonneke van Wierst, **Meester Erasmus**
Drunen: Delubas. 2012. 93 blz.
[9+]

- Lydia Rood, **Kathelijne van Kenau**
Haarlem: Gottmer. 2013. 208 blz.
[12+]

Haarlem, 1572. De Spaanse bezetter omsingelt de stad. Vluchtelingen vinden onderdak bij Kenau, de moeder van Kathelijne. Kathelijne gaat gebukt onder een enorm schuldgevoel na de dood van haar zusje. Zelfs haar moeder kan haar niet vergeven.

- Rob Ruggenberg, **Offerkind**
Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2020. 294 blz.
[12+]

--- Ebook. 2020.

In de prehistorie slaat in Falwa (de Veluwe) Ain op de vlucht, samen met haar neef Kraai, nadat ze een zwaar misdrijf heeft begaan. Ze willen naar Wasnare aan zee, maar dat wordt een levensgevaarlijk tocht. Ze redden het leven van een baby en trotseren gevaarlijke moerassen, rivieren, grafheuvels en allerlei vijandige personen.

- Ada Schouten-Verrips, **Voorbij de dodendraad**
Barneveld: Gebr. Koster. 2016. 118 blz.
[10+]

Antoine (12) en zijn moeder vluchten tijdens de Eerste Wereldoorlog uit West-Vlaanderen naar Nederland. Ze komen terecht in een vluchtelingenkamp in Nunspeet. In dat kamp probeert Antoine het dagelijkse leven zo goed mogelijk op te pakken.

- Detty Verreydt, **Niet welkom**
Hasselt: Clavis. Juli 2013. 151 blz.
[11+]

1914. De 'Grote Oorlog' is begonnen. Rik woont bij opa en oma, want papa is drie maanden geleden naar het front vertrokken. Zou de oorlog ook komen waar Rik woont? Opa denkt van niet, maar ze zien wel elke dag mensen op de vlucht voorbijkomen.

SLAVERNIJ, RAS & RACISME * (Selectie)

- S. Brand, **De avonturen van Timo**
Oss : St. Black Hero i.o. 2004. 60 blz.

Verhalenbundel waarin Timo, een zwart jongetje, centraal staat. Aanleiding voor deze verhalenbundel was het ontbreken van een donkere held in Nederlandse

kinderboeken. De bundel is tot stand gekomen door de projectgroep Black Hero die de verhalen heeft geschreven.

- Arend van Dam, **De reis van Syntax Bosselman**

Verhalen over de slavernij.

Illustraties: Alex de Wolf.

Houten: Van Holkema & Warendorf. 2018. 298 blz.

[10-14 jaar]

--- Daisy streaming audio. (7:01:00). 2018. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2018.

Syntax vertelt over zijn leven als slaaf in Suriname. Lees ook waarom Nederland in de Gouden Eeuw meedeed met de slavernij. Michiel de Ruyter, Jan Pieterszoon Coen e.a. doen hun verhaal. Met zwart-witfoto's en -tekeningen.

- H. Arnoldus, **Oki en Doki bij de negers**

Harderwijk: De Eenhoorn. 1978. 40 blz.

[6+]

Kinderboek waarin op zeer stereotiepe wijze Afrikanen worden afgebeeld.

- Henna Goudzand Nahar, **Op de rug van Bigi Kayman**

een verhaal over Afi en Kofi en de grote kaaiman...

Met tekeningen van Hedy Tjin.

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2021. 56 blz.

[7+]

--- Daisy streaming audio. (0:29:00). 2022. Dedicon, Grave.

Kofi en Afi en hun ouders werken de hele dag hard op de plantage. Ze zijn de tot slaaf gemaakten van meester Jan. Als hun vader verkocht dreigt te worden, gaan Kofi en Afi op zoek naar het land van de vrije mensen.

- Henna Goudzand Nahar, **Suikerland**

Ill. Renate Siepel.

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2023. 281 blz.

[12+]

--- Daisy-rom. (6:35:00) 2024. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2023.

De Afrikaanse Esi, haar broertje en hun slaaf Lano worden ontvoerd en komen terecht op een slavenschip dat hen naar een suikerplantage aan de andere kant van de oceaan brengt. Met kleurenillustraties.

- Yaa Gyasi, **Weg naar huis**

Oorspr. titel: Homegoing. New York : Alfred A. Knopf, 2016.

Vert. Nicolette Hoekmeijer.

Amsterdam: De Bezige Bij. 2017. 398 blz.

[16+]

--- Daisy streaming audio. (12:48:00) 2028. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2017.

Over twee zussen, twee continenten en drie eeuwen. In een Asante dorp in het achttiende-eeuwse Ghana wordt Effia uitgehuwelijkt aan een rijke Engelse slavendrijver. Haar halfzus Esi wordt gevangengenomen, verkocht als slaaf en naar Amerika gebracht. Acht generaties lang volgt het boek de nakomelingen van Effia en Esi, in Ghana (de stammenstrijd en de opstand tegen de kolonisatie) en de Verenigde Staten (de plantages, de Burgeroorlog, de massamigratie van zwarten naar Harlem).

- Dalilla Hermans, **Brown girl magic**

Ill. Fatinha Ramos.

Antwerpen: Davidsfonds / Infodok. 2018. 27 blz.

Nederlands / Engels.

[7+]

Noen is uitgescholden omdat ze een donkere huid heeft. Als ze thuis moet huilen, vertelt ze haar zus wat er is gebeurd. Die verzekert haar dat ze goed is zoals ze is en dat bruine meisjes bijzonder zijn. Prentvertelling met warmgekleurde illustraties met gouden accenten en tweetalige tekst op rijm.

- Joyce Pool, **Sisa**

-- Rotterdam: Lemniscaat. 2002. 173 blz.

-- Den Bosch: Malmberg. 2004. 196 blz.

Met literatuur opgaven, bio- en bibliografische gegevens en kritisch commentaar.

--- Daisy streaming audio. (5:29:00). 2004. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2023.

De slaaf Kwasi helpt de plantersdochter Map te ontvluchten als de Fransen in 1712 rovend en moordend door Suriname trekken.

- Rob Ruggenberg, **Piratenzoon**

Amsterdam: Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij. 2017. 327 blz.

[12+]

--- Daisy-rom. (8:41:00). 2018. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2017.

--- Luisterboek. (8 uur 40 minuten0). 2019.

Zain is de zoon van een Marokkaanse piraat en groeit op in een harem in Marokko. Als hij naar Istanboel vaart, wordt het schip veroverd door Spanjaarden. Zain moet werken als galeislaaf en komt terecht in Zeeland, waar de Tachtigjarige Oorlog woedt.

- Dolf Verroen, **Hoe mooi wit ik ben**

Ill. Martijn van der Linden.

Amsterdam: Leopold. 2020. 72 blz.

Oorspr. titel; Slaaf kindje slaaf. Rotterdam: Guijs, 2006.

[11+]

Maria (ik-figuur) krijgt op haar twaalfde verjaardag een jonge slaaf cadeau. Zij kan met hem doen en laten wat ze wil.

Bekroond met de Gustav-Heinemann-Friedenspreis en de prestigieuze Deutscher Jugendliteraturpreis.

- Robert Vuijsje, **Alleen maar stoute kinderen**

Ill. Heleen Brulot.

Amsterdam: Leopold. 2014. 24 blz.

[4+]

Prentenboek. Sammie en Daantje spelen Sint en Piet. Maar Sint is saai, ze willen allebei liever pieten zijn. Wat voor kleur zullen ze kiezen? En wat kunnen ze nog meer kleuren?

TWEEDE WERELDOORLOG

(Selectie)

Anne Frank

(Selectie)

- Anne Frank, **Het Achterhuis**

Dagboekbrieven 12 juni 1942-1 augustus 1944.

-- Amsterdam: Contact. 1947.

-- Amsterdam: Prometheus. 2016. 302 blz. (79^e druk)

[12+]

--- Daisy streaming audio. (11:33:00). 2016. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2009/2022.

--- Luisterboek. 2007/2012.

--- Vert. in Engels; Armeens; Azerbeidzjaans; Bulgaars; Catalaans; Chinese talen; Deens; Duits; Esperanto; Estisch; Fins; Frans; Grieks; Hebreeuws; Hongaars; Indonesisch; Italiaans; Japans; Koreaans; Noors; Oekraïens; Papiaments; Perzisch (Farsi); Pools; Portugees; Roemeens; Moldavisch; Russisch; Servisch; Sloveens; Slowaaks; Spaans; Tsjechisch; Turks; Vietnamees; Westerlauwers Fries; Zweeds.

Anne Frank, een joods meisje, dat in de Tweede Wereldoorlog met haar ouders, zusje en anderen ondergedoken is in een achterhuis op een Amsterdamse gracht, schrijft in haar dagboek over alles wat haar van haar 13e tot haar 15e jaar bezighoudt.

- **Anne Frank**

Haar leven in brieven.

Amsterdam: Anne Frank Stichting. 2006. 63 blz.

[11+]

Aan de hand van brieven en foto's wordt een beeld gegeven van het leven van Anne Frank, die vier jaar was toen ze naar Nederland verhuisde. Daarnaast maken we kennis met vijf jongeren die ook, om heel verschillende redenen, in een ander land een nieuw leven begonnen. Met foto's in kleur en zwart-wit.

- Ernie Colon & Sid Jacobson, **Het leven van Anne Frank**

De grafische biografie.

Oosterhout: Uitgeverij L. 2020. 159 blz.
[13+]

In de vorm van een ballonstrip wordt verteld over het leven van het joodse meisje Anne Frank, waarvan het dagboek na de Tweede Wereldoorlog bekend werd.

- Maha Hassan, **Dromen over Anne Frank**
Roman.
Amsterdam: Uitgeverij Jurgen Maas. 2022. 176 blz.

Een Syrisch-Koerdische schrijfster verblijft op uitnodiging in het huis van de familie Frank in Amsterdam, raakt in dialoog met Anne en merkt dat ze eerst naar Ramallah moet reizen om haar verslag over de periode in Amsterdam af te kunnen ronden.

- Marian Hoefnagel, **Mijn naam is Anne**
Dagboekbrieven van Anne Frank: in makkelijke taal.
Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2021. 111 blz.
[10+]

- Marian Hoefnagel, **Anne Frank**
in het Nederlands en het Pools; w języku Holenderskim i Polskim.
Vertaald uit het Nederlands door Eliza Malinowska-Szacoń; redactie en vormgeving: Eenvoudig Communiceren; tłumaczyła [z holenderskiego] Eliza Malinowska-Szacoń.
Amsterdam: Uitgeverij Eenvoudig Communiceren. 2022. 113 blz.
[12+]

Anne Frank vlucht in de Tweede Wereldoorlog naar Amsterdam. Ze duikt onder in het Achterhuis. Hoe zag haar leven eruit voor, tijdens en na de jaren in het Achterhuis? Verhaal in korte zinnen en makkelijke woorden. Leesniveau A1/A2.

- Sveta Dorosheva & Maria Isabel Sánchez Vegara, **Van klein tot groots**
Anne Frank.
Oorspr. titel: Anne Frank. Barcelona : Alba Editorial, s.l.u.. (Pequeña y grande)
Rijswijk: De Vier Windstreken. Januari 2019. 32 blz.
[6+]

--- Daisy-rom. (0:13:00) 2023. Dedicon, Grave.

Prentenboek over het leven van Anne Frank (1929-1945). Met zwart-wit kleurenillustraties.

- Menno Metselaar & Piet van Ledden, **Alles over Anne**
Het levensverhaal van Anne, met antwoorden op veelgestelde vragen en prachtige tekeningen van Huck Scarry.
Amsterdam: Anne Frankstichting. 2017. 40 blz.

- Janny van der Molen & Martijn van der Linden, **Buiten is het oorlog**
Anne Franks vrienden en vriendinnen.
Ill. Martijn van der Linden.
Amsterdam: Ploegsma. Februari 2022. 304 blz.
[10-12]

Ook verschenen als: Janny van der Molen & Martijn van der Linden, **Vergeet mij niet**

- Melissa Müller, **Anne Frank**

De biografie.

Oorspr. titel: Das Mädchen Anne Frank. (1998)

Vert. Gerda Meijerink.

Nawoord Miep Gies.

Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker. September 1998. 306 blz.

- David Polonsky & Ari Folman, **Het Achterhuis**

Amsterdam: Prometheus. 2017. 153 blz. [12+]

Stripbewerking van het beroemde dagboek van Anne Frank.

- Hans Ulrich, **Wie was Anne Frank?**

Haar leven, het Achterhuis en haar dood.

Een beknopte biografie voor jong en oud.

Laren: Verbum. 2010. 128 blz.

[13+]

- Aukje Vergeest, **Anne Frank in het Achterhuis**

Wie was wie?

Amsterdam: Uitgeverij Rainbow bv. 2014. 174 blz.

[15+]

Korte portretten van Anne Frank, de andere onderduikers in het Achterhuis en hun helpers. Met veel foto's in kleur en zwart-wit.

Tweede Wereldoorlog

- Thomas Harding, **Het huis aan het meer**

Oorspr. titel: The house by the lake. London: Windmill Books, 2015.

Vert. Mechtild Claessens.

Utrecht: Veltman Uitgevers. 2020. 42 blz.

[9+]

Lang geleden woonde een liefdevol joods gezin in een vakantiehuisje bij Berlijn. Totdat boze mannen vertelden dat ze eruit moesten. Daarna woonden er een nazicomponist, oorlogsvluchtelingen en een Stasi-informant. Er was toen ook een wereldoorlog en de Berlijnse Muur werd gebouwd. Prentenboek met grimmige kleurenillustraties met een waargebeurd verhaal.

- Abel Herzberg, **Mirjam**

ill. Mance Post.

Amsterdam: Querido. 1985. 95 blz.

- Louise Jacobs, **We hebben Mutti nooit meer gezien**

Hilversum: Uitgeverij Verbum. 2019. 69 blz.

[12+]

--- Ebook. 2019.

Luise (destijds 6) vertelt hoe ze in de Tweede Wereldoorlog door haar moeder in Duitsland op de trein is gezet naar Nederland. Ze komen in een internaat terecht. Zien ze hun moeder ooit weer terug? Waargebeurd verhaal met zwart-witfoto's.

- Lex Kater, **Het geheim van Adderhorst**
Geluk en verdriet van een joodse familie.
Wezep: Uitgeverij de Kunst. 2011. 111 blz.
[10+]

Lex Kater vertelt hoe hij tijdens de Tweede Wereldoorlog als Joods jongetje van vier moest onderduiken voor de Duitsers. Waargebeurd verhaal met zwart-witfoto's en -tekeningen.

- Martine Letterie, **Hanna's reis**
Amsterdam: Leopold. Januari 2012. 144 blz.
--- Ebook. 2012.

Aangrijpende oorlogsroman over de puberende Hanna in een tehuis voor joodse kinderen. Is ze daar wel veilig?

- Martine Letterie, **Eenzaam in de oorlog.**
Amsterdam: Leopold. Maart 2015. 144 blz.
[11-14]

Over Ed van Thijn.

- Martine Letterie, **Kinderen met een ster**
Amsterdam: Leopold. 2016. 88 blz.
[5+]

Rosa, Klaartje en Leo zijn doodgewone kinderen, totdat ze een ster moeten dragen. Bijna dertig korte verhalen over zes jonge Joodse kinderen die in de Tweede Wereldoorlog in kamp Westerbork terecht kwamen. Met sfeervolle kleurenillustraties.

- Martine Letterie, **Wij blijven bij elkaar**
Amsterdam: Leopold. Mei 2023. 320 blz.
[13-15]

Het bijzondere verhaal van de joodse familie Birnbaum, verteld door Zilveren Griffelwinnaar Martine Letterie.

- Jessy Marijn, **Op de vlucht**
Met tekeningen van Geert Vervaeke.
Wielsbeke: De Eenhoorn. 2005. 199 blz.
[10+]

De 10-jarige Jo moet in de meidagen van 1940 met haar familie van België naar Frankrijk vluchten.

- Marga Minco, **Kijk 'ns in de la**
Amsterdam: De Bezige Bij. 1963. 53 blz.

- Marga Minco, **De verdwenen bladzij**
Verhalenbundel voor kinderen.

Tekeningen The Tjong Khing.
Amsterdam: Bert Bakker. 1994. 74 blz.

- Ruta Sepetys, **Zout van de zee**

Oorspr. titel: Salt to the sea. Philomal Books, 2016.

Vert. Aleid van Eekelen-Benders.

Amsterdam: Uitgeverij Luitingh-Sijthoff. 2016. 411 blz.

[14+]

--- Daisy streaming audio. (8:12:00). 2016. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2016.

Het aangrijpende verhaal van drie jongeren (uit Polen, Pruisen & Litouwen) die moeten vluchten voor hun leven tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ze hebben alle drie hun eigen drijfveren om de tocht te ondernemen en hebben al heel wat meegemaakt door de verwoestende oorlog. De paden van deze jongeren kruisen elkaar en ze zetten hun tocht samen voort, bijgestaan door andere vluchtelingen.

- Annika Thor, **Een eiland in zee**

Oorspr. titel: En ö i havet. Stockholm: Carlsen Bokförlag. 1996.

Vert. Emmy Weehuizen-Deelder.

Rotterdam: Lemniscaat. 2000. 206 blz.

[11+]

--- Daisy streaming audio (06 uur, 30 minuten). 2002. Dedicon, Grave.

Nelli en Steffi, twee joodse meisjes, vluchten in 1939 van Wenen naar een klein Zweeds eiland; vooral Steffi kan maar moeilijk wennen.

- Annika Thor, **Op open water**

Rotterdam: Lemniscaat. 2002. 207 blz.

[12+]

Nadat in 1945 de oorlog eindelijk voorbij is, maken de uit Oostenrijk gevluchte joodse zusjes Steffi en Nelli zich zorgen over hun familie en over hun toekomst: in het gastland Zweden of in hun geboorteland.

- Rian Verhoeven, **Een zomerdag in 1942**

14 juli 1942, de dag voorafgaand aan de eerste deportatie van joden uit Amsterdam.

Amsterdam: Piramide. 1995. 96 blz.

- Anne Voorhoeve, **Liverpool Street**

Oorspr. titel: Liverpool Street. Ravensburger Buchverlag, 2007.

Vert. Hilke Makkink.

– Kampen/ Utrecht: Callenbach. 2010. 518 blz.

-- Leuven: Davidsfonds/Infodok. 2010. 518 blz.

[15+]

--- Daisy streaming audio. (14:51:00). 2011. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2012.

Franziska's ouders zijn protestanten met joodse voorouders. Ze wonen in Berlijn en beseffen dat het steeds onveilig wordt in Duitsland. Het is 1938: Zij zien geen kans op tijd te vluchten. Ziska, 10 jaar oud, gaat met een van de kindertransporten naar het buitenland. Ze belandt in Londen bij de orthodox-joodse familie Shepard.

RELIGIE

(Selectie)

- Faroek Achour & Senad Alić (tekeningen), **Wij vertellen je het mooiste verhaal**
Koranvertellingen.

Amsterdam: Bulaaq. 2004. 63 blz.

- Samira Ahmed, **Ingesloten**

Oorspr. titel: Internment. Little, Brown and Company. (2019)

Vert. Merel Leene.

Utrecht: Blossom Books. 2019. 335 blz.

[15+]

--- Daisy-rom. (11:13:00).2019. Dedicon, Grave.

--- Ebook. 2019.

Layla (17) en haar ouders worden opgepakt en opgesloten in kamp Mobius, een interneringskamp voor Amerikaanse moslims. Alles en iedereen wordt er in de gaten gehouden. Met gevaar van eigen leven komt ze in opstand. Kan een tienermeisje een revolutie ontketenen?

- S.K. Ali, **Liefde van A tot Z**

Oorspr. titel: Love from a to z. New York: Salaam reads, 2019.

Vert. Gerdien Beelen.

Amsterdam: Van Goor. 2020. 352 blz.

[15+]

--- Daisy-rom. (9:06:00). 2021. Dedicon, Grave.

Zayneb (18) wordt als moslima vaak geconfronteerd met racisme. Door een incident met een islamofobe leraar, wordt ze geschorst. Boos vertrekt ze naar een tante in Qatar. Onderweg ontmoet ze Adam (18), die zijn eigen problemen heeft en bovendien een groot geheim meedraagt. Toch ontstaat tussen hen iets bijzonders.

- Emma Damon, **Geloof jij wat ik geloof?**

Oospr. titel: All kinds of beliefs. London: Tango Books, 2000.

Amsterdam: Sjaloom. 2005. 12 blz.

[5+]

Pop-upprentenboek, waarin wordt uitgelegd dat kinderen verschillende godsdiensten kunnen hebben en waarin ze leren hoe ze daarmee om moeten gaan.

- Charlotte Guillain, **Islamitische cultuur**

Oorspr. titel: Islamic culture. Capstone Global Library, 2013. (Global cultures).

Vert. Karin Beneken Kolmer.

Etten-Leur: Corona, Ars Scribendi Uitgeverij. 2014. 48 blz.

[12+]

Hoe vieren moslims de geboorte van een baby? Wat zijn de vijf zuilen van de islam? Kennismaking met de cultuur van moslims, met aandacht voor o.a. diverse kunsten, het geloof en gebruiken. Met tijdslijn en kleurenfoto's.

- Tahar Ben Jelloun, **Papa, wat is een moslim?**

Vert. uit het Frans Zsuzsó Pennings.

Breda: De Geus. 2002. 89 blz.

In gesprekken met zijn kinderen vertelt de Franse schrijver van Marokkaanse afkomst over de islam en de Arabische cultuur. In gesprekken met zijn kinderen vertelt de Franse schrijver van Marokkaanse afkomst over de islam en de Arabische cultuur.

- Jannie Koetsier-Schokker, **Fátima en Naomi**

Apeldoorn: Uitgeverij de Banier. 2020. 116 blz.

[8+]

--- Ebook. 2020.

Lieke (10) raakt bevriend met twee meisjes: Fátima die in het asielzoekerscentrum woont en Naomi die gepest wordt omdat haar vader in de gevangenis zit. Als de meisjes voor de Heere Jezus kiezen, komen ze in de problemen. Lieke helpt hen.

- Isabelle de Ridder, **Ramadan en Suikerfeest**

Tekeningen: Annette Links.

Groningen: Noordhoff Uitgevers. 2016. 24 blz.

[7+]

Ramadan is een belangrijke maand voor moslims. Zo lang het licht is, eten en drinken ze niets. Lees hoe is het om dat te doen en wat het Suikerfeest is. Prentvertelling met grote kleurenfoto's en tekeningen.

- Sabine Wassenberg & Kamel Essabane, **De zoon van de gazelle**

Een filosofische vertelling gebaseerd op een beroemd verhaal uit de twaalfde eeuw van Ibn Tufayl.

Oorspr. titel: Happy ibn Yaqzan, geschreven door Ibn Tufayl (ca. 1105-1185).

Ill. Karuna Wirjosemito.

Rotterdam: De Meent Uitgeverij. 2022. 88 blz.

[10+]

Een jongen groeit op op een onbewoond eiland, waar hij wordt opgevoed door een gazelle. Hij gaat in zijn eentje op ontdekkingsstocht en krijgt inzicht in de grote levensvragen. Met gekleurde illustraties.

ONGEDOCUMENTEERD, UITGEPROCEDEERD & MENSENHANDEL

(Zie ook: Afghanistan, Ghana.)

- Annemarie Bon, **Free run**

Amsterdam: Moon. 2016. 190 blz.

[13+]

--- Daisy streaming audio. (6:01:00). 2016. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2016.

De moeder van Ward (15) wordt Nederland uitgezet, omdat ze hier illegaal verblijft. Ward gaat op zoek naar zijn biologische vader, ook al waarschuwt iedereen hem voor diens criminele praktijken.

- Nicole Boumaâza, **In de ban van de onbekende**
Berchem: Averbode. 2002. 70 blz.

Een verhaal over loze beloftes, prostitutie en uitbuiting door meedogenloze mensenhandelaars.

- Rien Broere, **Verstoppertje**

Ill. Wibke Brandes.

Leuven: CEGO (Centrum voor ervaringsgericht onderwijs). Tweelingboeken. 2002.
60 blz.

Samira en Imke zijn al een paar jaar dikke vriendinnen. Op een dag komt er iemand van de gemeente bij Samira thuis. Hij vertelt dat haar familie het land uit moet, terug naar Marokko. Er is niets tegen te doen, zegt hij. Het staat in de wet. Imke en alle kinderen van haar klas worden heel boos. Ze snappen niet dat zoiets zomaar kan. Ze gaan actie voeren! Zal het lukken ervoor te zorgen dat Samira toch mag blijven?

- Gerda van Gelderen, **Ramil**

Het verhaal van een illegaal.

Rjswijk: Ter Laeck. 1995. 60 blz.

Als een Ghanese man in Nederland geen asiel krijgt, loopt hij weg uit het opvangcentrum. Verhaal in korte zinnen en gemakkelijke woorden.

- Gonneke Huizing, **Casablanca girl**

Haarlem: Holland. 2013. 141 blz.

[13+]

--- Ebook. 2013.

Nadia (15) wordt verliefd op Karim. Op een dag biecht hij op dat hij gaat trouwen. Voor Nadia regelt hij een reis naar Nederland. Maar daar gaat het helemaal mis.

- Marja Kema, **De grenzeloze kus**

Tielt: Lannoo. 2005. 151 blz.

[12+]

Michail zou wel altijd dicht in de buurt van Kasja willen zijn, maar hij is als vluchteling in Nederland beland en de asielaanvraag van zijn ouders is afgewezen. Michail vreest dat ze het land uit moeten.

- Hein Klompmaker, **Marloek, Oek en anderen**

Beilen: Het Drentse Boek. 2009. 74 blz.

[10+]

Het Chinese meisje Marloek woont al jaren in Drenthe, maar nog steeds is er geen verblijfsvergunning. In het Hunebedecentrum in Borger krijgt ze contact met de jongen Oek, bewoner van Drenthe in de steentijd.

- Coen de Kort, **Moord en dat soort dingen**

Amsterdam: Clavis. 2016. 165 blz.

[12+]

--- Daisy streaming audio. (4:44:00). 2017. Dedicon, Grave.

Ahmed is illegaal in Nederland en wordt onder zijn hoede genomen door de crimineel Leo Meijer. Zo komt Ahmed onbedoeld terecht in de criminele wereld en in allerlei gevaarlijke situaties.

- Xavier Laurent-Petit, **De zoon van de berentemmer**

Oorspr. titel: Le fils de l'Ursari. Paris: l'ecole des loisirs, 2016.

Vert. Leny van Grootel.

Amsterdam: Ploegsma. 2022. 264 blz.

[12+]

--- Ebook. 2022.

Als hun auto kapot gaat, besluiten Ciprian en zijn familie de beer waarmee ze optreden vrij te laten en met behulp van een mensensmokkelaar naar Parijs te reizen. Daar blijkt het leven niet zo rooskleurig als gehoopt, maar Ciprian ontdekt een onverwacht talent dat hen wellicht uit de problemen kan helpen.

- Petra Messelink, **Zoute tranen & zoete koek**

Heerenveen: Columbus. 2012. 82 blz.

[10+]

--- Daisy streaming audio. (2:24:00). 2012. Dedicon, Grave.

Als de regering beslist dat Lottes vriend Samir uit Nederland moet vertrekken, komt Lotte (12) in actie.

Uitgave in samenwerking met Werkgroep Christelijke Kinderboeken in het kader van de Christelijke Kinderboekenmaand 2012.

- Folkert Oldersma, **Allen voor één**

Brit en Boris 3

Ill. Frodo de Decker.

Amsterdam: Clavis. November 2022. 162 blz.

[9+]

Het derde boek over durfallen Brit en Boris; nu rond het actuele thema mensensmokkel! Een ontvoering! Boris en Brit zien hoe twee mannen hun leeftijdgenoot Tuan meesleuren. Ze weten de jongen te bevrijden uit de handen van deze meedogenloze mensensmokkelaars, maar dan begint het avontuur pas echt.

- Jaap Slingerland & Steve Tasane, **Kind i**
Utrecht: KokBoekencentrum Uitgevers. 2021. 175 blz.
[11+]

Kind I weet zeker dat hij op 3 juli 10 jaar is geworden. Maar niemand anders weet het want hij heeft geen papieren en hij is zonder familie in het vluchtelingenkamp terechtgekomen. Samen met zijn vrienden L en E bedenkt hij spelletjes en probeert hij eten te vinden.

- Hans Vanacker, **Achter de heuvels**
Wielsbeke: De Eenhoorn. 2015. 111 blz.
[11+]

--- Daisy streaming audio. (1:48:00). 2019. Dedicon, Grave.

Innocent woont in West-Afrika. Na de dood van zijn vader en grootvader kan zijn moeder niet meer rondkomen. Zijn oom verkoopt Innocent aan een handelaar, voor wie hij keihard moet werken zonder iets te verdienen.

- Judith Vanistendael & Michael De Cock, **Beste vrienden voor altijd**
Amsterdam: Querido. 2013. 92 blz.
[7+]

--- Daisy streaming audio. (1:09:00). 2013. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2013.

Moussa's lievelingsoom moet het land uit, want hij is illegaal. Als hij zou trouwen met Rosies moeder, mag hij blijven. Maar Rosie houdt ook veel van haar vader, al zit hij in de gevangenis.

- Tjibbe Veldkamp, **Katvis**
Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2018. 136 blz.
[10+]

--- Ebook. 2018.
--- Luisterboek. (02:12:29). 2019.

Baptiste is illegaal in België en Ate legaal in Nederland. Wanneer Baptiste op een dag appt dat hij uit geldnood zijn telefoon moet verkopen brengt Ate hem zijn oude Samsung. Ate neemt stiekem de trein naar Brussel. Voor hij op de afgesproken plek aankomt wordt hij aangesproken door een meisje. Ze beweert dat zij Baptiste is en dat Ate gezocht wordt door Brusselse gangsters. Als hij haar meeneemt naar Nederland, helpt zij hem weg te komen uit Brussel. Kan hij haar vertrouwen?

- Nicola Yoon, **De zon is ook een ster**
Oorspr. titel: The sun is also a star. New York: Delacorte Press, 2016.
Vert. Esther Ottens.
Amsterdam: Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij. 2017. 326 blz.
[15+]

--- Daisy streaming audio (07 uur, 27 minuten). 2018. Dedicon, Grave.
--- Ebook. 2017.

De wegen van Natasha en Daniël (allebei ca. 18 jaar) kruisen elkaar in New York op de dag dat Natasha zal worden uitgezet naar Jamaïca. Daniël probeert haar ervan te overtuigen dat ze een gezamenlijke toekomst hebben.

STRIPVERHALEN & GRAPHIC NOVELS

(Zie ook: Anne Frank)

- Christophe Cazenove, **Vriendinnen zonder grenzen**

Tekeningen Philippe Fenech.

Oorspr. Franse uitgave: Bamboo Édition, 2020.

Antwerpen: Standaard Uitgeverij. 2021. 46 blz.

[12+]

Eenpagina ballonstrips over de levens en avonturen van een groep beste vriendinnen. In dit deel ontmoeten de vriendinnen Mawra: een bijzonder slim meisje dat gevlucht is uit Syrië.

- Els Deckers, **Wortels in de Molukken**

De geschiedenis van Molukkers in Nederland.

Amsterdam: Real Comics. 2022. 51 blz.

Beeldverhaal naar verhalen van: Nel Lekatompessy, Mellie Lumalessil-Metiarij, Quiana Lumalessil, Francis Parinussa & Nico Jouwe; naar gedichten van: Madeleine Gabeler & Aca Siwabessy Stoffels.

- Christina De Witte, **Araya**

Antwerpen: Pelckmans. 2023. 240 blz.

[15+]

Araya vertrekt naar Thailand om een tijdje bij haar moeder te wonen. Ze heeft haar moeder, die tijden geleden verhuisde uit België en ondertussen een nieuwe relatie heeft, al lang niet meer gezien. In Bangkok voelt alles vreemd aan en de beperkte relatie die ze had met haar moeder, lijkt nog fragieler geworden te zijn.

- Sarah Garland, **Azzi tussendoor**

Stripverhaal met onderteksten.

Oorspr. titel: Azzi in between. London: Frances Lincoln Children's, 2012.

Amersfoort: Kwintessens. 2012. 40 blz.

[7-9]

Deze oorspronkelijk Britse strip verteld het verhaal van het sympathieke jonge meisje Azzi, afkomstig uit een niet nader genoemd land in het Midden-Oosten, dat met haar ouders naar een westers land vlucht en probeert te wennen.

- Laïla Koubaa, **Hoger dan de bergen en dieper dan de zee**

Kroniek van een migrant.

Antwerpen: Uitgeverij Vrijdag. Mei 2015. 80 blz.

--- Daisy streaming audio. (0:41:00). 2019. Dedicon, Grave.

- Nora Krug, **Heimat**

Terug naar het land van herkomst.

Oorspr. titel: *Belonging: a German reckons with history and home*. New York: Simon & Schuster, 2018.

Vert. Inge Pieters.

Amsterdam: Uitgeverij Balans. 2018. 284 blz.

--- Daisy streaming audio. (7:27:00). 2018. Dedicon, Grave.

Graphic novel over de speurtocht van de auteur naar de geschiedenis van haar Duitse familie en haar eigen identiteit.

- Freddy Milton, **Het land achter de regenboog**

Een verhaal waarvan je zelf het verloop kunt bepalen!

Ballonstrip.

Zelhem: Arboris. 2006. 46 blz.

- Ineke Mok, **Quaco**

Leven in slavernij.

Initiatief, onderzoek en scenario Ineke Mok; tekeningen Eric Heuvel; inkleuring Studio Dick Heins; lesmateriaal en docentenhandleiding Els Schellekens.

Oosterhout: Uitgeverij L. 2019. 2e herziene uitgave. 79 blz.

[12+]

Rond 1770 wordt Quaco in West-Afrika op brute wijze ontvoerd en verkocht. Als hij uiteindelijk ten strijde moet trekken tegen gevluchte slaven, raakt hij in gewetensnood. Stripverhaal over de slavernij, gebaseerd op de waar gebeurde belevenissen van de slaaf Quaco. Met veel achtergrondinformatie en tijdlijn.

- Erno Pickee, **Molo Uku 1**

Erfenis van de Gouden Eeuw.

Tekenaar: Harits Farhan.

Amsterdam: Nijgh & Van Ditmar. Augustus 2024. 152 blz.

Over de zwarte pagina's van onze geschiedenis. Aan de hand van een bijzonder verhaal, verteld vanuit het oogpunt van twee Molukse jongens wiens vader, een stamhoofd, vecht tegen de Nederlanders, wordt ons koloniale verleden op indringende wijze weergegeven voor jong en oud.

- Jasper Rietman, **Exodus**

Tekstloze strip.

Amsterdam: Uitgeverij SubQ. 2018. 48 blz.

- Joe Sacco, **Onder Palestijnen**

De intifada in beeld.

Ballonstrip.

Oorspr. titel: *Palestine*. Seattle: Fantagraphics Books, 2001.

Amsterdam: XTRA. 2005. 285 blz.

- Marjane Satrapi, **Persepolis**

Oorspr. titel: *Persepolis*. Paris: L'Association, 2001, 2001, 2003, 2004.

Vert. Toon Dohmen.

Amsterdam: Uitgeverij Atlas Contact. April 2016. 346 blz.

Oorspronkelijke Nederlandse uitgave in 4 afzonderlijke delen: Amsterdam: Atlas, 2002, 2003, 2003, 2004.

Marjane Satrapi emigreerde als jonge vrouw van Iran naar Frankrijk. In 'Persepolis' beschrijft zij in stripvorm haar levensverhaal, dat begint rond 1979, als zij een meisje van negen à tien jaar is en de islamitische revolutie op het punt staat uit te breken. Als de oorlog met Irak uitbreekt, besluiten haar ouders Iran te verlaten en vertrekt ze naar Oostenrijk. De kloof tussen westerse waarden en wat ze van huis uit heeft meegekregen, weet ze echter niet te overbruggen. Ze keert terug naar Iran en trouwt daar met een studievriend, maar is te verwesterd om weer te aarden.

- Caryl Strzelecki & Rudi Vranckx, **Verloren**

Ballonstrips.

Tielt: Lannoo. 2016. 110 blz.

- Shaun Tan, **De aankomst**

Oorspr. titel: The arrival. New York: Arthur A. Levine Books. 2007.

Amsterdam: Em. Querido's Uitgeverij. 2008. 122 blz.

[12+]

Beeldroman waarin de leefwereld van migranten/asielzoekers wordt uitgebeeld, met thema's als (wan)hoop, vervreemding, bureaucratie en persoonlijk drama.

- Faustin Titi, **Een eeuwigheid in Tanger**

Ballonstrip.

Oorspr. titel: Une éternité à Tanger. Bologna: Lai-momo, 2007.

Den Haag: Oxfam Novib. 2008. 48 blz.

- Willy Vandersteen, Marc Legendre, Charel Cambré, **Wie niet horen wil**

inkleuring: Shirow Di Rosso.

Antwerpen: Standaard Uitgeverij. 2020. 46 blz.

[15+]

Ballonstrip. De wetenschapper Almami veroorzaakt een enorme explosie, met daaropvolgend een overstroming. Hij laat op afstand bestuurd vrachtwagens in een tunnel exploderen. Met behulp van digitale techniek wil hij nog meer rampen over het land uitstorten. Hij wil de westerse bevolking laten voelen wat het is om van huis en haard verdreven te worden. De collega van professor Barabas, een klimaatwetenschapper, is als kind gevlucht voor al het natuurgeweld.

- Judith Vanistendael, **De maagd en de neger 1**

Papa en Sofie.

Amsterdam: Oog & Blik. 2007. 60 blz.

[16-18]

Sofie studeert economie. Ze wordt verliefd op Abou, een politiek vluchteling uit Afrika. Haar ouders hebben het er lastig mee. Zeker wanneer ze met hem wil trouwen. Dat is de enige oplossing om Abou legaal in België te houden. Langzaam maar zeker draaien Sofies ouders bij. Maar is de koppige Sofie nog zeker van haar keuze?

- Paul Verrept, **De wereld**
Ill. Ingrid Godon.
De Eenhoorn. 2017. 76 blz.
[12-15]

In de trein ontmoet een kleine en onopvallende man de jonge Haja. Terwijl de trein lange tijd stilstaat, vertelt Haja over haar leven als jonge vluchteling.

- Roelof Wijtsma, **De vlucht van Pjotr & Lamir**
Ballonstrip.
Utrecht: De Banier. 2005. 144 blz.

- Suske en Wiske, **De vergeten vluchtelingen**
Ballonstrip.
Studio Vandersteen.
's-Gravenhage: Stichting Vluchteling. 2006. 24 blz.

VERZAMELBUNDELS (Proza & poëzie)

- John Agard & Grace, **Een Caribisch dozijn**
Gedichten van ver gehaald voor jou vertaald.
Ill. Cathie Felstead. Vert: Bas Rompa, Herman Pieter de Boer, Wim Hofman,
Johanna Kruit, Nannie Kuiper, Miep Diekmann, Ed Franck.
Nijmegen: Lâle / Novib. 1994. 93 blz.
[8+]

Bundel met werk van dertien dichters uit Caraïbische landen als Guyana, Jamaica en Trinidad, versierd met waterverfschilderingen.

- Rodaan Al Galidi, Rachida Lamrabet, Roman Klochkov, Bart Demyttenaere, e.a.,
Er zijn geen paarden in Brussel
Berchem: Uitgeverij EPO. 2015. 75 blz.
[16+]

Zes schrijvers vertellen het verhaal van zes jonge vluchtelingen.

- Margaretha van Andel & Evan Moraal (Red.), **Jij en ik**
Verhalen over vriendschap en vluchtelingen.
Rotterdam: Uitgeverij Lemniscaat. Juni 2018. 248 blz.

--- Daisy streaming audio (07 uur, 30 minuten). 2018. Dedicon, Grave.

Bijdragen van Jan Terlouw, Gijs Wanders, Margaretha van Andel, Arienne Bolt, Alyze Bos, Pieter Koolwijk, Joyce Pool, Jesse Goossens, Mireille Geus, Carolien Ceton, Anna van Praag, Jowi Schmitz, Peter-Paul Rauwerda, Ellen van Velzen, Lenneke Westera, Eva Moraal, Marloes Morshuis, Sjoerd Kuyper, Annet Huizing.
[Een deel van de opbrengst wordt gedoneerd aan het vluchtelingenprogramma van UNHCR]

- Henk Barnard, **Hier wonen goedgeefse mensen,**
en andere verhalen.
Ill. Reintje Venema.
Bussum: Van Holkema & Warendorf. 1981. 135 blz.

Eigentijdse verhalen waarin de problemen van buitenlanders in Nederland en de arme bevolking in Peru naar voren komen. Verhalen eerder verschenen in publicaties van de Educatieve Dienst T.M. Junior. Amsterdam: Tropenmuseum.

- Abdelkader Benali, **De Nederlandse kinderliteratuur in 100 en enige verhalen**
Amsterdam: Prometheus. Oktober 2010. 959 blz.

- Hafid Bouaza, e.a, **Het land in mij**
Amsterdam: Arena. 2001. 95 blz.

Verhalen van jonge Turkse en Arabische immigranten in Nederland over hun ervaringen.

- Annemarie van den Brink & Suzanne Wouda, **Oorlog in inkt**
Dagboekverhalen.
Amsterdam: Uitgeverij Ploegsma. 2020. 207 blz.

Kinderen van 10 tot 18 vertellen over hun oorlogservaringen in veertien op dagboeken gebaseerde verhalen.

- Mia Goes, '**Nieuwe burenen**'
Gedichten voor kinderen van 6 tot 106.
Eindhoven: Plint. 2017.
[7+]

Hoe is het om, soms door oorlog of armoede, naar een ander land te gaan? Over hoe het was, in het geboorteland, en hoe het nu hier is, in Nederland. Zo'n vijftig gedichten van ruim dertig bekende kinderdichters. Met enkele kleurenillustraties.

- Els de Groen, **De dag van het laatste schaap**
Tilburg: Elzinga. 1993. 185 blz.
[12-15]

--- Vert. in Albanees. (1997)

Een 15-jarig meisje uit Somalië en een 14-jarige jongen uit Kosovo, die allebei om heel verschillende redenen als vluchteling naar Nederland zijn gekomen, ontmoeten elkaar in een opvangcentrum.

- Ria Massy, **De film van Abel**
Antwerpen: Uitgeverij Vrijdag. 2018. 87 blz.

Drie korte verhalen over vluchtelingen uit Albanië & Eritrea.

- Mirjam Marks, Rianne van Duin, Jonah Freud, **Het andere koek boek**
Lievingsgerechten en traktaties van nieuwe Nederlandse kinderen.
Amsterdam: Nationale Stichting ter Bevordering van Vrolijkheid / ROSE Stories.
2021. 126 blz.
[10+]

Kinderen van 5 t/m 18 jaar, die uit hun geboorteland zijn gevlucht, vertellen wat hun lievelingsgerecht is. Met uitleg van recepten van o.a. okrasoep uit Nigeria, vegetarische samosa's uit Sri Lanka en mutaki (koekjes) uit Azerbeidzjan. Met animatiefilmpjes.

- Evelien Pullens, **Waar ik woon, is het oorlog**

Verhalen over kinderen in oorlogsgebieden.

Alkmaar: Kluitman. 2010. 141 blz.

[10+]

Aimé in Congo, Flora in Colombia, Razan in Palestina, Miljan uit Servië, Bashir in Afghanistan en Eunice in Oeganda vertellen over hun leven in een oorlogsgebied. Met veel kleurenillustraties en informatie over War Child.

- Pim van Schaik (Red.), **In geuren en kleuren**

Volksverhalen en Sprookjes in kleurrijk Nederland.

Z.pl.: PlanPlan / Nederlands Centrum voor Volkscultuur. 2004. 192 blz.

Traditionele vertellingen van oude en nieuwe Nederlanders gecombineerd met minder bekende verhalen. Het boek schetst een beeld van de vertelcultuur in Nederland, Marokko, Turkije en Suriname.

- Hester Stafleu, **De wereld in de klas**

Kleurrijke verhalen van jonge mensen in de Bommelerwaard.

Zaltbommel: Aprilis. 2008. 135 blz.

[13+]

Schoolgaande jongeren van 12 tot 19 uit de Bommelerwaard, geboren in Nederland of in andere landen, vertellen over hun leven. Met kleurenfoto's.

- Marja Weijdema, e.a., **Wie van ver komt, kan veel verhalen**

Sprookjes, mythen en legenden verteld door vluchtelingen.

Tekeningen van Angela de Vrede.

Amsterdam: VluchtelingenWerk. 1990. 83 blz.

[12+]

Bundel met twaalf sprookjes, mythen en legenden, verteld door vluchtelingen uit Eritrea, Ghana, Zaïre, Indonesië, Iran, Azerbeidzjan, Sri Lanka, Vietnam, Argentinië, Chili, Suriname en Roemenië.

- **Vertrouw nooit een draak**

Verhalen en gedichten van Zvezdana Odobašić, Karel Eykman, Bisera Alikadić, Halil Gür, Joke van Leeuwen, Luko Paljetak, Alija Hasagić Dubočanin, Els Pelgrom, Velimir Milošević, Els de Groen, Sanja Pilić, Jan Simoen, Zorica Bajin Djukanović, Ad de Bont, Valerija Skrinjar-Tvrz, Ida Vos.

Vert. uit het Servokroatisch: Reina Dokter & Nada Pinterić.

Amsterdam: Leopold i.s.m. Press Now. 1997. 109 blz.

BIBLIOGRAFIE

- Jef Boden en Chris Versteylen, **Woorden voor een betere wereld**
Jeugdlectuurlijst over oorlog, vrede en multiculturele samenleving.
Antwerpen: Nationaal Bibliotheekfonds.

-- Deel 1. 1889. 63 blz.

-- Deel 2. 1992. 56 blz.

- Dorothee Buur, **Indische jeugdliteratuur**

Geannoteerde bibliografie van jeugdboeken over Nederlands-Indië en Indonesië,
1825-1991.

Leiden: KITLV. 1992. 470 blz.

- Zlata Fuss Phillips, **German Children's and Youth Literature in Exile 1933-1950:**
Biographies and Bibliographies.

Berlin / Boston: K. G. Saur. 2001. 318 p.

- Sylvia S. Marantz & Kenneth A. Marantz, **Multicultural picturebooks**

Art for illuminating our world.

Lanham, Md.: Scarecrow Press. 2005. 2nd ed. XVII, 238 .

An annotated bibliography of picturebooks about non-European countries and cultures around the world, with an emphasis on the illustrations and the emotional impact they carry.

- Stanley F. Steiner, **Promoting a global community through multicultural children's literature**

Englewood, Colo.: Libraries Unlimited. 2001. XXI, 179 p.

--- Ebbok. 2001.

SECUNDAIRE LITERATUUR

OVER AUTEURS

Anne Frank

(Selectie)

- Martin van Gelderen & Frank van Vree (Red.), **'Een joods kind dat weet van eeuwen heeft'**

Anne Frank als vluchteling, schrijfster en icoon.

Amsterdam: Prometheus. 2022. 398 blz.

Bijdragen van o.a. Bob Moore, Dienke Hondius & Margot Dijkgraaf.

- Floor Klein Hesselink, **Anne in veelvoud**

De invloed van de bekendheid en onbepaaldheid van Anne Frank en Het Achterhuis op lezersreceptie van vertalingen.

Utrecht: Universiteit Utrecht. Professioneel vertalen Engels. Masterscriptie. 16 juli 2021. 95 blz.

Marion Bloem

- Sandra van Bruinisse, **Anna Hers en Marion Bloem**

Twee auteurs, twee publieken; een onderzoek naar de relatie tussen jeugdliteratuur en literatuur voor volwassenen.

Tilburg: Katholieke Universiteit Brabant. Doctoraalscriptie Cultuur & Letteren Faculteit der Letteren. 2001. 192 blz.

- Saskia van Rijnswou, **Marion Bloem**
Amsterdam: De Arbeiderspers. 1993. 60 blz.

- Klaudia Keplinger, **Transkulturalität in der Literatur von Marion Bloem**
Kinder-, Jugend- und Erwachsenenliteratur im Vergleich.
Wien: Universität Wien. Diplomstudium Nederlandistik. Magistra der Philosophie.
2013. 87 p.

- W.M. van der Wielen-Veerman, **De rol van Marion Bloem als literaire auteur in het publieke debat**
Heerlen: Open Universiteit. Faculteit Cultuurwetenschappen. Masterscriptie.
December 2023. 114 blz.

Marit Törnqvist

- Eline Rottier, **Een gelukkig eiland voor iedereen**
In gesprek met Marit Törnqvist.
In: Literatuur zonder leeftijd. (31)103. Zomer 2017. blz. 148-160.

OVER SLAVERNIJ, RACISME, ZWART* (Zie ook: *Internationale literatuur*)

- Renate Ammerlaan, **'Want al was zijn huid ook zwart, teêrgevoelig was zijn hart'**
Beeldvorming over zwarten en slavernij in kinderboeken, 1807-1863.
Amsterdam: Vrije Universiteit. Doctoraalscriptie. 2004. 161, 129 blz.

- Renate Ammerlaan, **'Want al was zijn huid ook zwart, teêrgevoelig was zijn hart'**
Beeldvorming over zwarten en slavernij in kinderboeken, 1807-1863.
In: Bromki dyari: over kleur, schoonheid en beeldvorming. Speciaal nummer van: Oso (Utrecht). (24)1. Mei 2005. blz. 39-51.

- M. van den Berg, **Het Nederlands slavernijverleden in beeld**
Een kwalitatieve analyse naar de verhouding tussen de verbeelding van de slavernij in de niet-nieuws media en het beeld van het Nederlandse slavernijverleden onder de Nederlandse bevolking.
Amsterdam: Universiteit van Amsterdam. Communicatiewetenschappen.
Doctoraalscriptie. 2003. 70 blz.

- Har Brok, **Het Sjimmie-syndroom**
De neger in het beeldverhaal.
In: Jan Erik Dubbelman & Jaap Tanja (Red.), *Vreemd gespuis*.
Amsterdam: Anne Frankstichting Ambo / Novib. 1987. blz. 152-164.

- Ricardo Burgzorg & Arjan Peters, **Burgzorgs blik**
Zwarte mensen in prentenboeken van 1910 tot nu.
Hoorn: Hoogland & Van Klaveren. 2023. 208 blz.

De fascinerende verzameling van Ricardo Burgzorg laat zien hoe zwarte mensen zijn afgebeeld in prentenboeken en beeldverhalen van 1900 tot nu.

- Marco Camphens, **Heel ver van hier**
‘Zwart’ in Nederlandse kinderboeken in de twintigste eeuw.
Rotterdam: Erasmus Universiteit. Faculteit der Historische- en Kunstwetenschappen.
Maatschappijgeschiedenis. Master thesis. 2003. 103 blz.
 - Liselotte Dessauvagie, **'En toch is alles echt gebeurd'**
Over 'Slaaf kindje slaaf' van Dolf Verroen.
In: Literatuur zonder leeftijd. (28)93. Voorjaar 2014. blz. 151-165.
 - Sofie Deweerdt, **'Same shit, different century'**
The Representation of Racial Police Brutality in Young Adult Literature.
Leuven: KU Leuven. Faculteit Letteren. 2020.120 p.
 - Toin Duix, **Over het negerjongetje Bolo-Bolo**
In: SGKJ-Nieuwsbrief 57. (Stichting Geschiedenis Kinder- en Jeugdliteratuur).
Juli 2024.
 - Dalilla Hermans, **Het laatste wat ik nog wil zeggen over racisme**
Gent: Borgerhoff & Lamberigts. 2020. 109 blz.
- Dalilla Hermans heeft meer dan vijf jaar lang op de barricades gestaan om racisme te bestrijden. Haar inspirerende en constructieve stem roerde vaak in het debat rond racismebestrijding. Maar Dalilla is moe - ze is het moe.*
- Elisa Jansen, **Het venster slavernij in de jeugdliteratuur**
De historische jeugdroman, verschenen vanaf 1984 handelend over het venster slavernij, in het literatuur- en geschiedenisonderwijs in de onderbouw van de middelbare school.
Amsterdam: Vrije Universiteit. Geesteswetenschappen. Literatuurwetenschappen (MA). Literaire vorming en literatuuroverdracht. Masterscriptie. 2011. 175 blz.
 - L. E. Jensen, **Pippi Langkous en het zwarte jongetje Sambo**
Discriminatie in de literatuur.
In: Nederlands Tijdschrift voor de Mensenrechten. NJCM-Bulletin. 42. 2018.
blz. 452-458.
 - Jeroen Kapelle & Dirk J. Tang, **Zwart**
Sambo, Tien kleine negertjes, PijpeDrop, Pompernikkel en anderen.
Het beeld van de zwarte mens in de Nederlandse illustratiekunst 1880-1980.
Den Haag: Uitgeverij d'jonge Hond. September 2008. 98 blz.
 - Marie-José Klaver, **De ogen van de slaaf**
Over Wie schön weiß ich bin, Slaaf kindje slaaf en Hoe mooi wit ik ben van Dolf Verroen.
In: Neerlandistiek. Online tijdschrift voor taal- en letterkundig onderzoek. 31 juli 2022.
 - Annette Knol, **Van karikatuur naar karakter**
Jenny Dalenoord en haar weergave van zwarte personages in visuele representaties in kinderboeken.
In: Vooy's. (40)1. Maart 2022. blz. 39-51.
 - Roline Redmond, **De beeldvorming van zwarte personen in de Westerse kinderliteratuur**

Utrecht: Vakgroep Komparatieve Sociaal Economische Studiën. Doktoraalscriptie. 1979. 80 blz.

Naast een historische inleiding een analyse van een honderdtal oorspronkelijk Nederlandse en vertaalde boeken uit de periode 1940-1979.

- Roline Redmond, **Zwarte mensen in kinderboeken**
Den Haag: Nederlands Bibliotheek en Lector Centrum. 1980. 73 blz.

Bewerking van een scriptie die een diepgaand onderzoek naar het beeld van zwarte mensen in jeugdliteratuur inhoudt, waarin tevens een geschiedkundig overzicht en een uitvoerige analyse van een honderdtal Nederlandstalige jeugdboeken opgenomen zijn.

- Sümeghi Róza Elizabeth, **De representatie van slavernij in de Nederlandse kinder- en jeugdliteratuur**
Een vergelijkende analyse = **A rabszolgaság tematikája a holland ifjúsági és gyermekirodalomban** : Összehasonító elemzés.
Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Germanisztikai Intézet (Budapest). 2014.

- S. Van den Bossche, **Authors of Color Reclaiming Black Bodies in Dutch Children's Literature:**
A Culturally-Critical Analysis.
In: S. Austin, & T. Nathanael (Eds.), *Global Children's Literature in the College Classroom*. Rowman & Littlefield. 2023.

- Tine Van den Poel De Clippeleire, **De invloed van de 'Pietengate' op gender en diversiteit in Nederlandse sinterklaasverhalen**
Op zoek naar een nieuwe invulling...
Gent: Universiteit Gent. Master in gender en diversiteit. 2015. 53 blz.

- Cleo Vermuyen & Nienke Schuiling, **De representatie van Zwarte Piet in kinderboeken 1850-2013**
Groningen: Rijksuniversiteit Groningen. Wetenschapswinkel Taal, Cultuur en Communicatie. Juli 2019. 47 blz.

INDIË / INDONESIË

- Lisa Aarsen, **De Koloniale Herinnering**
Het beeld van Nederlands-Indië als koloniale samenleving in Nederlandse kinderboeken, uitgebracht tussen 1920 en 2015.
Amsterdam: Universiteit van Amsterdam. Faculteit der Geesteswetenschappen (FGw). Publieksgeschiedenis. Masterscriptie. 2019. 84 blz.

- Robin Akkermans, **Een gewoon Indisch meisje**
De identiteitsconstructie van meisjes in Indische kinderliteratuur.
Nijmegen: Radbouduniversiteit. Faculteit der Letteren. Master Geschiedenis. Geschiedenis en Actualiteit. Augustus 2019. 52 blz.

In deze scriptie wordt de identiteitsconstructie van meisjes in Indische kinderliteratuur uit de periode 1900 tot 1945 onderzocht. Door het analyseren van de representatie van Indo-Europese en Europese meisjes wordt achterhaald hoe het meisjeszijn in Nederlands-Indië werd opgebouwd. Daarbij ligt de focus op de intersectionaliteit van gender, etniciteit en seksualiteit.

- R. de Boer-Kazemier, **De verhalen blijven komen ...**

De historische jeugdroman Dwars door de storm van Martine Letterie en Karlijn Stoffels in het licht van de hedendaagse Nederlandse postkoloniale herinneringscultuur aan Nederlands-Indië.

Heerlen: Open Universiteit. Faculteit Cultuurwetenschappen. Masterscriptie. Maart 2023. 123 blz.

- Petra R. Boudewijn, **Warm bloed**

De representatie van Indo-Europeanen in de Indisch-Nederlandse letterkunde (1860-heden).

Proefschrift Rijksuniversiteit Groningen.

Hilversum: Uitgeverij Verloren. 2016. 429 blz.

- Ruud den Drijver, **Indocomics**

De 'katjangs' van de stripkunst.

Amsterdam: Baltimore Publications. September 2022. 142 blz.

Beschrijving van het leven en werk van ruim dertig striptekenaars met een Indische, Molukse of Indonesische achtergrond. Met aandacht voor hun persoonlijke geschiedenis, stijl(invloeden) en de inhoud van verschillende stripverhalen.

- Naomi Garritsen, **De representatie van de Indische bevolking in Indisch-Nederlandse kinderliteratuur (1880-1942)**

Utrecht: University Utrecht. Cultural History of Modern Europe. MA Thesis.

September 2019. 91 blz.

- Rick Honings, Anna, **Ot en Sien in de tropen**

Koloniale kinderboeken door en voor kinderen.

In: SGKJ-Berichten. Voorjaar 2024. No.106. blz. 3-8.

- Hanneke Idema, **Een onderzoek naar de beeldvorming van de Indonesische bevolking in twaalf kinderboeken tijdens de periode 1870-1940**

Amsterdam: Universiteit van Amsterdam. Geschiedenis. Doctoraalscriptie. 1984. 84 blz.

- Dolinde van Kol, **Koloniale ontmoetingen**

Representatie van etniciteit in Indische jeugdboeken.

Amsterdam: Universiteit van Amsterdam. Leerstoelgroep Moderne Nederlandse Letterkunde Masterscriptie. 2006. 109 blz.

- Elisabeth Wesseling, **Brown Nieces and Nephews in an All-White World Gender and Genre in Dutch Children's Novels about the Dutch East Indies, 1890-1930**

In: BMGN. Low Countries Historical Review. (135)3-4. 2020. p.184-208.

ISLAM & MOSLIMS

(Zie ook: Internationale literatuur)

- Karen Ghonem- Woets, **Tussen lesboek en literatuur**
Informatie over de islam in boeken voor (moslim)kinderen.
In: Leesgoed. Tijdschrift over kinderboeken. (34)3. 2007. blz.105-109.
- Karen Ghonem, **Ali en Amel en hun zoektocht naar de gulden middenweg**
Over de rol van de islam in boeken voor jongeren.
In: Literatuur zonder leeftijd.(21)74. Najaar 2007. blz. 99-115.
- Sjoerd-Jeroen Moenandar, **'Liefde ken geen grenzen, culturen wel'**
Westerse redding-plots in Nederlandstalige jeugdromans (2005-2010).
In: Literatuur zonder leeftijd. (31)103. Zomer 2017. blz. 46-66.
- Sophia Mons, **'BRUNA' Muslims and Bedtime Stories**
Exploring Dutch Islamic Children's Literature in The Netherlands.
Leiden: Universiteit Leiden. Masterthesis. February 2022. 118 p.
- Heidy Margrit Müller, **Moslims en islam in de Europese literatuur en in recente jeugdboeken**
Vrouw (on) vriendelijk?
In: Islam feministisch bekeken.
Brussel: VUBPress. 2007. blz.131-150.

ROMA & SINTI

(Zie ook: Internationale literatuur)

- Jean Kommers, **Beelden van zigeuners in Nederlandse jeugd- en reisliteratuur**
In: Zigeuners in Nederland: cultuur, geschiedenis en beleid. 1988. blz. 53-91.
- Jean Kommers, **Kinderroof of zigeunerroof?**
Zigeuners in kinderboeken.
Utrecht: Van Arkel. 1993. 112 blz.
- S. Van den Bossche, **Wat je niet kraakt, maakt je sterker**
Roma en Sinti in de hedendaagse Nederlandstalige jeugdliteratuur.
In: Literatuur zonder leeftijd. (31)103. 2017. blz. 67-94.

INTERNATIONALE LITERATUUR

Over Nederlandse kinderboeken & jeugdliteratuur

- Edien Bartels, **Moroccan Girls and Youth Literature in the Netherlands:**
A Way to Broaden the Boundaries?
In: Journal of Muslim minority affairs. (23)1. 2003. p.147-162.
 - Johannes Beelen, **Geschichten im Gepäck**
Kinder auf der Flucht in der niederländischen Kinder- und Jugendliteratur.
In: Kinder auf der Flucht: Kinder- und Jugendliteratur zu einem globalen Thema im 20. Jahrhundert. 2001. p.137-155.
- Bijdrage over Nederlandse jeugdboeken over 'nieuwe Nederlanders': vluchtelingen en buitenlandse werknemers die al eeuwenlang hun toevlucht zochten in Nederland. Werk van Els de Groen, Els van Delden, Christel Jansen, Kees Opmeer en Roger Schoemans komt aan de orde.*

- Ymke De Bruijn, Rosanneke A.G. Emmen & Judi Mesman, **Ethnic Diversity in**

Children's Books in the Netherlands.

In: Early Childhood Education Journal. 49. 2020. p. 413-423.

- Ymke De Bruijn, Rosanneke A.G. Emmen & Judi Mesman, **What do we read to our children?**

Messages concerning ethnic diversity in popular children's books in the Netherlands.

In: SN Social Sciences. (1)8. 2021. p. 2-21.

- Ymke de Bruijn, **Child interethnic prejudice in the Netherlands**

Social learning from parents and picture books.

Leiden / Den Haag: Leiden University College The Hague, Faculty of Governance and Global Affairs, Leiden University. Ph.D. January 2022. 191 p.

- H. van Lierop-Debrauwer, **Between Reality and Literature**

Der Gelukvinder by Edward van de Vendel and Anoush Elman as Life Writing for Adolescents.

In: Kinder- Und Jugendliteraturforschung International. Peter Lang, Frankfurt am Main. September 2014. P. 357-369.

- Jana Štěpánová, **Invloed van multiculturalisme op hedendaagse Nederlandse jeugdliteratuur / The influence of multiculturalism on contemporary Dutch children's literature / Vliv multikulturalismu na současnou dětskou nizozemskou literaturu**

Praag: Univerzita Karlova. Faculty of Arts. 2011. 68 blz.

- J. Van Coillie, **The Impact of In-group/Out-group Stereotypes:**

The Image of Foreign Cultures in Flemish Youth Literature in the Nineteenth Century.

In: International Research in Children's Literature. (4)1. 2011. p. 29-44.

- S. Van den Bossche & H. van Lierop-Debrauwer, **Developing a Sense of Belonging:**

Young People with a Migrant Background in Dutch YA Literature.

In The Oxford Handbook of Young Adult Literature. 2022.

(Accepted/In press).

Overige internationale literatuur

- AnnMarie Alberton Gunn, Susan V. Bennett, **Teaching Multicultural Children's Literature in a Diverse Society**

From a Historical Perspective to Instructional Practice.

Abingdon, Oxon / New York: Routledge. March 2023. 292 p.

--- Ebook. 2023.

- Evelyn Arizpe, **Migrant shoes and forced walking in children's literature about refugees**

Material testimony and embodied simulation.

In: Migration Studies. (9)3. 2021. p. 1343-1360.

- Anita Awosusi, **Zigeunerbilder in der Kinder- und Jugendliteratur**
Heidelberg: Wunderhorn. 2000. 143 p.
- Marion Baraitser, **Reading and expressive writing with traumatised children, young refugees and asylum seekers**
Unpack my heart with words.
London: Jessica Kingsley Publishers. 2014. 288 p.
--- Ebook. 2014.
- Nick Batho, **Black, black, beautiful black**
The educational use of African American children's literature in New York City, 1965-1979.
Edinburgh: University of Edinburgh History, Classics and Archaeology. Thesis. 2020. 422 p.
- Melanie Ramdarshan Bold, **Inclusive Young Adult Fiction**
Authors of Colour in the United Kingdom.
Cham: Palgrave Pivot. January 2019. XI, 157 p.
- Dr. Melanie Ramdarshan Bold, **Representation of people of colour among children's book authors and illustrators**
London: Book Trust. April 2019. 55 p.
- Dr. Melanie Ramdarshan Bold, **Representation of people of colour among children's book creators in the UK**
(2020–2021).
London: Book Trust. November 2023. 43 p.
- Maria Jose Botelho & Masha Kabakow Rudman, **Critical Multicultural Analysis of Children's Literature**
Mirrors, Windows, and Doors.
New York: Routledge. 2009. 376 p.
- Timna Bucher, **Kindererzählungen zur Flucht**
Wenn der Krieg ins Klassenzimmer kommt.
Giessen: Justus-Liebig Universität Giessen. Institut für Erziehungswissenschaft.
Gießener Beiträge zur Bildungsforschung. Heft Nr. 18, August 2017. 68 p.
- L. Cameron, A. Rutland, R. Brown & R. Douche, **Changing children's intergroup attitudes toward refugees**
Testing different models of extended contact.
In: Child Development. (77)5. 2006. p.1208-1219.
- Jamie Campbell Naidoo & Sarah P. Dahlen, **Diversity in Youth Literature**
Opening Doors through Reading.
Chicago: American Library Association. 2013. 240 p.
- R. Cernansky, **For refugee children, reading helps heal trauma**
Psychologists find that story time can build the strong relationships they need for

healthy development.

In: The New York Times. 17 April 2019.

- Amina Chaudhri, **Multiracial identity in Children's Literature reading diversity in the classroom**

London: Routledge. 2017. 154 p.

- Minkyung Choi & Jihae Cha, **Stories told by refugee youth:**

Alternatives to dominant narratives.

In: International Journal of Qualitative Studies in Education. (37)7. 2023. p. 1923–1941.

- P.A. Crawford, S.K. Roberts & V. Zygouris-Coe, **Addressing 21st-century crises through children's literature:**

Picturebooks as partners for teacher educators.

In: Journal of Early Childhood Teacher Education. (40)1. 2019. p. 44–56.

- Thomas Crisp, Suzanne M. Knezek, Roberta Price Gardner, **Reading and teaching with diverse nonfiction children's books**

Representations and possibilities.

Champaign, Illinois: National Council of Teachers of English. 2021. XXI, 223 p.

- A. Cun & T. Huang, **More Than Seeking Refuge**

Analyzing Children's Literature Representing Southeast Asian Refugee Stories.

In: Journal of Research in Childhood Education. 2024. p.1–16.

- R. Dean-Ruzicka, **Representing 'The Great Devouring'**

Romani Characters in Young Adult Holocaust Literature.

In: Children's Literature in Education. (45). 2014. p. 211–224

- J.J. Darragh, **'Let us pick up our books'**

Young adult literature and the refugee experience.

In: ALAN Review. (44)3. 2017. p. 13–24.

- Janine J. Darragh & Jane E. Kelley, **'So Many Hopes'**

A Qualitative Content Analysis of Children's Picture Books that Portray Refugees.

In: Reading Horizons: A Journal of Literacy and Language Arts. (61)3. 2022. p. 20-44.

- Anne-Marie Dionne, **A critical exam of the ideologies in multicultural children's literature**

In: The Inaugural European Conference on Education 2013, Brighton, UK. Official Conference Proceedings. 2013. p. 37-50.

- Tom Dobson, Lisa Stephenson & Ana De Arede, **Story Makers Press:**

Can involving children in the writing of novels promote reading for pleasure?

In: Academia Letters. Article 206. January 2021. 5 p.

- Tom Dobson, Lisa Stephenson & Ana De Arede, **Writing a Novel with Roma Primary School Children:**

Tensions in Disrupting Aetonormativity.

In: Children's Literature in Education. (52). December 2021. p. 511–527.

- E. Emine, **Refugees and acculturation strategies in children's books**
In: Gaziantep University Journal of Social Sciences. (17)2. 2028. p. 487–498.
- Janet Evans, **We are all born free and equal. But are we?**
Children's responses to issues of conflict, migration and refugees in picturebooks.
In: Education. (46)7. 2018. p. 782-801.
- Ambika Gopalakrishnan & Kimberly Persiani-Becker, **Multicultural children's literature**
A critical issues approach.
Los Angeles: SAGE. 2011. XIX, 265 p.
- Blanka Grzegorzcyk, **Discourses of postcolonialism in contemporary British children's literature**
New York: Routledge. Taylor & Francis Group. 2015. 135 p.
- Virginia Hall, **The representation of other cultures in award-winning picture books from the United States, Australia, and Great Britain (1960-2009)**
Pittsburgh: University of Pittsburgh. March 2011. IV, 81 p.
- Catherine Harris, Bernadette Stiell & David Leather, **Time for Change**
Black and Minority Ethnic Representation in the Children's Literature Sector.
A report for Arts Council England.
Sheffield: Sheffield Hallam University. 2019. 54 p.
- Julia Hope, **'One day we had to run'**
The development of the refugee identity in children's literature and its function in education.
In: Children's Literature in Education. 39. 2008. p. 295-304.
- Julia Hope, **'A Well-Founded fear'**
Children's literature about refugees and its role in the primary classroom.
London: Goldsmiths, University of London. Department of Educational Studies.
Doctoral dissertation. July 2015. 393 p.
- Julia Hope, **Children's literature about refugees**
A catalyst in the classroom.
London: Trentham. 2017. XVI, 201 p.
- Julia Hope, **Applying Refugeecrit to Recent Middle Grade/Young Adult Children's Literature about Refugees**
In: The Routledge handbook of refugee narratives.
London: Routledge. 2023. p.191-201.
- Sang Hwang & Janet Tipton Hindman, **Strategies for adopting children's refugee literature in the multicultural classroom**
In: Journal of Arts and Humanities. (3)12. 2014. p. 42-53.
- H. Johnson & B. Gasiewicz, **Examining displaced youth and immigrant status through critical multicultural analysis**
In: H. Johnson, J. Mathis & K.G. Short (Eds.), Critical Content Analysis of Children's Literature: Reframing Perspective.
New York: Routledge. 2017. p. 28 - 43 .

- Masha Kabakow Rudman, **Critical multicultural analysis of children's literature**
Mirrors, windows, and doors.
New York, NY: Routledge. 2009. 352 p.

- Fares J. Karam, Sara Kersten-Parrish, Amber N. Warren, Amanda Kibler- Jean,
**Representations of Sudanese/South Sudanese Children Resettled as Refugees
in Children's Literature for the Middle Grades**
In: Journal of Children's Literature. (45)2. Fall 2019. p. 32-42.

- Jean Kommers, **'Gypsies' in Nineteenth-Century Children's Books**
A Comparative Study of Four National Literary Traditions.
With an Introductory Essay by María Sierra (Universidad de Sevilla).
Studia Imagologica Vol. 31.
Leiden / Boston: Brill. 2022. XVI, 350 p.
--- Ebook. 2023.

- Michail Krausnick, **Das Bild der Sinti in der Kinder- und Jugendliteratur**
In: Zigeunerbilder in der Kinder- und Jugendliteratur. 2000. p. 31-46.

- Yulisa Amadu Maddy & Donnarae MacCann, **Neo-imperialism in
children's literature about Africa**
A study of contemporary fiction.
New York: Routledge. 2009. XIII, 175 p.

- Elsa Marston, **A window in the wall**
Palestinians in children's literature.
In: The Horn book magazine: about children's books and reading. (80)6. November-
December 2004. p. 647-655.

*Bewerking van een artikel, oorspronkelijk gepubliceerd in het online tijdschrift 'The
electronic Intifada', over prentenboeken en jeugdboeken waarin kinderen uit het
Midden-Oosten, met name Palestijnen, voorkomen, om daarmee een beter begrip te
kweken voor de Arabische en moslimwereld.*

- Ruth McKoy Lowery, **Immigrants in children's literature**
New York, N.Y.: Lang. 2000. 156 p.

- Eva Massingue, **Bücher von Experten?**
Kinder- und Jugendliteratur zum Thema Flucht und Vertreibung von Autoren aus den
Ländern des Südens.
In: Kinder auf der Flucht: Kinder- und Jugendliteratur zu einem globalen Thema im
20. Jahrhundert. 2001. p. 61-73.

- Jean Mendoza & Debbie Reese, **Examining Multicultural Picture Books for the
Early Childhood Classroom:**
Possibilities and Pitfalls.
In: Early Childhood Research & Practice. (3)2. 2001. p. 2-32.

- Heidy Margrit Müller & Alistair Kennedy, **Migration, Minderheiten und kulturelle Vielfalt in der europäischen Jugendliteratur**
Bern: Peter Lang. 2001. 429 p.

- Lopita Nath & Stephanie Grote-Garcia, **Reading Refugee Stories**
Five Common Themes among Picture Books with Refugee Characters.
In: Texas Journal of Literacy Education. (5)2. 2017. p.130-141.

- Philip Nel, **Was the cat in the hat black?**
The hidden racism of children's literature, and the need for diverse books.
New York, NY: Oxford University Press. 2017. IX, 278 p.

- Philip Nel, Introduction: **Migration, Refugees, and Diaspora in Children's Literature**
In: Children's Literature Association Quarterly. (43)4. 2018. p. 357-362.

- D. Noren, **Representing Africa in Children's Literature (review)**
In: The Lion and the Unicorn. (33)2. April 2009. p. 253-257.

- Donna E. Norton, **Multicultural children's literature**
Through the eyes of many children.
Boston, Mass: Pearson. 2013. XII, 346 p.

- Christopher Ouma, **Childhood in contemporary diasporic African literature**
Memories and futures past.
Cham: Palgrave Macmillan. 2020. IX, 202 p.

--- Ebook. 2020.

- Antum A. Panjwani, **Perspectives on Inclusive Education:**
Need for Muslim Children's Literature.
In: Religions. (11)9. September 2020. 16 p.

- Wilma Robles-Melendez, **Immigration and Children's Literature**
Stories, Social Justice, and Critical Consciousness.
London: Bloomsbury Academic. 2023. 280 p.

- Betsy L. Nies & Melissa García Vega, **Caribbean children's literature**
Volume 1, History, pedagogy, and publishing.
Jackson: University Press of Mississippi. 2023. 300 p.

--- Ebook. 2023.

- S.K. Roberts & P.A. Crawford, **Glimpses of humanity and hope:**
Children's picture book portrayals of refugees.
In: The Dragon Lode. (38)1. 2019. p. 28-35.

- Karen Sands-O'Connor, **All there in black and white**
Examining race and ethnicity in children's literature.
In: New voices in children's literature criticism. 2004. p. 38-46.

- Leyla Savsar, **'Mother Tells Me to Forget'**
Nostalgic Re-presentations, Re-remembering, and Re-telling the Child Migrant's Identity and Agency in Children's Literature.
In: Children's Literature Association Quarterly. (43)4. 2018. p. 395-411.

- Wulf Schmidt-Wulffen, **Die "Zehn kleinen Negerlein"**
Zur Geschichte der Rassendiskriminierung im Kinderbuch.
Münster: Lit. Literatursoziologie; Bd. 2. 2020. 235 p.

- John Stephens, **Schemas and scripts**
Cognitive instruments and the representation of cultural diversity in children's literature.
In: Kerry Mallan & Clare Bradford (Eds.), Contemporary Children's Literature and Film: Engaging with theory.
London: Palgrave Macmillan. 2011. p. 12-35.

- E. Strekalova-Hughes, **Unpacking Refugee Flight**
Critical Content Analysis of Picturebooks Featuring Refugee Protagonists.
In: International Journal of Multicultural Education. 2019. (21)2. p. 23–44.

- E. Strekalova-Hughes, N. Peterman & K.L. Lewman, **Legally scripted fictions: Fathers and fatherhood in English language picturebooks with children from refugee backgrounds.**
In: Children's Literature in English Language Education. (7)2. 2019. p.10–36.

- T. Szecsi, M. Manning, G. Potter, V. Thirumurthy & M. Salakaja, **Teaching strategies**
Children's literature to help young children construct understandings about diversity: Perspectives from four cultures.
In: Childhood Education. (86)2. 2009. p.108-112.

- M. Tomsic & M.D. Zbaracki, **It's all about the story**
Personal narratives in children's literature about refugees.
In: British Educational Research Journal. (48)5. October 2022. p.859–877.

- S. Van den Bossche, **Children As World Citizens:**
Diversity, Pluralistic Citizenship, and Belonging in the O Mundo Picture Book Project.
In: The journal of the history of childhood and youth. (11)1. 2018. p. 108-113.

- S. Van den Bossche, **Nation and Citizenship**
In: C. Nelson, E. Wesseling & A. Mei-Ying Wu (Eds.), Routledge Companion to Children's Literature and Culture.
London: Routledge. 2023. p. 255-266.

- Natalia A. Ward & Amber N. Warren, **'In Search of Peace'**
Refugee Experiences in Children's Literature.
In: The Reading Teacher. (73)4. January / February 2020. p. 405-413.

- Kristin Wardetzky, **Ankommen**

Über die Lust an der narrativen Vermittlung von Sprache und Kultur.
München: kopaed. 2019. 128 S.

- Vivian Yenika-Agbaw, **Representing Africa in children's literature**

Old and new ways of seeing.
New York: Routledge. 2008. XX, 142 p.

- Vivian Yenika-Agbaw, **Critical Multicultural Analysis in Children's Literature**

In: Journal of Children's Literature. (47)1. Spring 2021. p. 149-157.

- **Black History**

A CLPE booklist.

London: Centre for Literacy in Primary Education (CLPE). 2020. 17 p.

A revised and expanded version for 2020 of our booklist which highlights Black History across the world. The list has five sections: History, Biographies, Traditional Tales, Fiction for KS2 and upwards, Fiction for KS3 and upwards. History

- **Books Focusing on Identity, Belonging, Conflict, Migrant and Refugee Experiences**

A CLPE booklist.

London: Centre for Literacy in Primary Education (CLPE). 18 p.

- **Reflecting Realities**

Survey of Ethnic Representation within UK Children's Literature 2017-2022.

London: Centre for Literacy in Primary Education (CLPE). November 2022. 24 p.

- **Reflecting Realities**

Survey of Ethnic Representation within UK Children's Literature.

London: Centre for Literacy in Primary Education (CLPE). November 2023. 32 p.

OVERIGE LITERATUUR

- Charlotte van Bergen, **Beguiling Bygones and Relapses into Barbarism:**

Censoring Old Children's Literature in the Netherlands.

In: Navigating Children's Literature through Controversy.

Leiden: Brill. August 2023. p.147-165.

- Ymke de Bruijn & Judi Mesman, **Diversiteit en collectievorming bij de**

Bibliotheek op school

Amsterdam: Stichting Lezen. 2022. 52 blz.

Onderzoek uitgevoerd door de Universiteit Leiden in samenwerking met Stichting Lezen.

- Goedele De Sterck, **Vertalen van kinder-en jeugdliteratuur**

Expertisecentrum Literair Vertalen.

In: Chris van de Poel & Lieven D'hulst. Alles verandert altijd: Perspectieven op literair vertalen.

Leuven: Leuven University Press. Project MUSE. 2019. blz. 221-238.

- Karmen Christiaens, **Jeugdliteratuur en multiculturalisme**
Gent: Universiteit Gent. Faculteit Letteren en Wijsbegeerte. Diss. lic. taal- en letterkunde: Germaanse talen. 2002. 111, VII blz.
- Jolien Dekoninck, **De representatie van witte vrouwen in Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur over Congo**
Een verkennende diachrone analyse.
Gent / Brussel/ Antwerpen / Hasselt: Interuniversitaire masteropleiding in gender en diversiteit. 2017. 115 blz.
- Jacintha van Dongen, **De meerwaarde van diversiteit in prentenboeken**
Een imagologisch-narratologisch onderzoek naar de afspiegeling van de samenleving in hedendaagse prentenboeken.
Tilburg: Universiteit van Tilburg. Master Kunst- en Cultuurwetenschappen / Jeugdliteratuur. 27 november 2019. 47 blz.
- Rita Ghesquiere & Griet Ramaut, **Hoe anders lezen migranten?**
Een onderzoek naar het leesgedrag van Turkse, Marokkaanse en Italiaanse migrantenkinderen in Vlaanderen.
Antwerpen: Plantyn. 1994. 174 blz.
- Corinne Griep, **Kinderboeken, trendvolgers of trendsetters?**
De weerspiegeling van de multiculturele samenleving in kinderboeken, 1945-1995.
Rotterdam: Erasmus Universiteit. Doctoraalscriptie. 1996. 116, 7 blz.
- Koos Hawinkels (Red.), **Een kijk op de wereld**
Intercultureel leesonderwijs.
Den Haag /Leuven: NBLC Uitgeverij / Davidsfonds / Infodok. 1995. 176 blz.
Het eerste deel van de bundel omvat achtergrondartikelen over de Turkse, Marokkaanse, Afrikaanse en Antilliaanse literatuur. Ook een bijdrage over het leesgedrag van migranten. Twee artikelen geven didactische suggesties voor de vormgeving van intercultureel leesonderwijs. Het tweede deel van de publicatie is een uitgebreide bibliografie.
- Marianne Hermans, **Romeo & Ravenhaar**
Liefde en vriendschap tussen twee culturen.
In: Literatuur zonder leeftijd. 72. 2007. blz. 92-106.
- Marianne Hermans, **Motiverend literatuuronderwijs met eigentijdse literatuur**
De receptie van multiculturele teksten door havo-en vwo-scholieren.
In: Levende Talen Tijdschrift. (10)1. 2009. blz. 28-37.
- Marianne Hermans, **Wees zichtbaar**
Coming of age in verhalen uit de multiculturele samenleving.
In: Literatuur zonder leeftijd. (32)105. Voorjaar 2018. blz. 27-45.
- Rovenax Hoxha, Nancy Marivoet, Anouck Smeets, Christina Van Goethem, **Kleu(te)rrijk:**
Intercultureel en antiracistisch onderwijs.
Etnisch-rationale diversiteit in prentenboeken.
Antwerpen: Artesis Plantijn. Hogeschool Antwerpen. Opleiding: Lerarenopleiding kleuter- en lager onderwijs (flextraject) Academiejaar: 2022-2023. 70 blz.

- Hannie Humme, **Vijftig wereldboeken voor peuters en kleuters**
Amsterdam: Bulaaq. 2000. 224 blz.

Bespreking van 50 interculturele prenten- en voorleesboeken, aangevuld met spelsuggesties en taalactiviteiten.

- Lieneke Ipema, **Kaas met pitjes**
Het beeld van 'de ander' in verhalende jeugdliteratuur uit de jaren negentig.
Groningen: Rijksuniversiteit Groningen. 2004.

- Jasmijn Janssen, **De bijdrage van diverse kinderverhalen aan de ontwikkeling van cultureel kritisch bewustzijn bij beginnende lezers**
Amsterdam: Universiteit van Amsterdam. Faculteit der Geesteswetenschappen. Master Kunst- en cultuurwetenschappen. Boekwetenschap. Juni 2021. 147 blz.

- Walter Janssen, Bart Van Den Bossche, Gerda Vanhove, **Prentenboeken en coöperatief leren**
Kansen voor intercultureel, taalvaardigheids- en literatuuronderwijs.
Antwerpen: Kluwer. 2001. 157 blz.

Naast uitgewerkte lessen en bespreking van verschillende kinderboeken over dit onderwerp, omvat dit boek ook inspirerend videomateriaal van enthousiaste kinderen en leerkrachten die met die kinderboeken werken in de klas.

- Yolanda Kaufmann, **Voorlezen**
Een onderzoek naar het voorleesgedrag thuis bij leerlingen van groep zeven en acht van vijf Amsterdamse basisscholen.
Amsterdam: Stichting Lezen. Januari 2000. 46 blz.

Onderzoek onder leerlingen en dan vooral allochtone leerlingen, van groep zeven en acht van vijf Amsterdamse basisscholen.

- Mijntje van Kemenade & Karn Kloosterboer (Red.), **Kijk mij eens!**
Gevluchte kinderen in Nederland.
Den Haag: Unicef Nederland. 2016. 89 blz.

- Anne Klomberg & Sara van den Bossche, **Jeugdliteratuur door de lens van etnisch-culturele diversiteit**
Utrecht: Eburon. 2020. 179 blz.

--- Ebook. 2020.

- Marie-José Klaver & Yra van Dijk, **Jonge lezers hebben nieuwe helden nodig**
In: De Lage Landen. November 2021.

- Anne Klomberg, **Suriname: een land van oerwoud en bijgeloof?**
Het verhaal van de beeldvorming van Suriname in Nederlandse en Surinaamse prentenboeken.
Tilburg: Tilburg University. FGW. Jeugdliteratuur, Kunst- en Cultuurwetenschappen. Masterscriptie. 2017. 56 blz.

- Sophie Knape & Allard Feddes, **Literatuur om bruggen te bouwen**
Een voorleesinterventie in de klas ter voorbereiding van positief contact met vluchtelingenkinderen.
In: Literatuur zonder leeftijd. (31)103. Zomer 2017. blz.130-147.

- Jessy Korshuize, **Universele verhalen**

35 jaar de Jenny Smelik IBBY-prijs.

In: Literatuur zonder leeftijd. (31)103. Zomer 2017. blz. 24-34.

Geeft een inzicht in de verschuiving van de Jenny Smelik IBBY-prijs, die van een prijs voor een auteur uit een etnische minderheidsgroep naar een prijs voor een kinderboek dat begrip voor minderheidsgroepen bevordert, ging. Naar een prijs waarin de diversiteit in bredere zin wordt gepromoot.

- Dietha Koster, **Zwart op wit**

De representatie van allochtonen in multiculturele jeugdliteratuur.

In: Literatuur zonder leeftijd. (87) 26. 2012. blz. 24-43.

- Dietha Koster, **Alle kleuren van de regenboog?**

Representaties van gender- en etnische diversiteit in NVT-lesboeken.

In: Internationale Neerlandistiek. 2023. (61)2. blz.139-160.

- Rindert Kromhout, **De rattenvanger van Weesp**

Over het belang van kunst- en cultuuronderwijs in multicultureel Nederland :

Annie M.G. Schmidtlezing 2017.

In: Literatuur zonder leeftijd. (31)103. Zomer 2017. blz. 161-175.

- Maxime de Kroon, **Mootje, de Marokkaanse Pippi Langkous**

Verkennd onderzoek naar intercultureel bewustzijn van Nederlandse kinderen van 4 tot 8 jaar.

Amsterdam: Vrije Universiteit. Faculteit Sociale Wetenschappen Masterthesis Sociologie. 30 juni 2017. 43 blz.

- Okko Lems, **Samen leven, samen lezen**

De jeugdbibliotheek in een multiculturele samenleving.

Den Haag: Nederlands Bibliotheek en Lector Centrum. 1983. 108 blz.

Ervaringen met jeugdbibliotheekwerk voor kinderen van immigranten in Nederland (Utrecht en Rotterdam), Zweden en andere landen. Bevat richtlijnen voor het opstellen van een beleidsplan en veel praktijkgerichte suggesties.

- Helma van Lierop-Debrauwer, **Echt gebeurd?**

Life writing in de Nederlandstalige jeugdliteratuur.

In: Literatuur zonder leeftijd. (31). 2017. blz. 7-16.

- Eva Maas, **Ik weet het opeens heel zeker: ze willen ons niet hebben**

Een onderzoek naar (semi-) autobiografische verhalen over volwassen worden in Nederland als jonge migrant of vluchteling.

Tilburg: Tilburg University. Masterthesis Jeugdliteratuur. Juni 2017. 61 blz.

- Jonna Mager, **Ben jij anders?**

Een onderzoek naar het beeld van 'de ander' in kinderboeken uit de periode 1945 – 1970.

Groningen: University of Groningen. Wetenschapswinkel Taal, Cultuur & Communicatie. Masterscriptie. Februari 2018. 97 blz.

- Nasim Miradi, **De kracht van verhalen**

Woutertje Pieterse Lezing 2017.

In: Literatuur zonder leeftijd. (31)103. Zomer 2017. blz.176-182.

Lezing van Nasim Miradi, namens ROSE stories, een organisatie die als doel heeft het vertellen van verhalen over de hedendaagse samenleving in al haar diversiteit.

- Piet Mooren & Karen Ghonem-Woets, **De smalle marge van de multiculturele samenleving**

De multiculturele leescultuur in onderwijs en bibliotheek, boekproductie en beleid.

Den Haag: Biblion Uitgeverij. 2001. 272 blz.

Uitgave naar aanleiding van het gelijknamige symposium, het zestiende Tilburgse symposium over kinder- en jeugdliteratuur.

- H.M. Müller & A. Kennedy, Migration, **Minderheiten und kulturelle Vielfalt in der europäischen Jugendliteratur / Migration, Minorities and Multiculturalism in European Youth Literature**

Bern: Peter Lang. 2001. p. 307-326.

- Anne Neutelaars, **Hoe politiek correct zijn Pippi, Kuifje en Babar?**

Een studie vanuit een postkoloniaal perspectief.

In: Literatuur zonder leeftijd. (31)103. Zomer 2017. blz. 107-129.

- Jeltje Grietje Oldenhuis, **'Ik ben niet half, ik ben dubbel.'**

Een comparatief onderzoek naar de framing van hoofdpersonages met een migratieachtergrond uit jeugdliteratuur van auteurs mét en zónder migratie-achtergrond.

Groningen: Rijksuniversiteit Groningen. Neerlandistiek. Master thesis, Juni 2023. 34 blz.

- A. den Ouden, **Stereotypering, Racisme en Etnocentrisme**

Een onderzoek naar beeldvorming over allochtonen in kinderboeken, leermiddelen en toetsen.

Tilburg: Katholieke Universiteit Brabant. Interculturele communicatie.

Doctoraalscriptie. 1997. 92 blz.

- Harry Overmeijer, **Voor mij is iedereen een mens**

De beeldvorming van de gastarbeiders door middel van jeugdboeken.

In: Zozo. Kritische informatie over jeugdliteratuur. 1978. blz. 9-30.

- Griet Ramaut, **Migranten als personage in boeken kunnen het gezichtsveld van kinderen verruimen**

Interculturele kinderboeken.

In: Samenwijs: informatieblad opleiding, onderwijs en vorming minderheden en het onderzoek dat daarmee verband houdt. (15)10. Juni 1995. blz. 453-456.

- Marloes Robijn, **Voorleesprojecten voor vluchtelingenkinderen**

Hoe kan de kracht van verhalen worden ingezet om de psychosociale gezondheid te versterken?

Amsterdam: Stichting Lezen. 2020. 72 blz.

- Ewoud Sanders, **Levi's eerste kerstfeest**
Jeugdverhalen over jodenbekering, 1792-2015.
Nijmegen: Vantilt. 2017. 499 blz.

Proefschrift Radboud Universiteit Nijmegen

- Ewoud Sanders, **Joden in Nederlandse jeugdverhalen**
Voorburg: Stichting Geschiedenis Kinder- en Jeugdliteratuur. 2017. 60 blz.

- Ewoud Sanders, **Met de paplepel**
Beeldvorming over joden in Nederlandstalige jeugdverhalen 1782-heden.
Zutphen: Walburg Pers. Oktober 2022. 272 blz.

--- Ebook. 2022.

- Nicol Sanders, **'Ik ben toch niet bruin?!**
Sociologie masterthesis over de beleving van multiculturaliteit in kinderliteratuur bij autochtone kinderen in Nederland van 6 tot en met 8 jaar.
Amsterdam: Vrije Universiteit. Juli 2017. 59 blz.

- Linda van Scherrenburg, **Over het belang van culturele diversiteit in kinder- en jeugdliteratuur**
In gesprek met vier winnaars van de Jenny Smelik IBBY-prijs.
In: Literatuur zonder leeftijd. (31)103. Zomer 2017. blz. 35-45.

Van Scherrenburg ging in gesprek met Gerda van Erkel ('Een dubbel vuurteken' - 2004), Edward van de Vendel ('De gelukvinder' - 2010), Hans Hagen ('Het hanengevecht') en Sjoerd Kuyper ('De duik' - 2016). De jaartallen zijn de jaren waarin de titels bekroond zijn. De Jenny Smelik IBBY-prijs is een prijs die bestemd is voor een jeugdliterair werk dat bijdraagt aan een beter begrip voor mensen uit andere culturen en minderheidsgroepen.

- Dick Schram, Anne-Mariken Raukema, Jèmeljan Hakemulder (Red.), **Lezen en leesbevordering in een multiculturele samenleving**
Verslag van het congres van 15 en 16 mei 2000 georganiseerd door de Stichting Lezen en Universiteit Utrecht.
Delft: Eburon. 2000. 227 blz.

- Sharité Severina, **De (de)kolonisatie van kinderliteratuur**
Over de manifestatie van het Nederlandse cultureel archief in door Amsterdamse basisscholen aangeboden AVI-5 kinderliteratuur.
Amsterdam: Universiteit van Amsterdam. Duale Master Nederlands als Tweede Taal en Meertaligheid. Masterscriptie. 17 januari 2019. 203 blz.

- Obbo Spanjaard, **Coherentie of versnippering?**
Het beeld van de Turken in de twintigste-eeuwse jeugdliteratuur.
Leiden: Universiteit Leiden. Geschiedenis. Scriptie. 1987. 18 blz.

- Marita de Sterck, **In de spiegel**
Beeld van de immigrant in kinderboeken.
Leuven / Amersfoort: Acco.1986. 110 blz.

Onderzoek naar het beeld van de immigrant in verhalende jeugdboeken uit de jaren 70 en 80.

- Marita de Sterck, **Bij nader inzien**
Mensen uit andere culturen onder ons.
Brussel / Leuven: Adventsactie Welzijnszorg / Davidsfonds/Infodok. 1992. 191 blz.

- Liza Tollenaere, **Het koloniaal discours binnen de Vlaamse jeugdliteratuur**
Gent: Universiteit Gent. Faculteit Letteren en Wijsbegeerte. Master of Arts in de geschiedenis. 2017. 83 blz.

- Marit Törnqvist, **Waar ligt de grens?**
Annie M.G. Schmidtlezing 2022.
Den Haag: Kinderboekenmuseum i.s.m. IBBY-Nederland. 2022. 20 blz.

- Céline Van Acker, **Kinderboeken inclusief kleuren**
Mens- en wereldbeeld in hedendaagse Nederlandstalige kinderboeken.
Gent: Universiteit Gent. Faculteit Letteren en Wijsbegeerte. Master of Arts in de taal- en letterkunde: Nederlands. 2021.

- S. Van den Bossche, **Verrassend vooruitstrevend**
De beeldvorming van 'andere' culturen in de westerse jeugdliteratuur sinds de Verlichting.
In: Vooy's. (36)2. 2018. blz. 77-80.

- Sara van den Bossche, **Leeswijzer voor diversiteit en inclusie in jeugdliteratuur**
Amsterdam: Stichting Lezen. Mei 2024. 32 blz.

- Maria J.A.J. Verhallen, Adriana G. Bus, T. de Jong, **Electronische boeken in de vroegschoolse educatie**
Amsterdam: Stichting Lezen. 2004. 31 blz.
Onderzoek uitgevoerd door de Universiteit Leiden, Faculteit der Sociale Wetenschappen. Afdeling Leerproblemen.

- Katrien Vloeberghs, **Veelkleurige jeugdliteratuur**
In: Tsijp. (11)3. Oktober 2001. blz. 2-26.

Themanummer met bijdragen over jeugdliteratuur in multicultureel perspectief, de interculturele invulling van het literatuuronderwijs en ckv-1, reacties van Turkse en Nederlandse scholieren bij het lezen van een Turks verhaal en over het leen- en leesgedrag van adolescenten.

- Katrien Vloeberghs, **Het spannende traject van een vliegende badmat:**
of, multiculturaliteit in de jeugdliteratuur.
In: Literatuur zonder leeftijd. (72). 2007. blz. 9-15.

- Sandra van Voorst, **In de 'Kerk zonder kinderen'**
Op zoek naar allochtone kinderboekenauteurs.
In: Literatuur zonder leeftijd. (72). 2007. blz. 107-124.
- Sandra van Voorst, **'Prinsesjes zijn nog altijd blond'**
Waar zijn de jeugdboekenauteurs met een niet-westerse achtergrond?
Verslag over de periode 2006-2016.
In: Literatuur zonder leeftijd. (31)103. 2017. blz. 10-23.
- Melle de Vries, **Leerzame digitale prentenboeken: goed verhaal of fabeltje?**
Een scoreformulier voor digitale prentenboeken die de taalontwikkeling van jonge tweedetaalleerders stimuleren.
Amsterdam: Universiteit van Amsterdam. Faculteit Geesteswetenschappen.
Taalwetenschappen. Nederlands als tweede taal. Masterscriptie. 2016. 48 blz.
- Mireille de Vries-Numbi, **Bruin & wit**
Klaar, ik ben bruin en ik ben wit.
Ill. Tineke Carli-Liewes.
Eelderwolde: Blauwwaterland Uitgevers. 2014. 60 blz.
- Vert. in Engels (2014); Italiaans. (2014).
- Alix Wassing, **Jasmijn, een Delfts blauw tegeltje & de Nederlandse vlag**
Een afstudeeronderzoek over de representatie van culturele diversiteit in
Nederlandstalige bekroonde prentenboeken.
Utrecht: Universiteit Utrecht. Neerlandistiek. MS thesis. Juni 2017. 50 blz.

BRONNEN

- Boekenzoeker is een initiatief van Iedereen Leest, de referentieorganisatie rond lezen en leesbevordering in Vlaanderen en Brussel. Boekenzoeker helpt iedereen tussen 0 en 18 jaar bij het kiezen van een boek.
<https://www.boekenzoeker.be/boeken>
- Het Centraal Bestand Kinderboeken (CBK) is de catalogus met kinderboeken van 19 Nederlandse en Vlaamse bibliotheken en andere instellingen met een collectie kinderboeken. Het CBK bevat 345.000 beschrijvingen van vooral Nederlandstalige kinderboeken van de 16e eeuw tot nu en circa 72.000 beschrijvingen van boeken en tijdschriftartikelen óver jeugdliteratuur.
[Centraal Bestand Kinderboeken \(CBK\) | KB, de nationale bibliotheek](#)
- De Bibliotheek
[Collectie | de Bibliotheek](#)
- Digitale Bibliotheek Nederlandse Literatuur
[DBNL - Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren](#)
- Jaap Leest
Recensiesite over jeugdliteratuur van Jaap Friso.
[JaapLeest.nl - De recensiesite over jeugdliteratuur](#)
- Openbare bibliotheken Vlaanderen
[Startpagina | Vlaamse catalogus \(bibliotheek.be\)](#)

- Lees-wijzer

Lees-wijzer richt zich tot jonge lezers én tot volwassenen die hen met literatuur in contact brengen. Een wegwijzer naar kwaliteitsvolle kinder- en jeugdboeken.

www.lees-wijzer.be

- VerhalenPost

Online literaire korte verhalen-service bedoeld om Nederlandse lezers te laten kennismaken met korte verhalen van schrijvers uit de MENA-regio en diaspora. Elke maand wordt een verhaal toegevoegd. Alle verhalen blijven beschikbaar in de digitale bibliotheek.

[VerhalenPost - Verhalenpost \(marcada.nl\)](http://VerhalenPost - Verhalenpost (marcada.nl))

- Vertalingendatabase

De Vertalingendatabase geeft informatie over meer dan 24.000 vertaalde Nederlandse titels (o.a. kinder- en jeugdliteratuur).

Vertalingendatabase | Letterenfonds

* Meer fictie over o.a. gevluchte kinderen & jongeren is te vinden in:

- **Het verhaal van vluchtelingen & migranten in Nederland & België**

April 2023. 209 blz.

- **Vluchtelingen en migranten in de Nederlandse literatuur**

Februari 2024. 372 blz.

- **Zwart in Nederland & België: fictie**

Januari 2024. 84 blz.

Reacties, correcties & aanvullingen zijn zeer welkom: evdbergh@ziggo.nl

Erik van den Bergh

17-09-2024